BIBLIOTHECA
UNIV. JAGELL.
CRACOVIENSIS
Muz. 18533
III

Muz. 18533 III

Wydawnictwo L. Idzikowski
Tom 41.

F. BEYER

op. 101.

Początkowa szkoła gry na fortepianie

Wydanie nowe, przejrzane i poprawione

WARSZAWA
Marszałkowska 119.

LEON IDZIKOWSKI

KIJÓW
Kreszczatyk 29.

Muz. 18533 III

BIBLIOTHECA
UNIV. JAGELL.
CRACOVIENSIS

PRZEDMOWA.

Dziełko niniejsze ma na celu wskazanie początkującym pianistom ułatwiających sposobów nauki gry na fortepianie.

Przeznaczone ono jest dla dzieci nawet w wieku najmłodszym i dlatego zostało ułożone stopniowo, w skróceniu.

Oczywiście nie może tu być mowy o kompletnej teorji muzyki i gry na fortepianie z jej trudnościami.

Jest to tylko wstępne przygotowanie ucznia do tych początkowych ćwiczeń, które w przeciągu jednego lub dwóch lat mogą mu dopomóc do osiągnięcia większej wprawy w graniu.

Dziełko to może służyć jako podręcznik dla rodziców, pragnących przygotować swe dzieci, zanim przejdą pod kierownictwo nauczyciela.

ПРЕДИСЛОВІЕ.

Цѣль этого маленькаго руководства состоит в том, чтобы дать ученикам возможность самым легким способом ознакомиться с первыми правилами фортепіанной игры.

Сочиненіе это предназначено для дѣтей даже самаго нѣжнаго возраста, и несмотря на свой небольшой обьем, расположено с самой строгой послѣдовательностью.

Понятно, что при таких условіях от этого руководства нельзя ожидать полнаго подробнаго изложенія искусства фортепіянной игры со всѣми ея трудностями и украшеніями.

Это только простое введеніе к первоначальным упражненіям, которыя в продолженіе одного года, или двух лѣт, могут служить ученику достаточным запасом для занятій.

Недостаток в подобных сочиненіях в настоящее время ощутителен; издаваемая же мною школа может служить руководством и для родителей, которые пожелали бы сами заниматься со своими дѣтьми, прежде нежели передадут их учителям.

Вслѣд за этой школой я намѣрен издать болѣе подробное руководство, которое будет доведено до средней трудности.

PIERWSZE POCZĄTKI GRY NA FORTEPIANIE.

Первоначальныя правила фортепіанной игры.

System nut (pięciolinja). Нотная система. Linja. Линіи. Przedziały między linjami. Промежутки. Dodane linje. Добавочныя линіи.

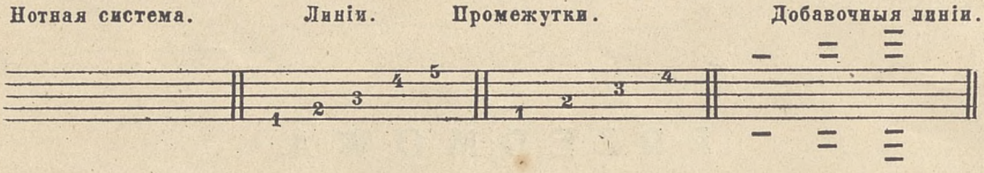

Klucz wiolinowy albo G.
Скрипичный ключ или Ге(Сол).

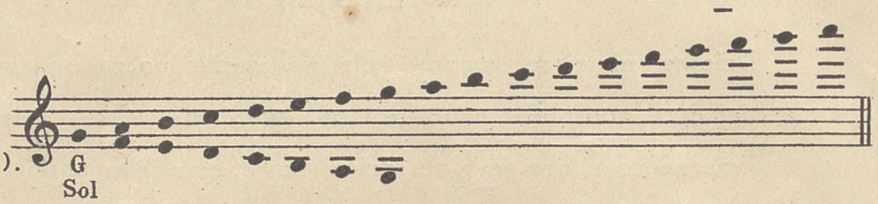

Klucz basowy albo F.
Басовый ключ или ключ Эф(Фа).

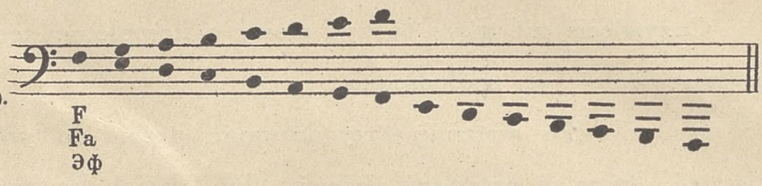

Nuty na pięcio-linjach.
Ноты на пяти-линіях.

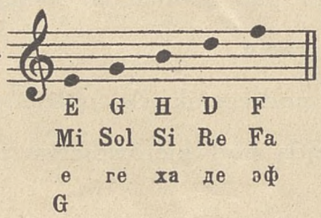

w 4 przedziałkach
в промежутках.

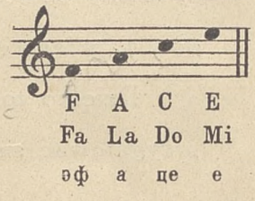

Nad i pod pięciolinją.
Выше и ниже системы.

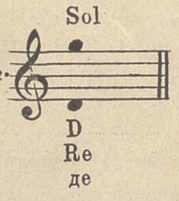

Na dodanych linjach.
На добавочных линіях.

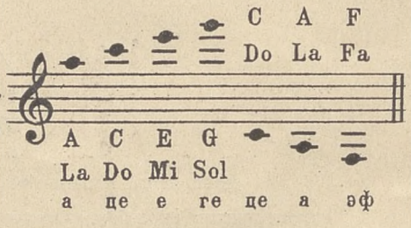

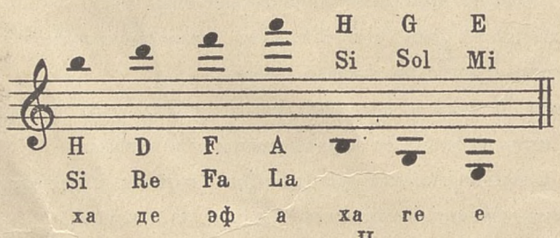

Nad i pod dodanemi linjami.
Выше и ниже добав. лин.

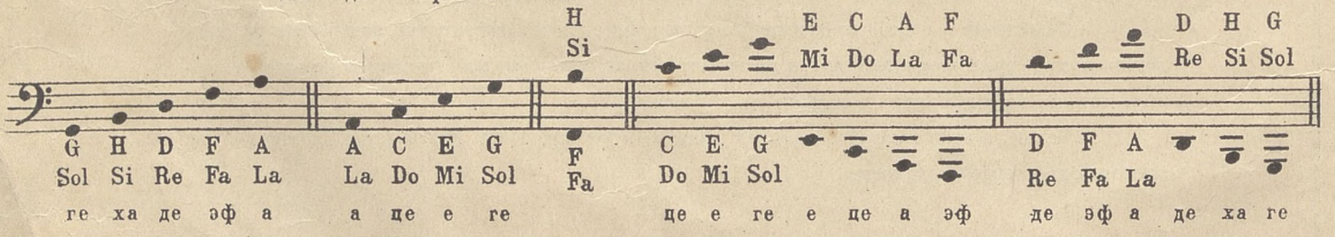

Ażeby łatwiej było nauczyć się nut, uczeń powinien poznać nazwy siedmiu dźwięków, a mianowicie: C D E F G A H i umieć je wymieniać po porządku i odwrotnie, następnie przejść tercjami i umieć wskazać wszystkie te nuty na klawiaturze.

Для того, чтобы легче заучить ноты, ученик должен знать твердо гаму, сначала в простом порядкѣ: Це де е эф ге а ха, потом в терціях: це е ге ха де эф а це, вверх и вниз, и умѣт указыват всѣ эти ноты на клавіатурѣ.

L 6854 I

Lit. J. F. KONARZEWSKI i J. MĘKARSKI. w WARSZAWIE.

Interwale.
Интервалы.

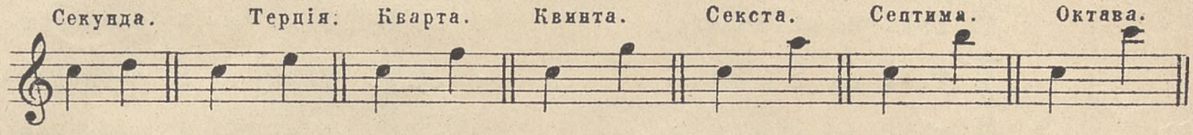

WYSZCZEGÓLNIENIE WSZYSTKICH NUT I PAUZ WEDŁUG WARTOŚCI.

ЗНАЧЕНІЕ НОТ И ПАУЗ.

Cała nuta mieści w sobie:

Цѣлая нота равняется:

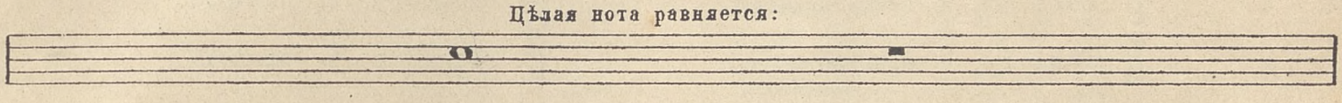

Dwie półnuty.

двум половинным.

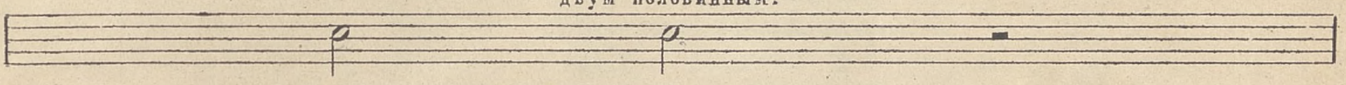

Cztery ćwierciowe.

четырем четвертям

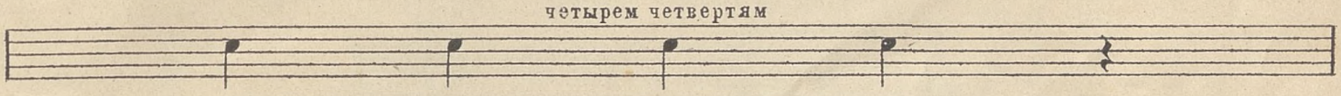

Osiem raz wiązanych (ósemek).

восьми осьмым

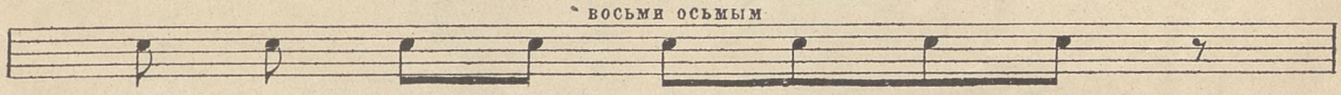

Cztery trójki (trjolki).

четырем тріолям

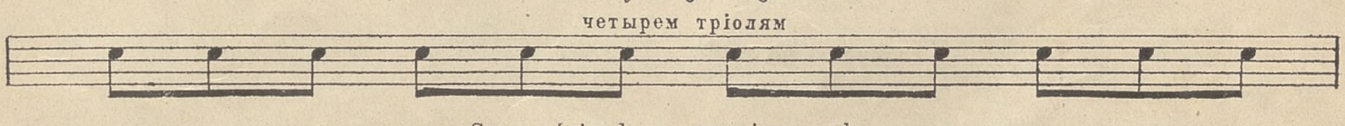

Szesnaście dwa razy wiązanych.

16-ти шестнадцатым

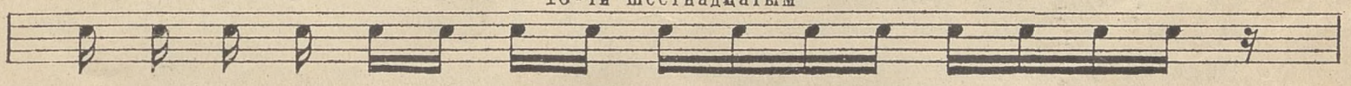

32 trzy razy wiązanych.

32-м тридцатьвторым

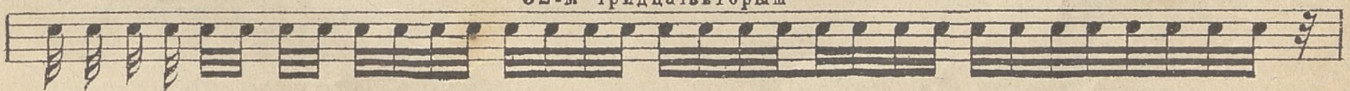

64 cztery razy wiązanych.

64-м шестьдесят четвертым

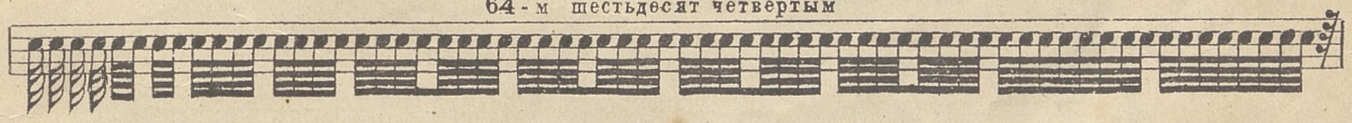

Kropka po nucie albo pauzie. Точка послѣ нот или пауз.

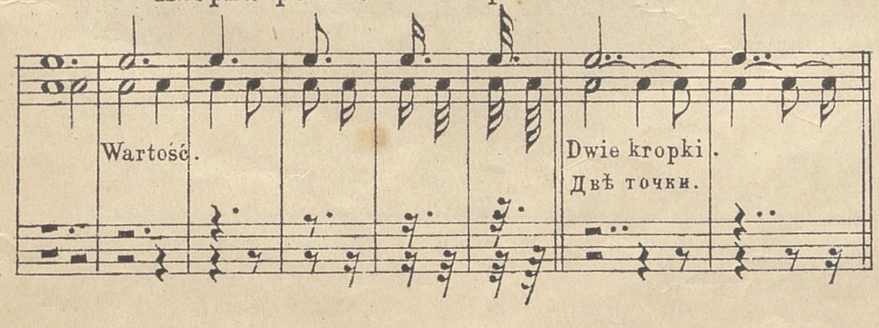

Klamra.
Скобка.

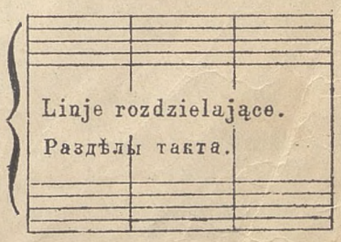

C	Takt na 4 ćwierci.	C	Такт в 4 четверти.
2/4	Takt na 2 ćwierci.	2/4	Такт в 2 четверти.
3/4	Takt na 3 ćwierci.	3/4	Такт в 3 четверти.
6/8	Takt na 6 ósmych.	6/8	Такт в 6 осьмых.
3/8	Takt na 3 ósme.	3/8	Такт в 3 осьмых.
9/8	Takt na 9 ósmych.	9/8	Такт в 9 осьмых.

ZNAKI PRZYPADKOWE.

Знаки измѣненія.

♯ Krzyżyk. Діез.
♭ Bemol. Бемоль
♮ Kasownik. Бекар.

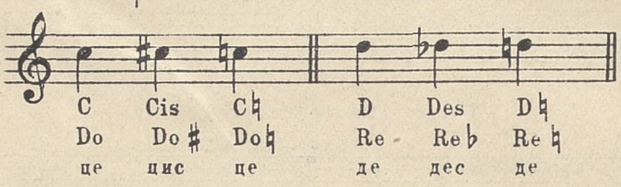

Nazwy nut z ♯. Названіе нот с діезами. Nazwy nut z ♭. Названіе нот с бемолями.

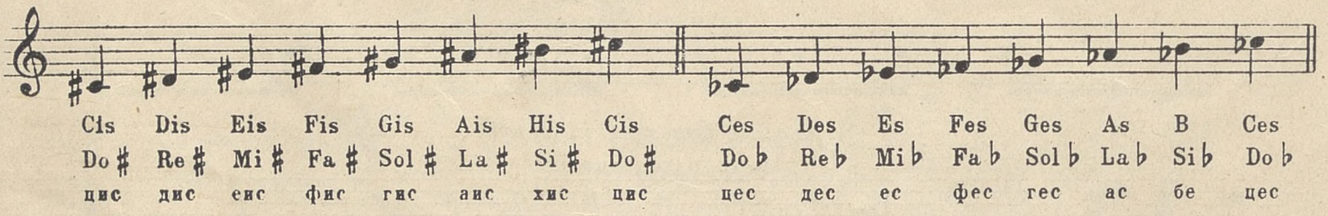

W porządku chromatycznym. Хроматически

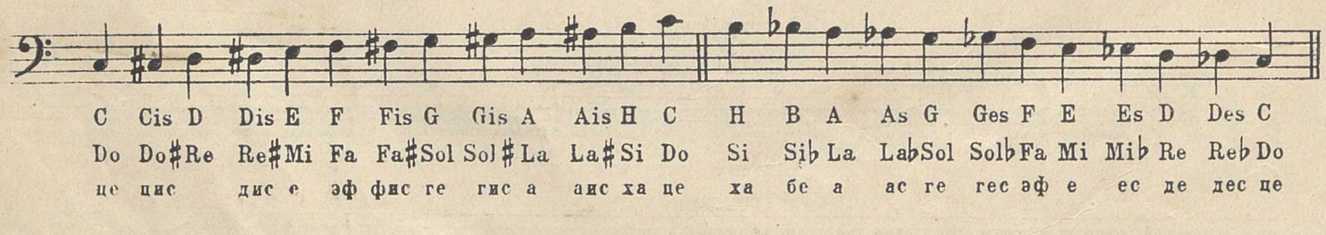

W porządku enharmonicznym. Энгармонически.

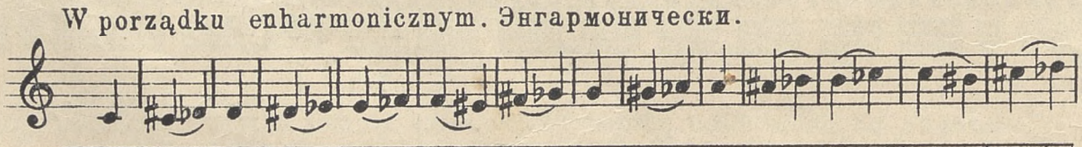

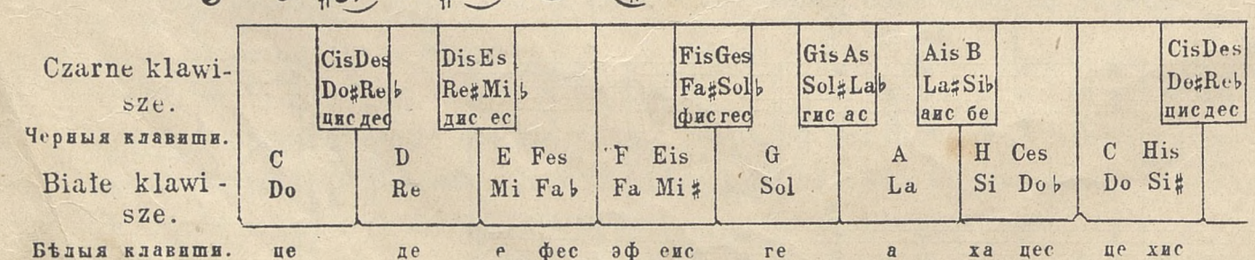

KLAWIATURA FORTEPIANOWA.

ИЗОБРАЖЕНІЕ КЛАВІАТУРЫ.

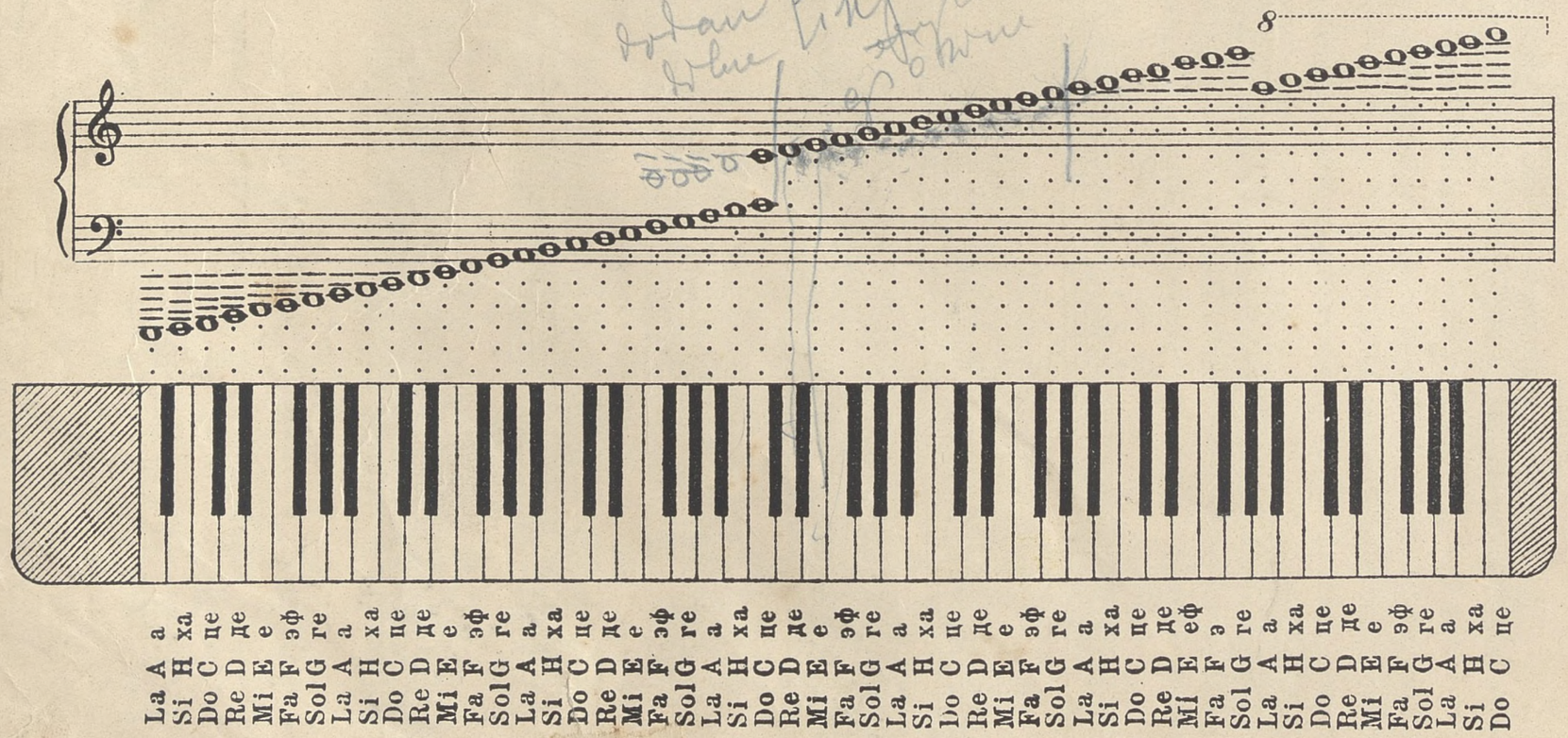

I 6854 I

ĆWICZENIA NA PRAWĄ RĘKĘ.

Упражненіе для пальцев правой руки.

Palec należy podnieść z chwilą, gdy inny palec uderza w klawisz.

Ruchy palców winny być jednakowe, ściśle określone. Tempo z początku powolne.

Uderzenie w klawisz nie powinno być zbyt silne, ażeby ręka i palce nie naprężały się i skutkiem tego wykonanie nie było ciężkie.

Każdy numer tych ćwiczeń należy powtarzać tak długo, dopóki gra nie stanie się wreszcie poprawną i swobodną.

Палец должно подниматьв то самое мгновеніе, когда слѣдующій ударяет другую клавишу. Подниматьи опускатьпальцы слѣдует как можно ровнѣе, опредѣленнѣе и сначала медленнѣе. Удар не должен бытьслишком силен, для того, чтобы пальцы не дѣлали напряженія, вслѣдствіе чего образуется тяжелая игра.

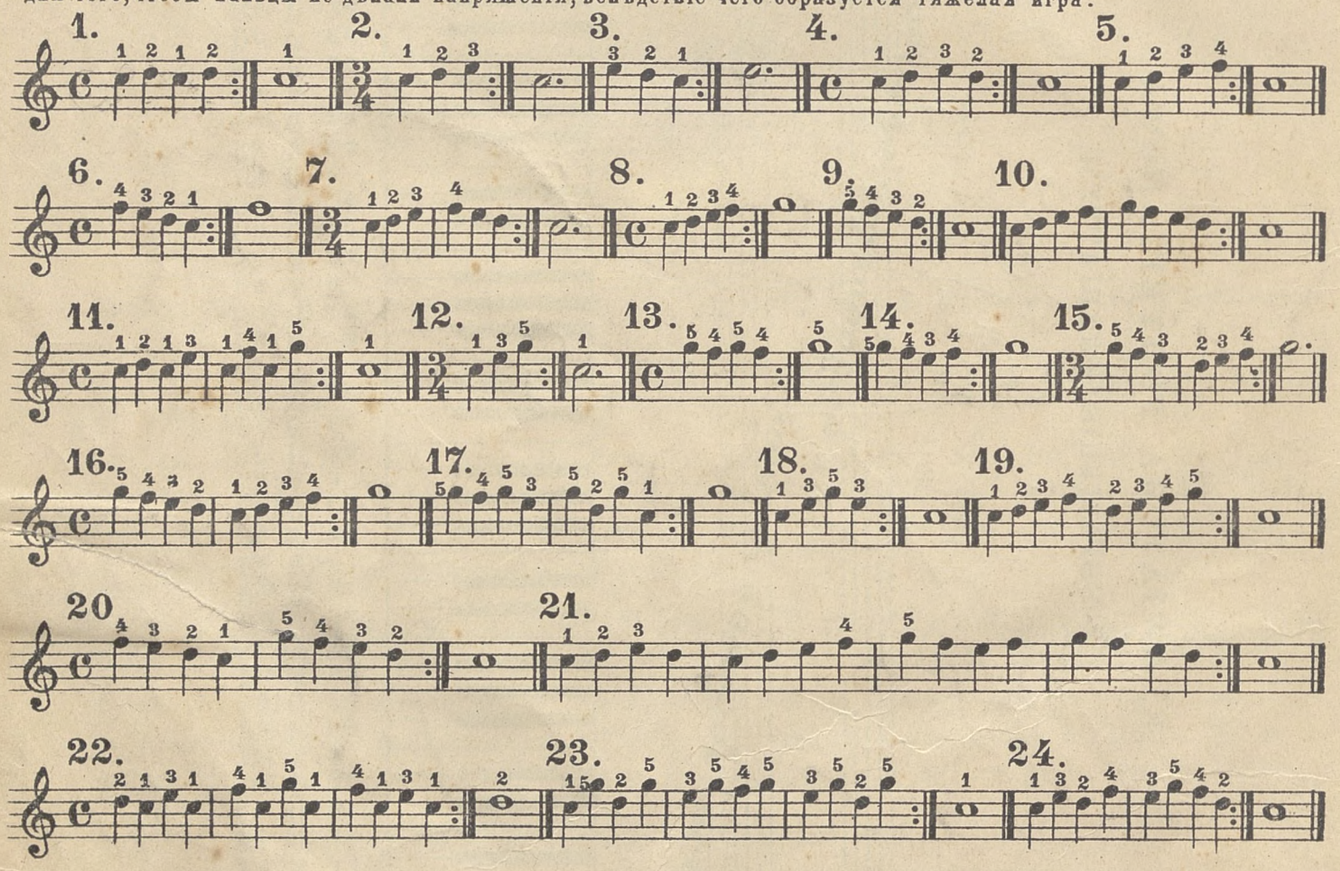

ĆWICZENIA NA LEWĄ RĘKĘ.

Упражненіе для пальцев лѣвой руки.

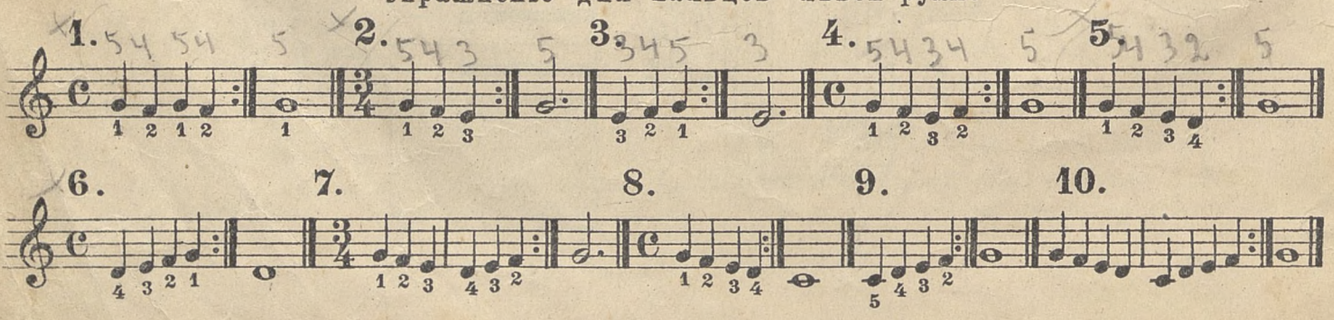

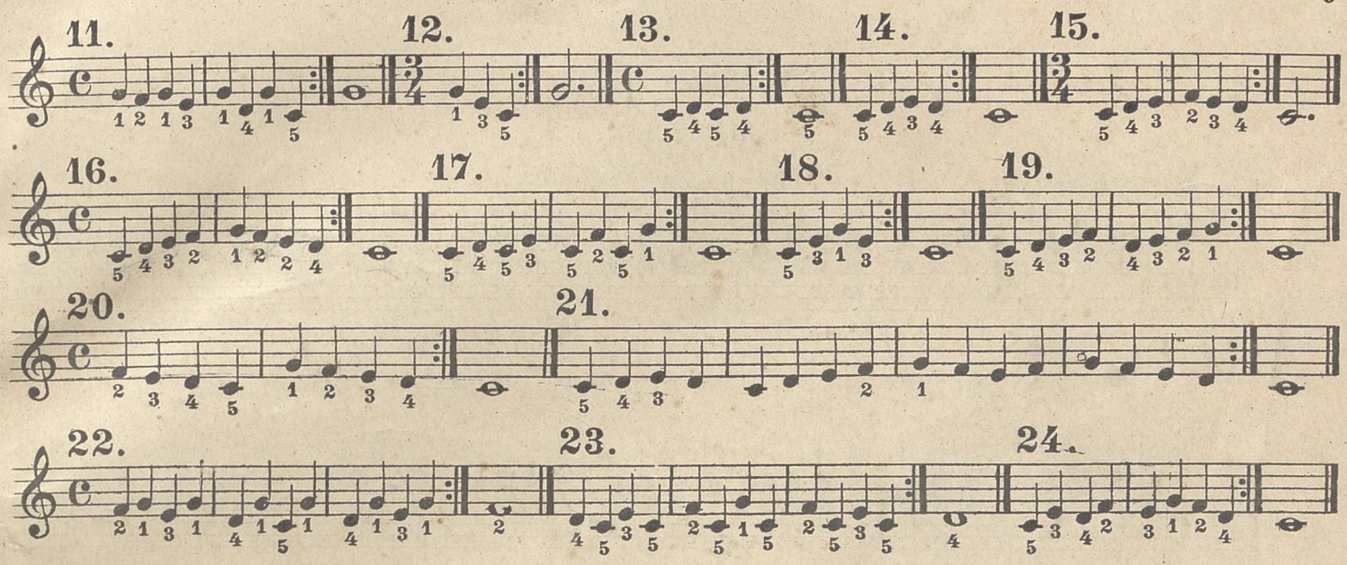

ĆWICZENIA NA DWIE RĘCE.

Упражненія для обѣих рук вмѣстѣ.

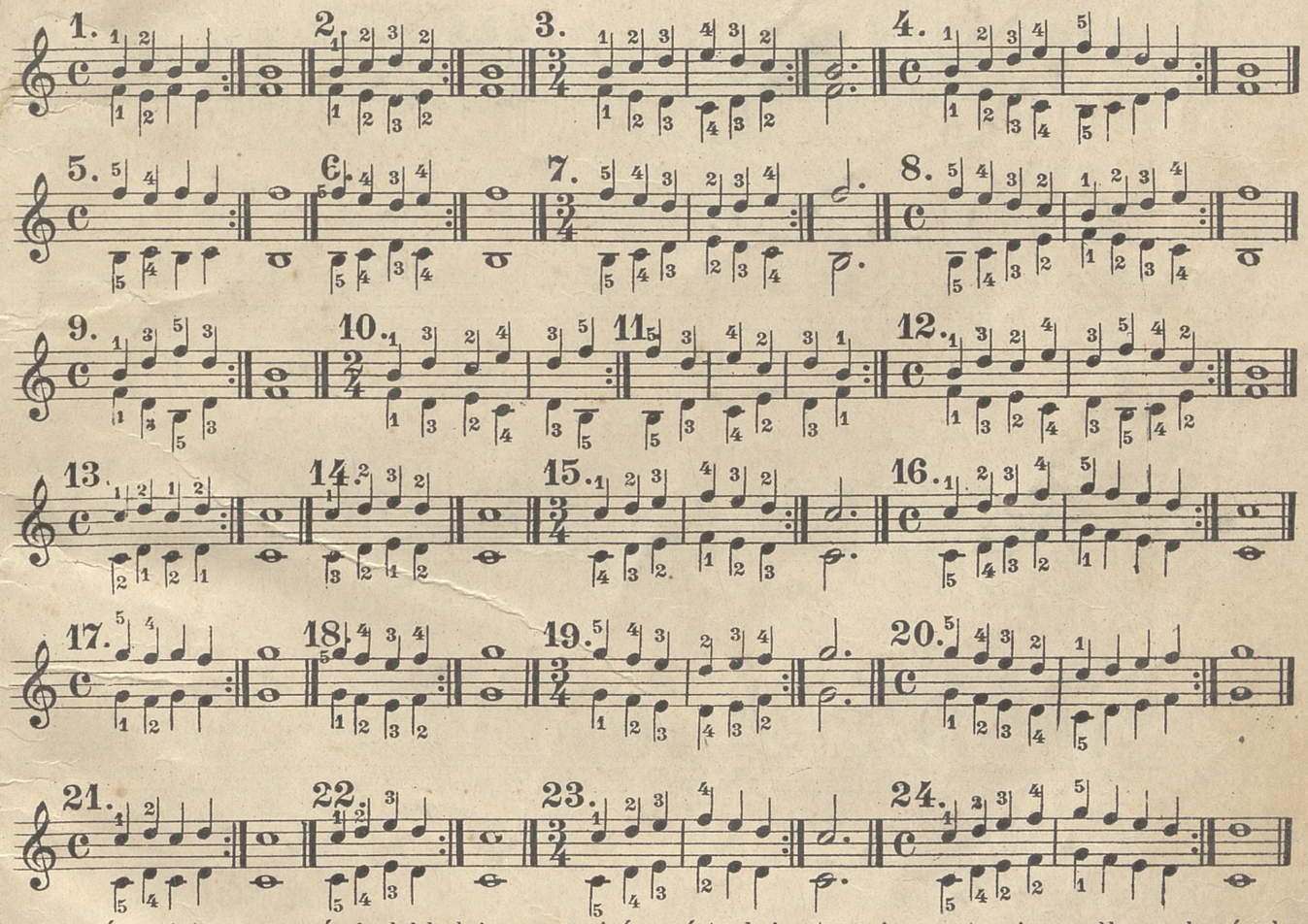

Uczeń powinien wyuczyć się dokładnie na pamięć grać te dwie stronnice, postępując według wskazówek nauczyciela. Wyuczywszy ucznia tych początkowych ćwiczeń, można mu pozwolić grać ćwiczenia następne.

Ćwiczenia trudniejsze, które należy grać na pamięć, znajdują się w dodatku do tej szkoły.

Ученик должен играть сначала наизуст, слѣдуя со всей точностью указаніям учителя. Когда он хорошо усвоит себѣ эти предварительныя упражненія, ему можно будет дать учить слѣдующія упражненія, которыя также можно сначала играть наизуст, а помѣщены в прибавленіи, находящемся в концѣ этой школы.

L 6854 I

NA TRZY RĘCE.

NAUCZYCIEL.

Moderato. В три руки. (Учитель).

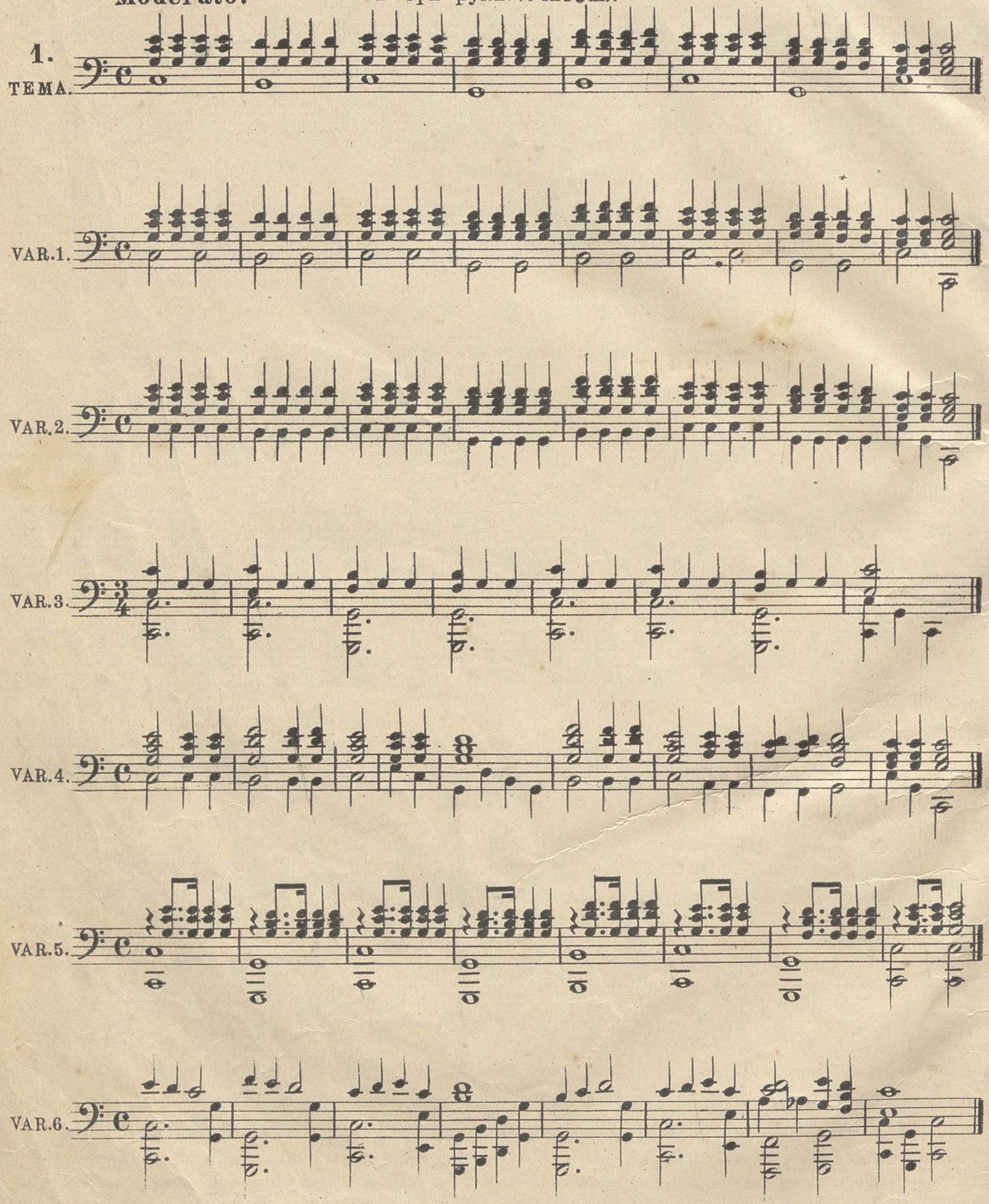

NA TRZY RĘCE.

UCZEŃ.

В три руки. (Ученик).

Układ rąk. — Положеніе рук.

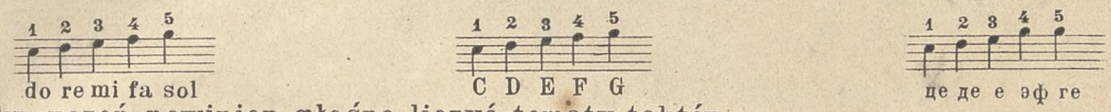

Z początku uczeń powinien głośno liczyć tematy taktów.

Первоначально ученик должен громко считатьчетверти.

Tempo moderato. (Ruch umiarkowany.) (Движеніе умѣренное.)

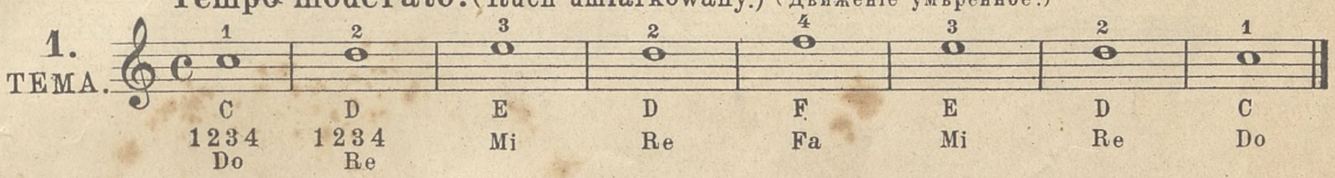

Legato. — Zwięźle. — Связ. (легато)

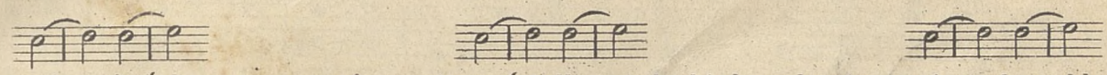

Dźwięki powinny być łączone, co można osiągnąć tylko wtedy, kiedy palec, trzymający dany klawisz, podniesiony będzie nie wcześniej aż następny palec nie uderzy innego klawisza. Jeżeli jeden i ten sam klawisz należy uderzyć kilka razy jednym palcem, koniecznem jest unieść rękę.

Звуки должны бытьсвязаны между собою. Связьэта может быть, если палец, находящійся на клавишѣ, не будет снят с нея прежде, нежели другой ударит слѣдующую клавишу. Рука должна бытьподнята, если нужно ударитьклавишу два раза, или нѣсколько, одним и тѣм же пальцем.

Variation. (Warjacje.)

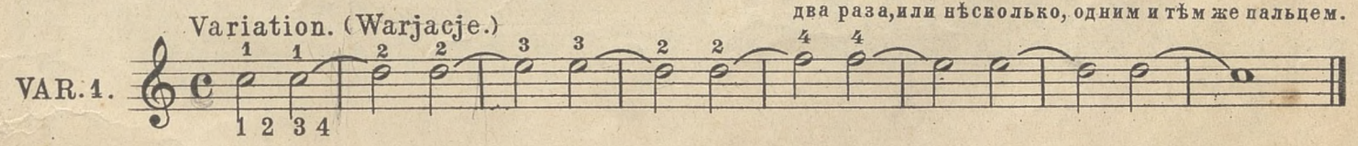

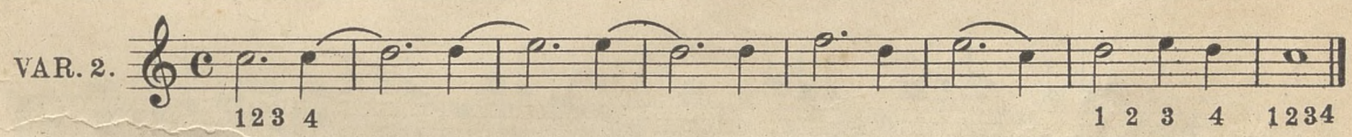

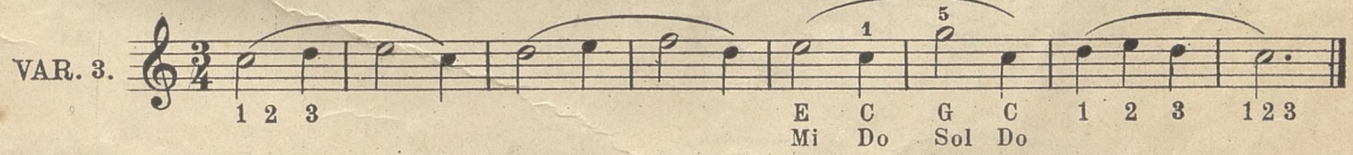

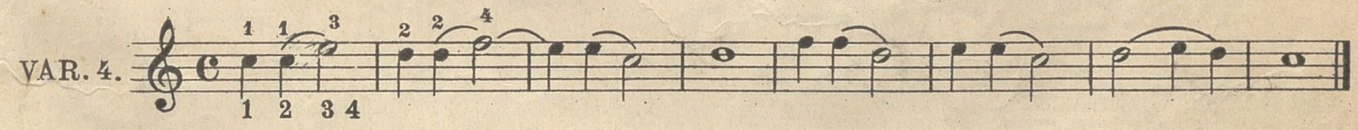

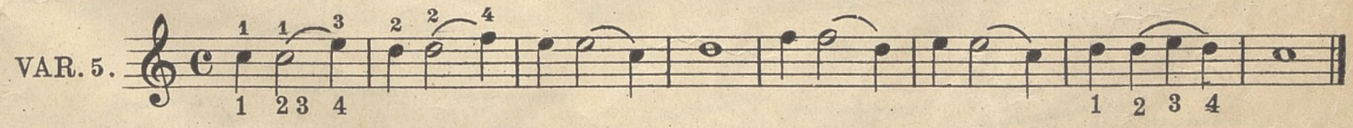

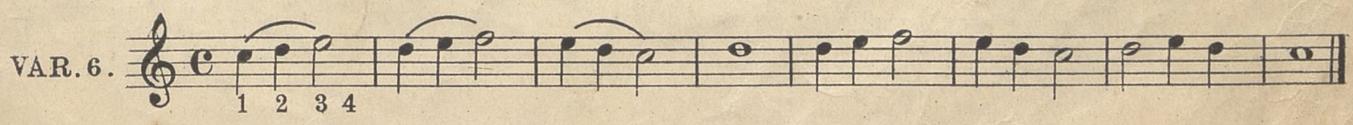

VAR. 7.

VAR. 8.

VAR. 9.

VAR. 10.

VAR. 11.

VAR. 12.

PAUZY.

ПАУЗЫ.

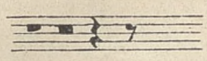

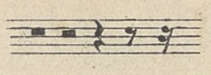

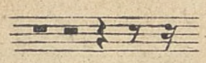

Podczas trwania pauzy, palca nie należy trzymać na klawiszu i rękę należy zdjąć z klawiatury.

В продолженіе паузы палец не слѣдует держатьна клавишѣ и рука должна бытьснята.

VAR. 7.

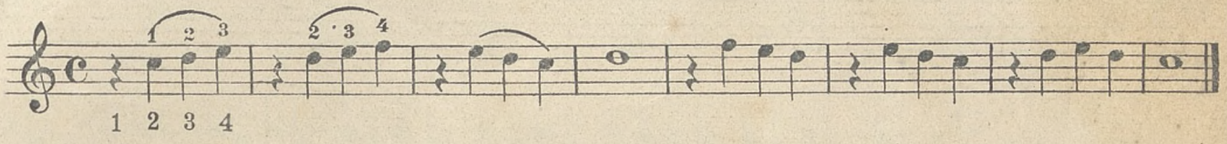

VAR. 8.

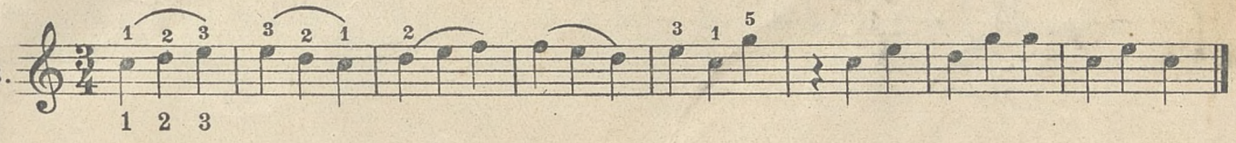

VAR. 9.

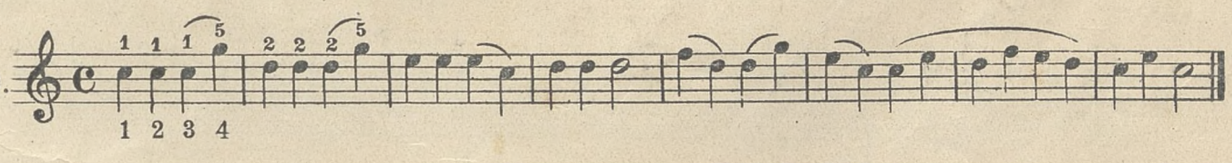

VAR. 10.

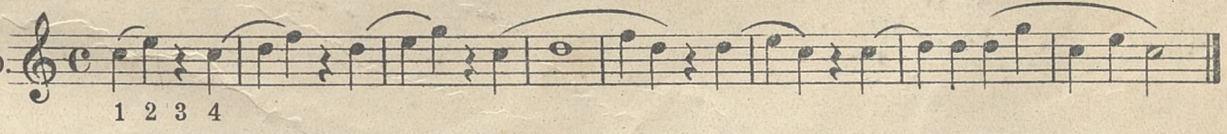

VAR. 11.

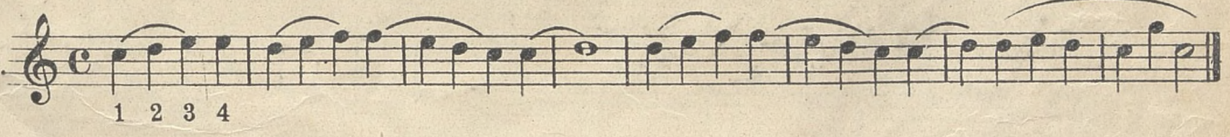

VAR. 12.

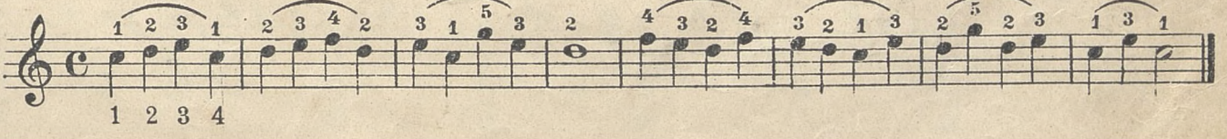

NA TRZY RĘCE.

В три руки.

Moderato.

2.
TEMA.

VAR. 1.

VAR. 2.

VAR. 3.

VAR. 4.

NA TRZY RĘCE.

Na lewą rękę.
В три руки.
Для одной лѣвой руки

Układ rąk. Положеніе рук.

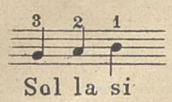

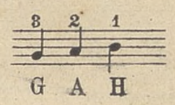

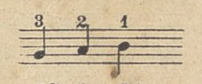

Moderato.

2. TEMA.

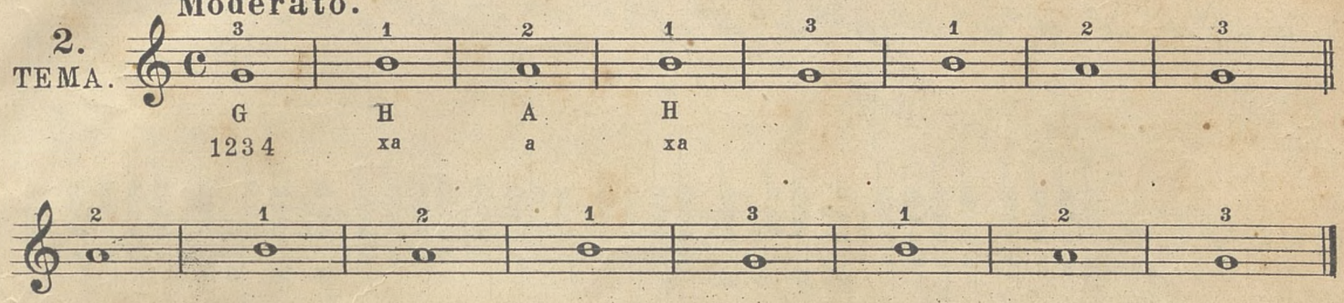

VAR. 1.

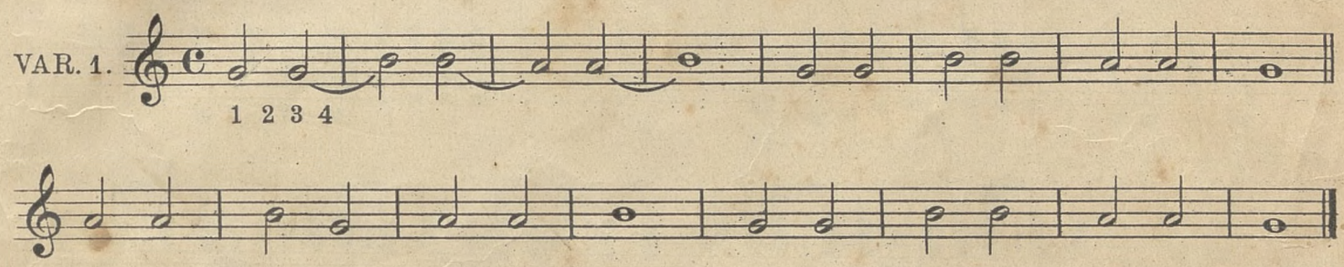

VAR. 2.

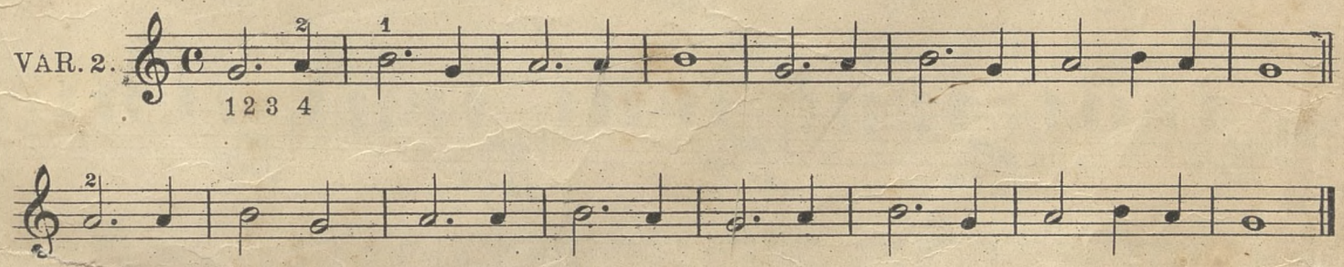

VAR. 3.

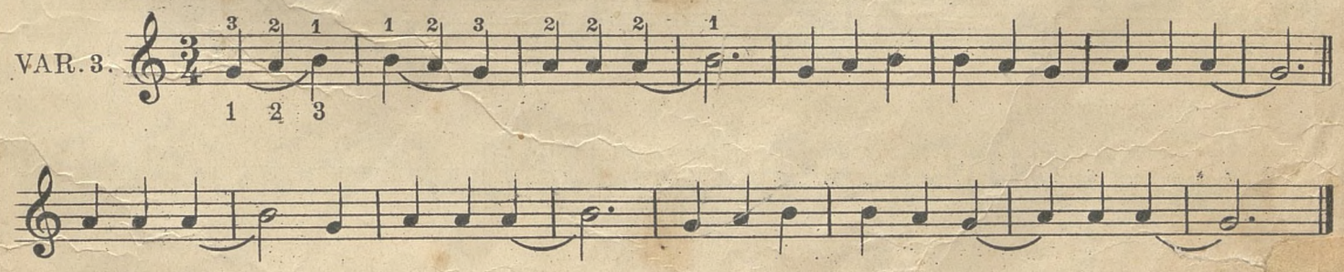

VAR. 4.

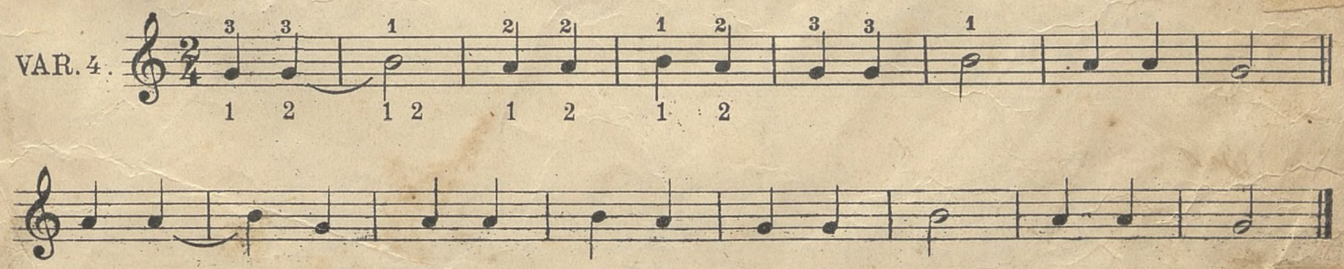

VAR. 5.

VAR. 6.

f *p*

VAR. 7.

VAR. 8.

p

Bibl. Jag.

‖: :‖ POWTÓRZENIA. (Repetycje.)

Знаки повторенія.

VAR. 5.

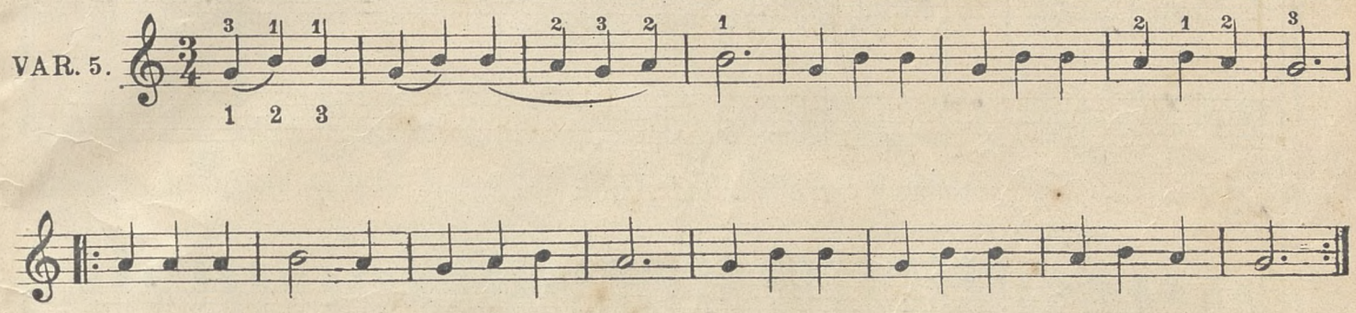

Układ rąk. Положеніе рук.

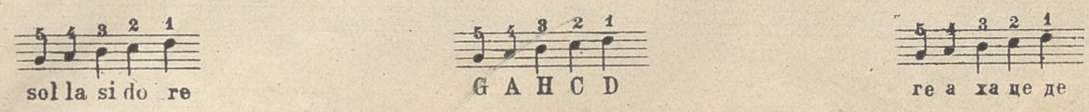

VAR. 6.

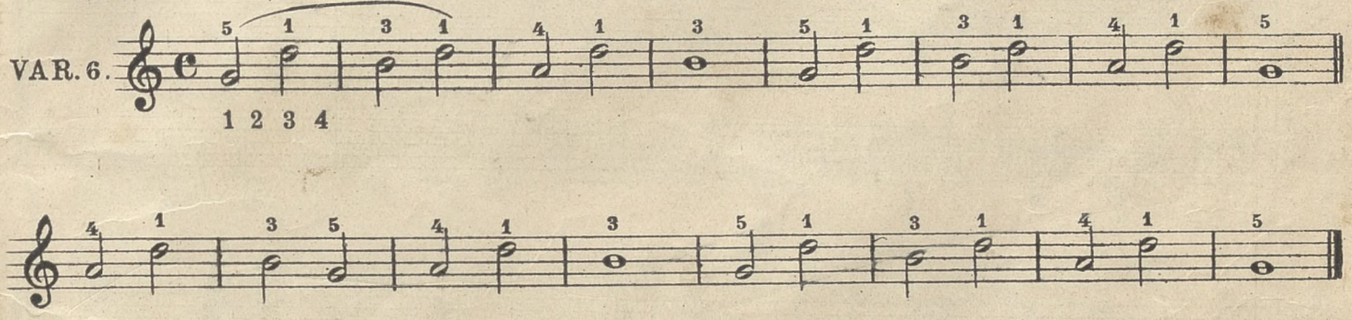

VAR. 7.

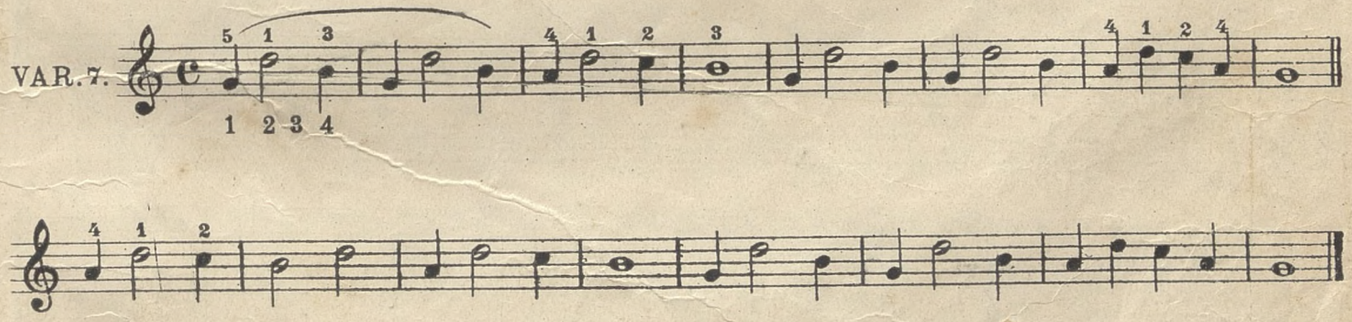

VAR. 8.

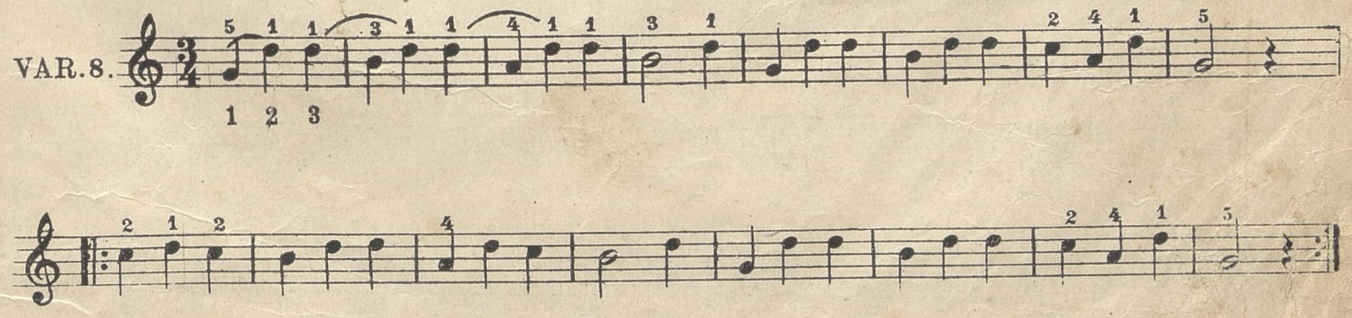

Moderato.

3.

4.

5.

6.

7.

NA CZTERY RĘCE.

В ЧЕТЫРЕ РУКИ.

Układ rąk.

Положеніе рук.

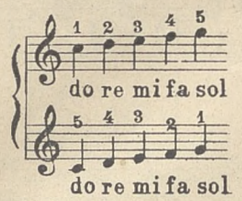

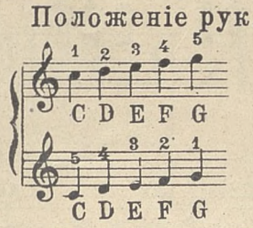

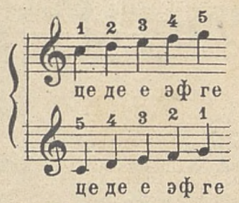

Uderzać klawisze należy w tym porządku, jaki wynika z układu ręki.

Каждая клавиша удерживает палец, назначенный ей положеніем руки.

PRIMO.

Pierwsza partja.

Верхній голос.

Moderato.

Ręka prawa. Правая рука.

Ręka lewa. Лѣвая рука.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

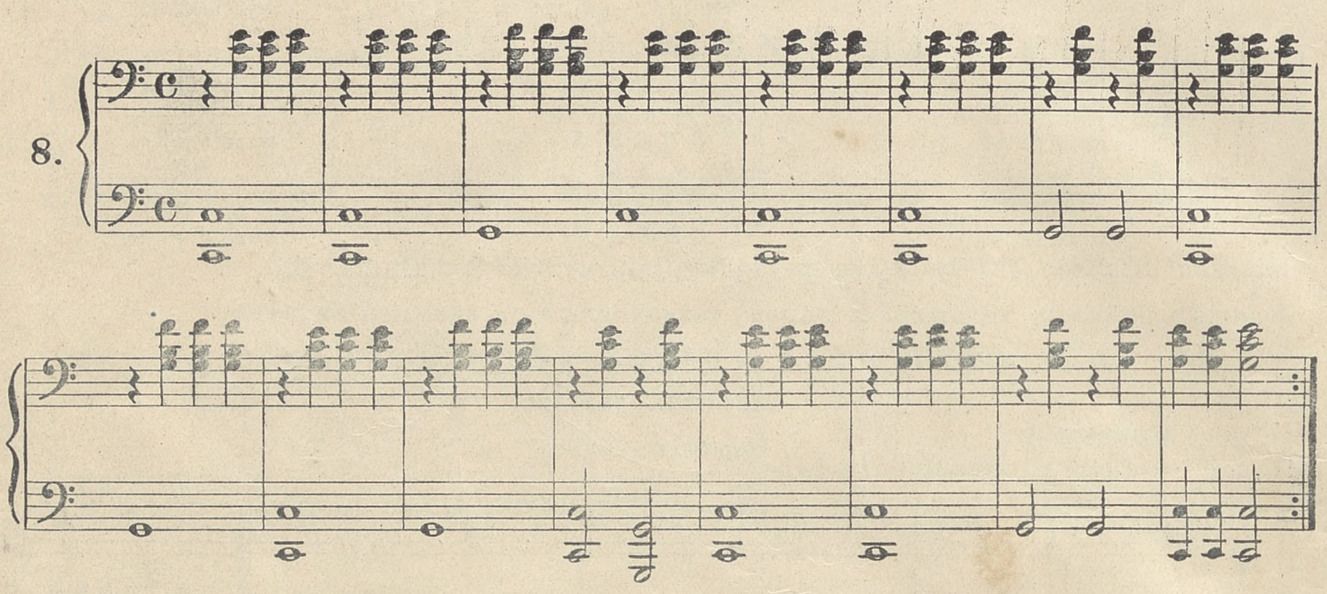

Allegretto.

9.

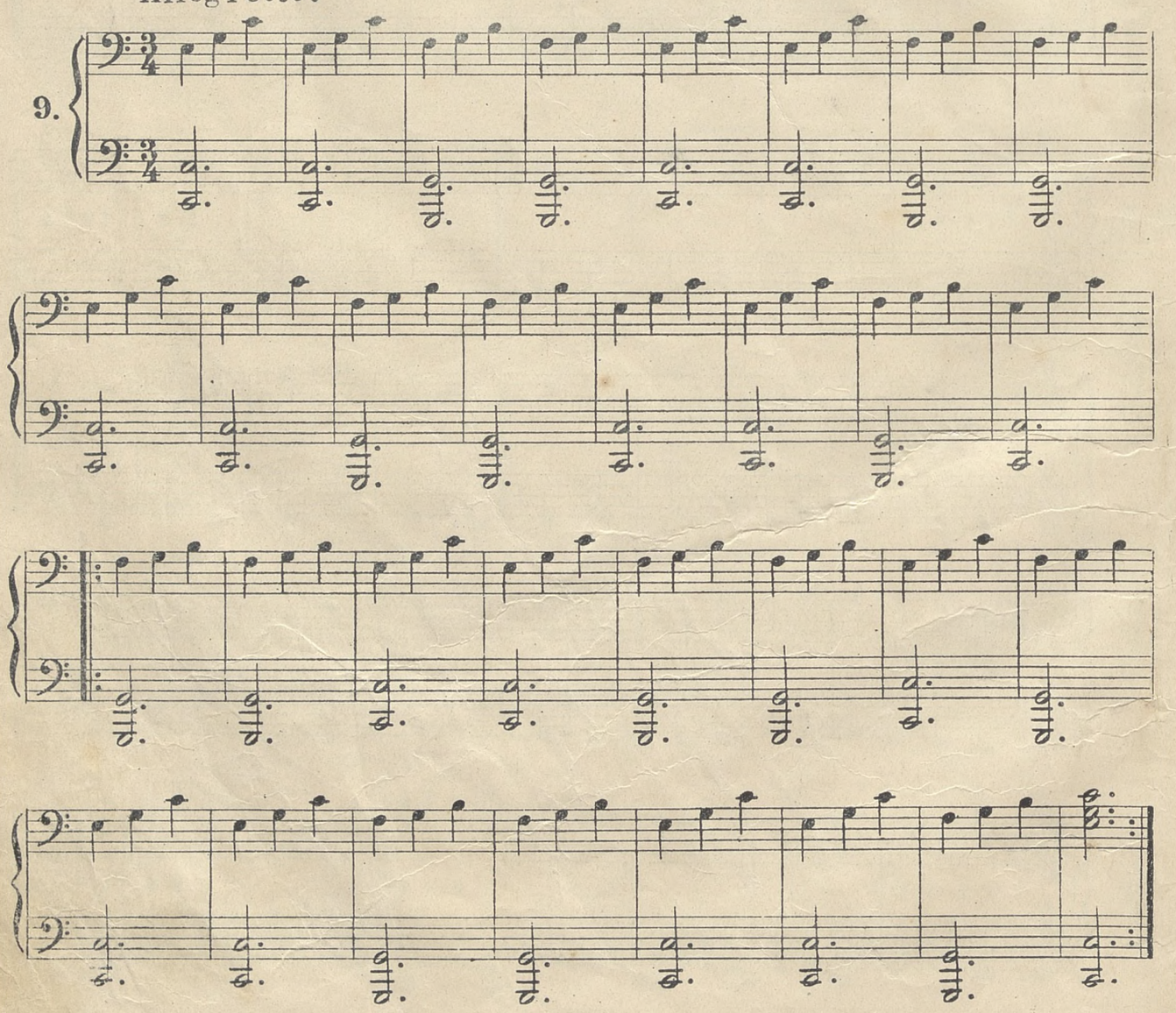

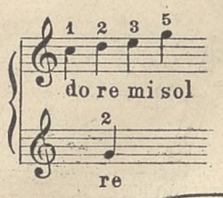

Układ rąk.

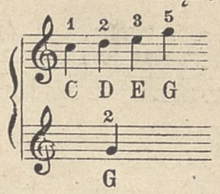

Положеніе рук.

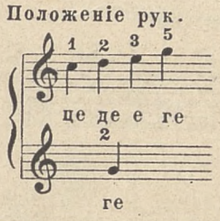

8.

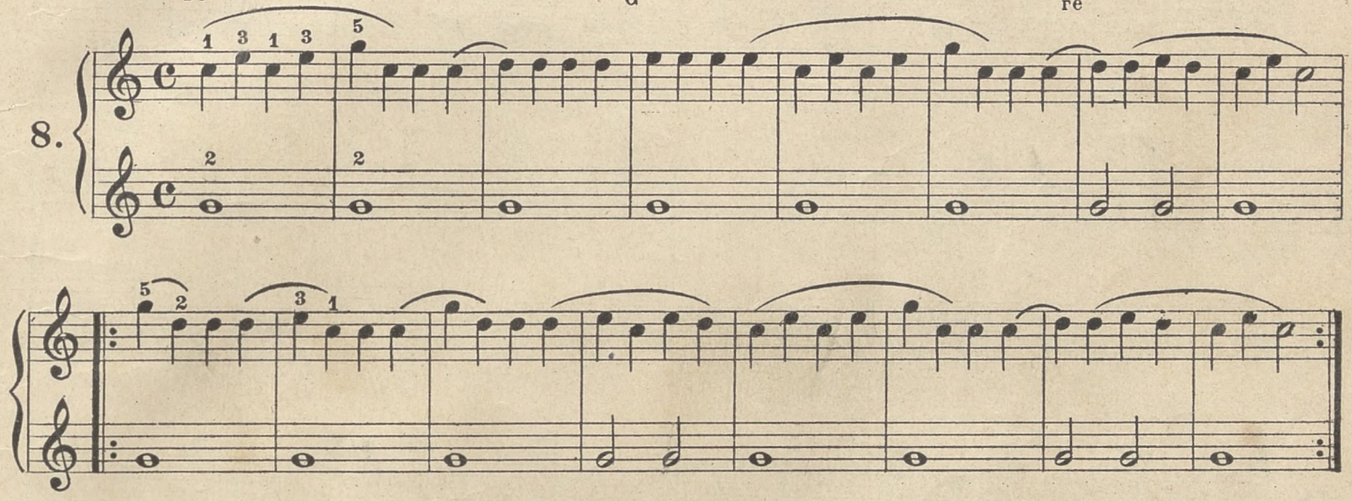

Allegretto. (Nie zbyt prędko.) (Не очень скоро.)

9.

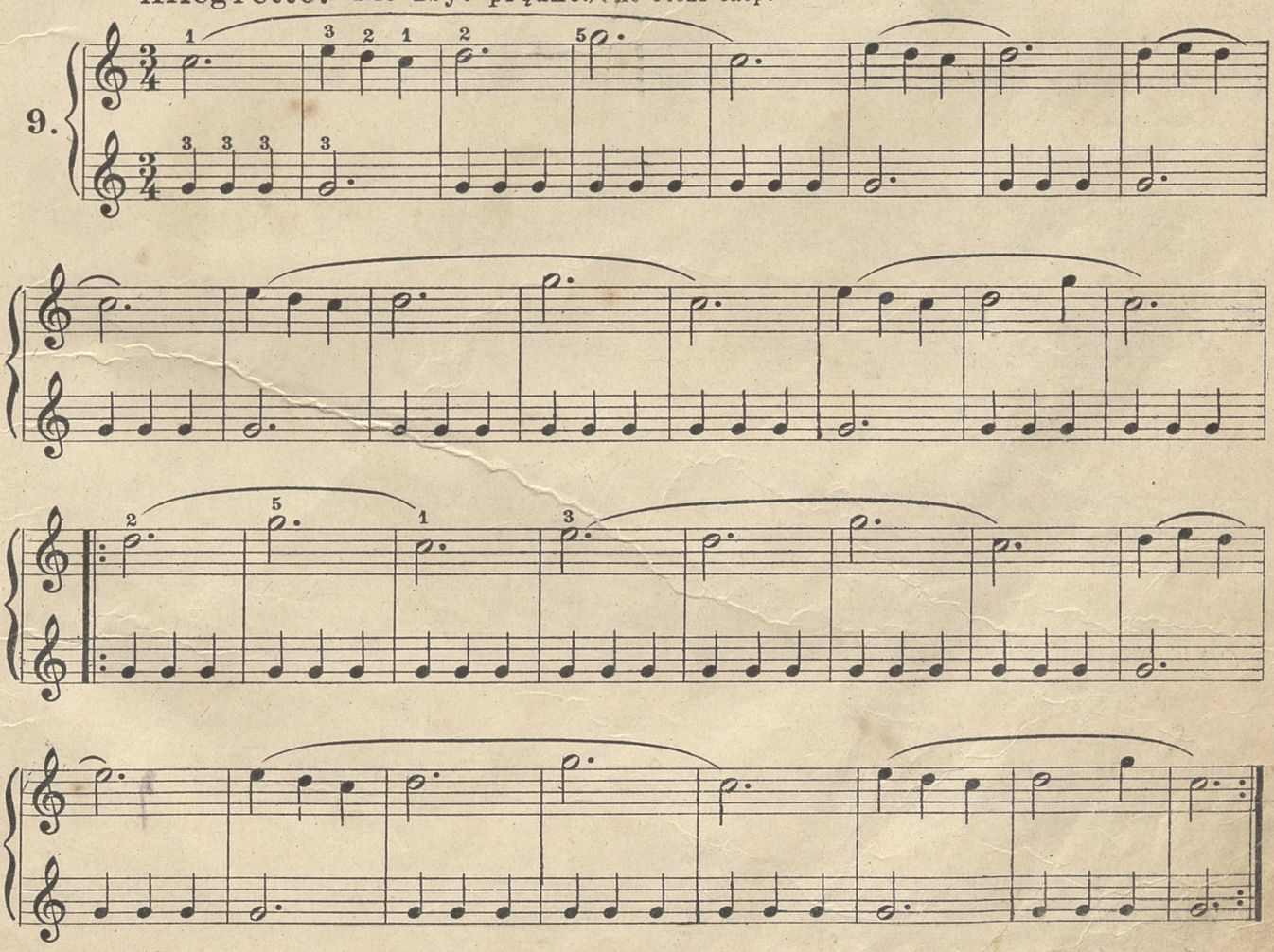

SECONDO.

Comodo.

10.

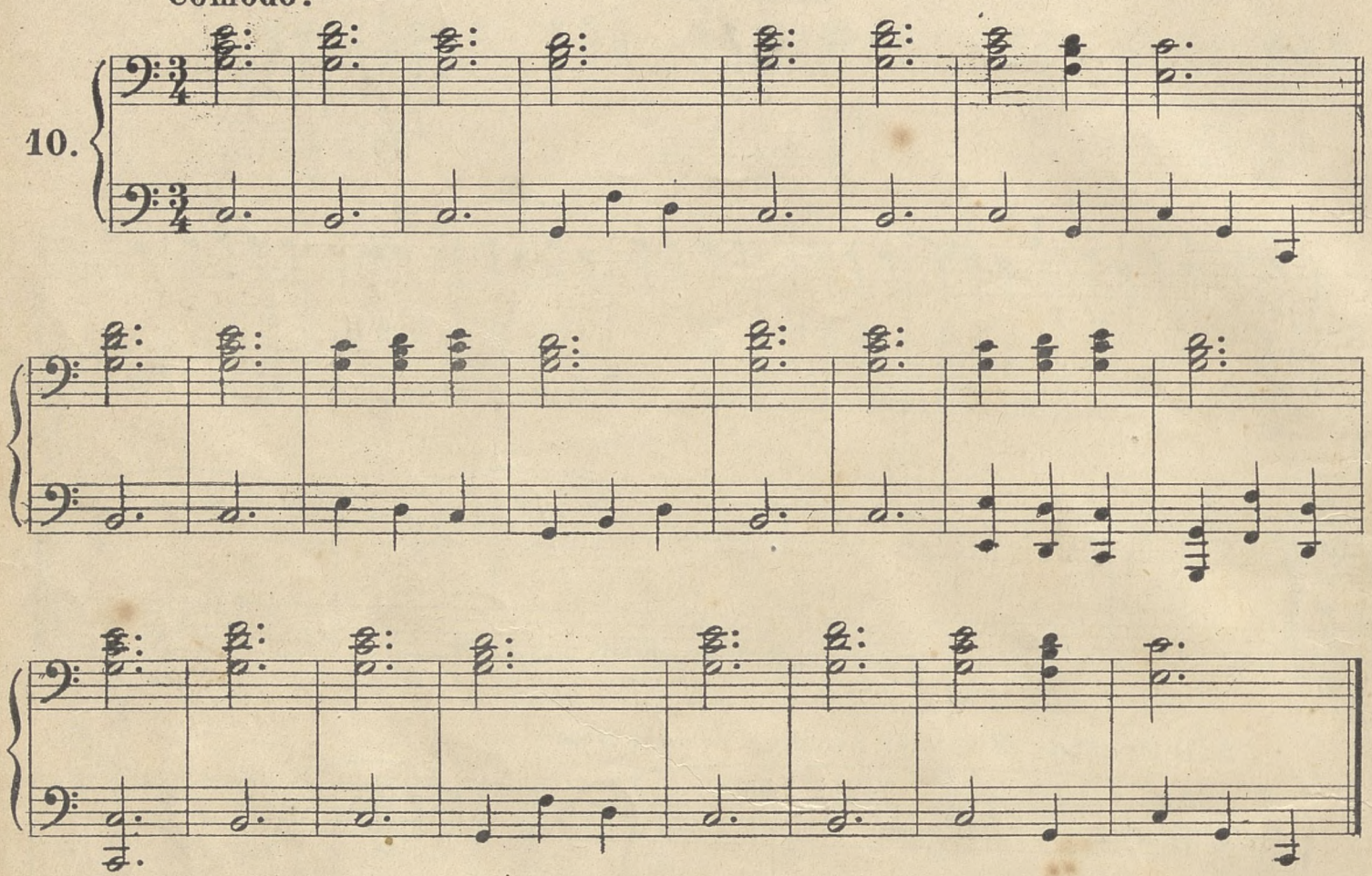

Moderato.

11.

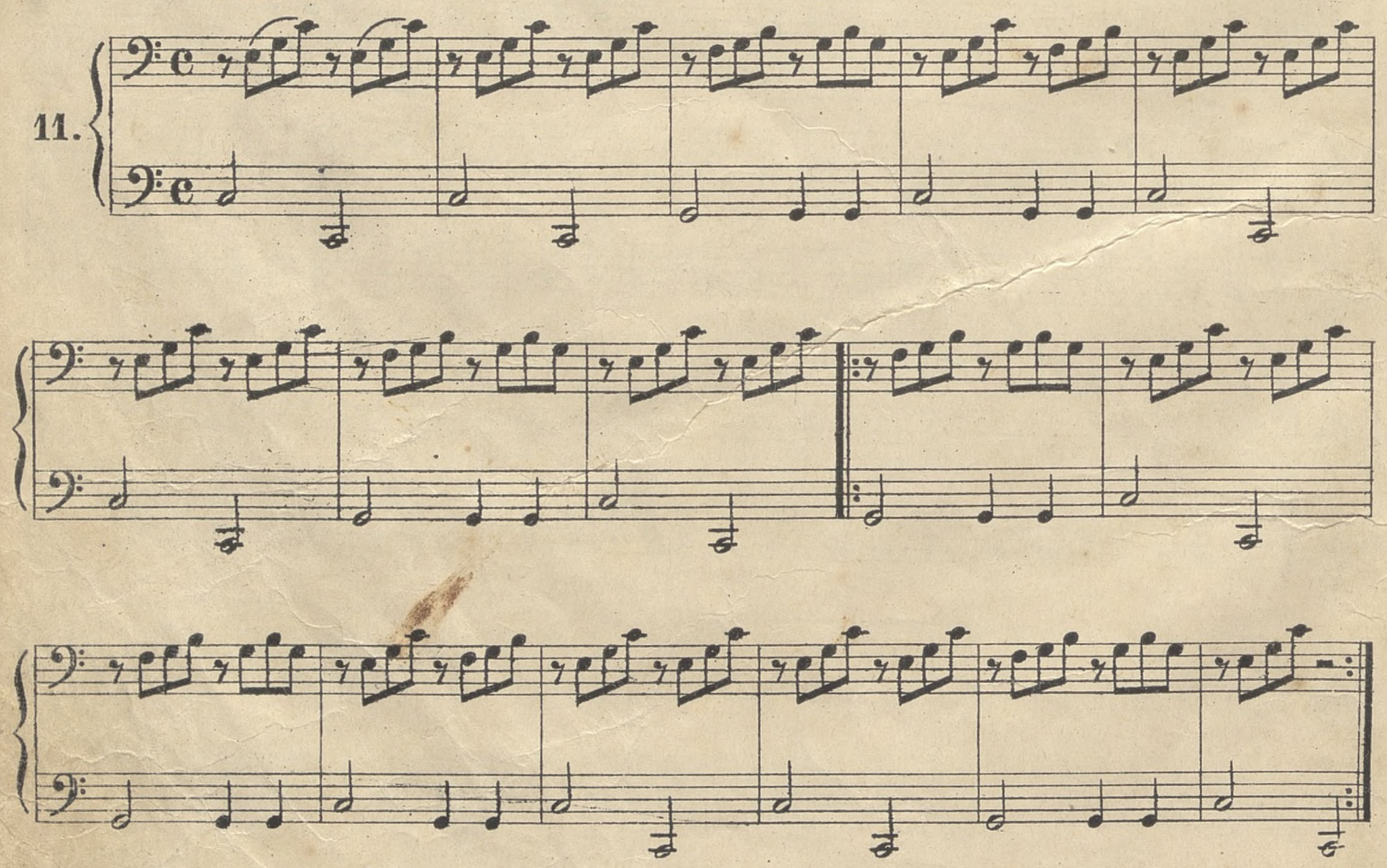

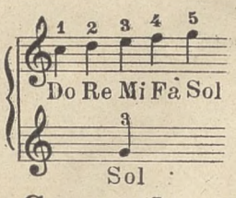

Układ rąk.

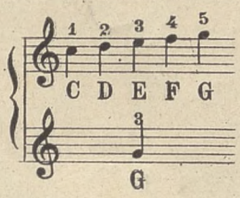

Положеніе рук.

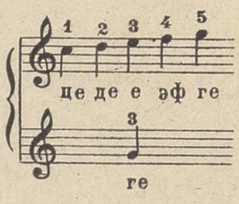

Commodo. (Spokojnie.) Спокойно.

10.

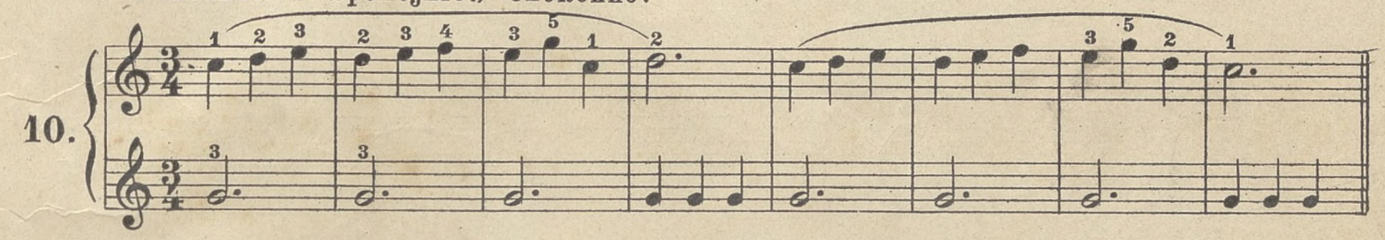

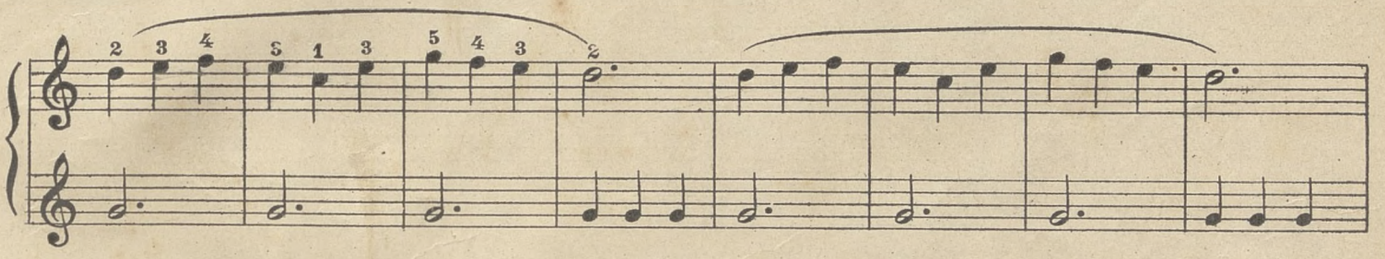

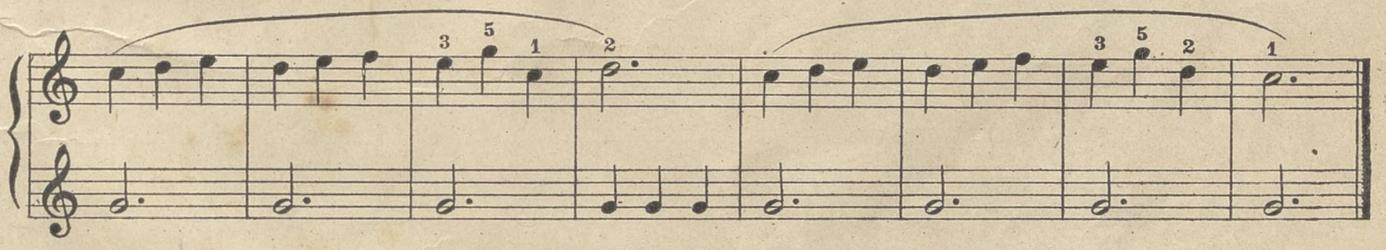

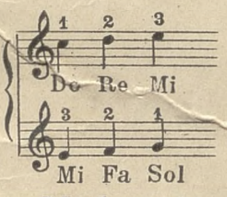

Układ rąk.

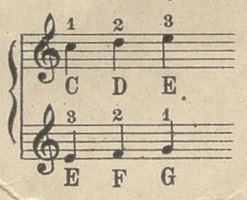

Положеніе рук.

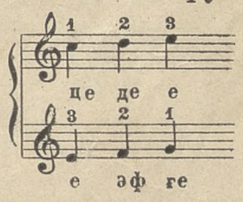

Moderato.

11.

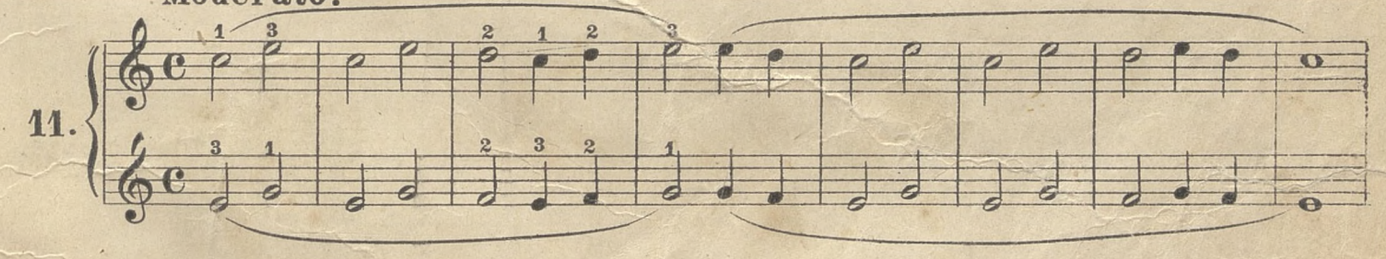

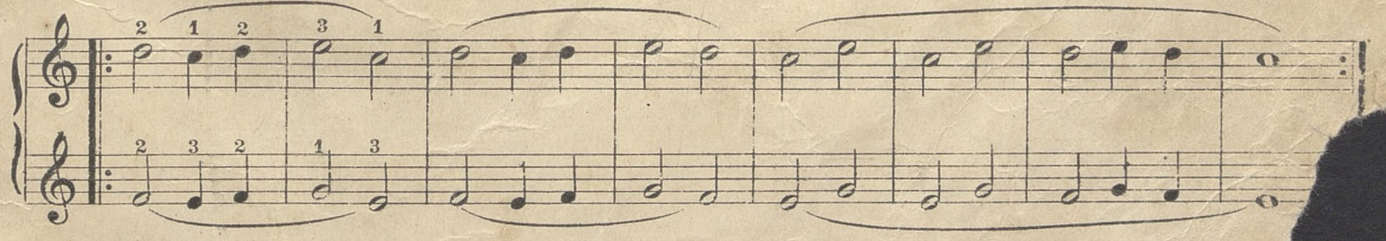

ĆWICZENIA NA DWIE RĘCE.

Uczeń zawsze powinien pamiętać, że prawidłowy układ tułowia, rąk, dłoni i palców a również i właściwe uderzenie, szczególniej zaś ścisłe wytrzymywanie taktu, są najważniejszymi warunkami dobrego wykonania.

УПРАЖНЕНІЯ ДЛЯ ОБѢИХ РУК.

Ученик должен внимательно правильное положеніе корпуса, пальцев и рук, правильное удареніе нот и соблюденіе такта.

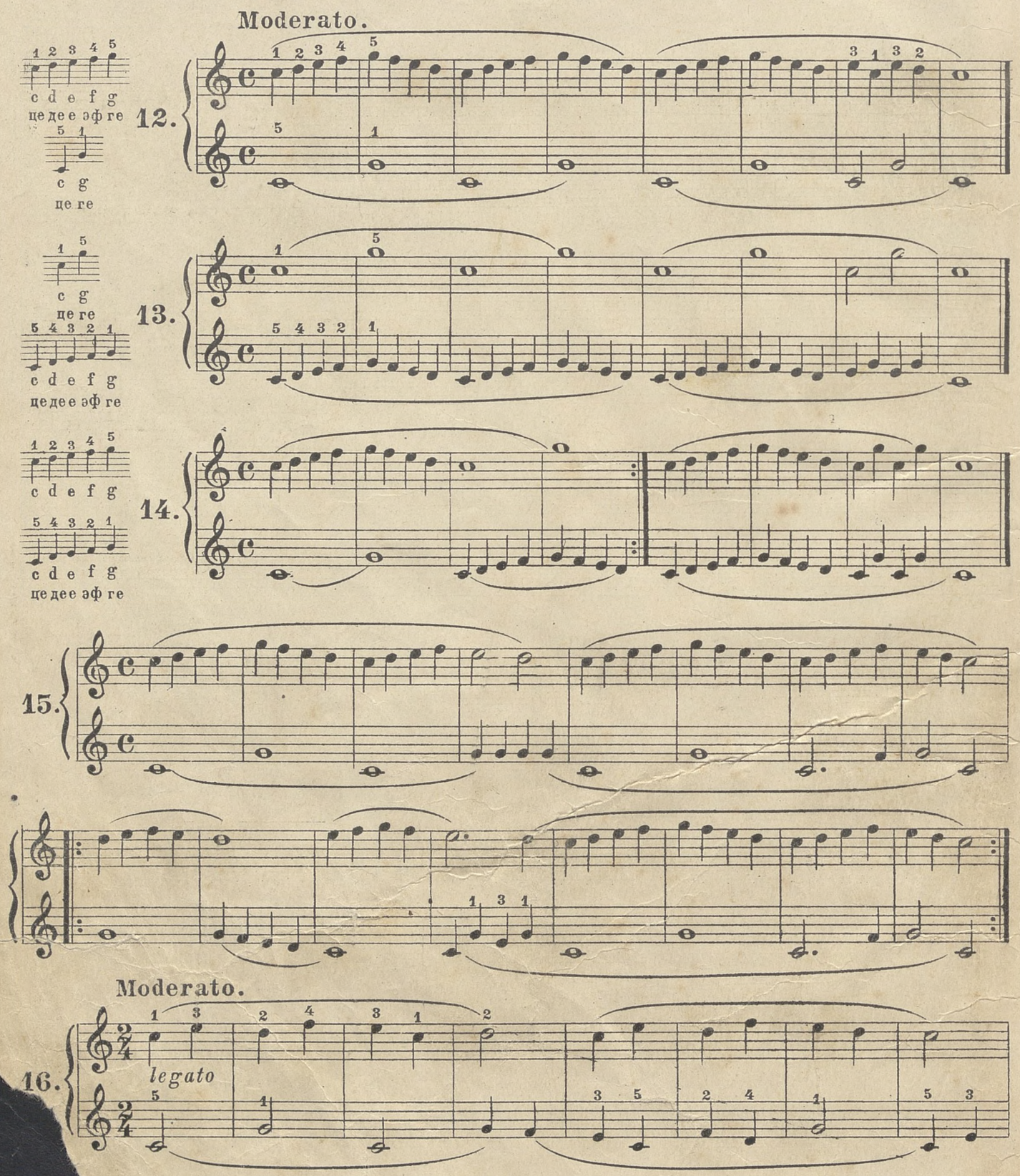

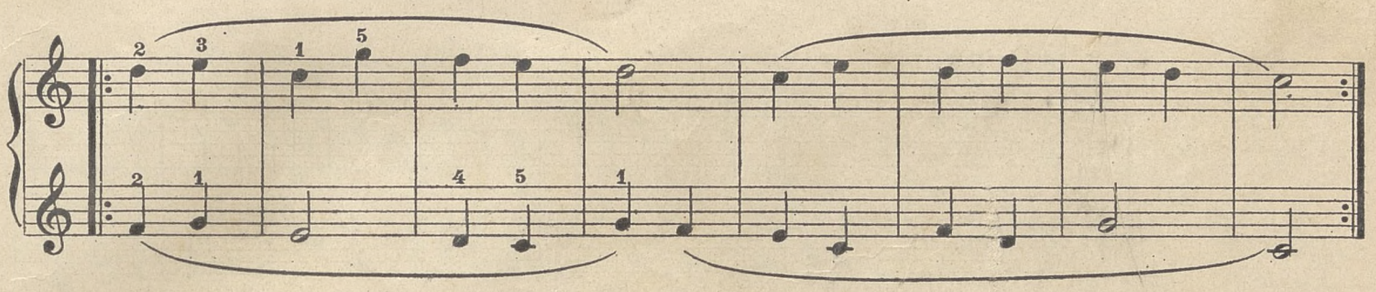

Allegretto.

17. *legato*

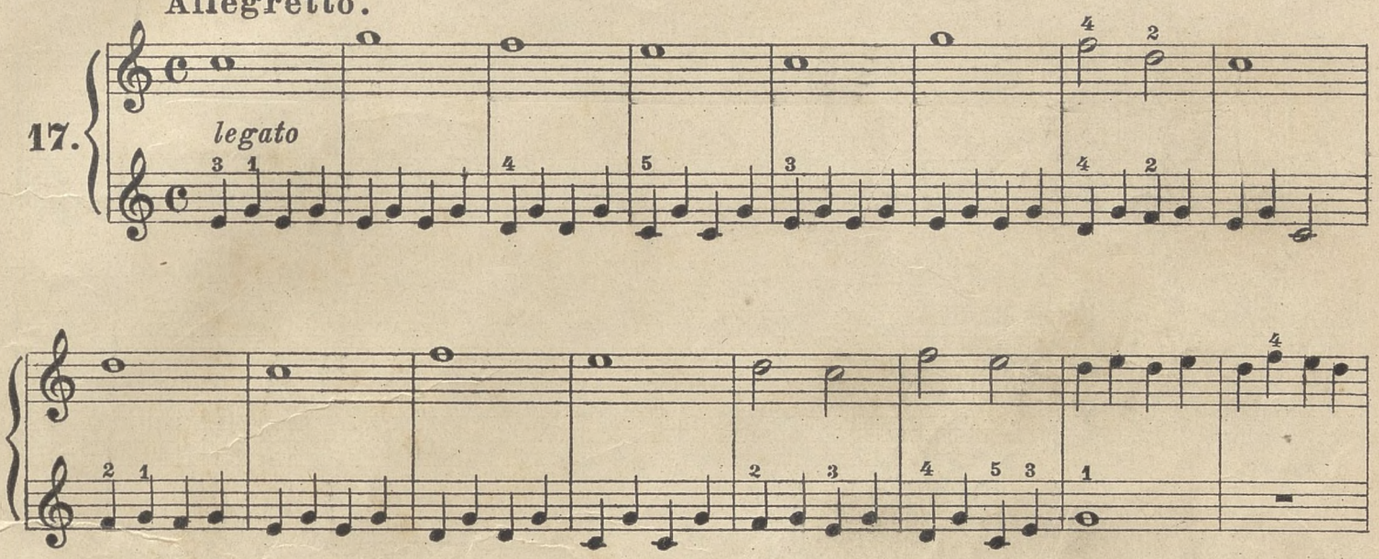

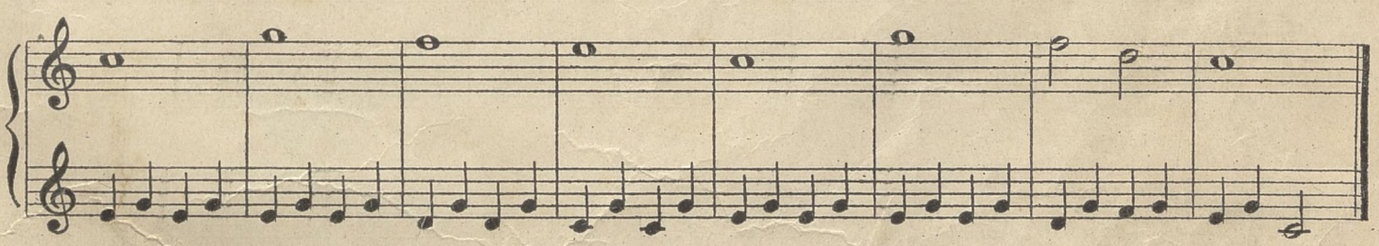

Allegretto.

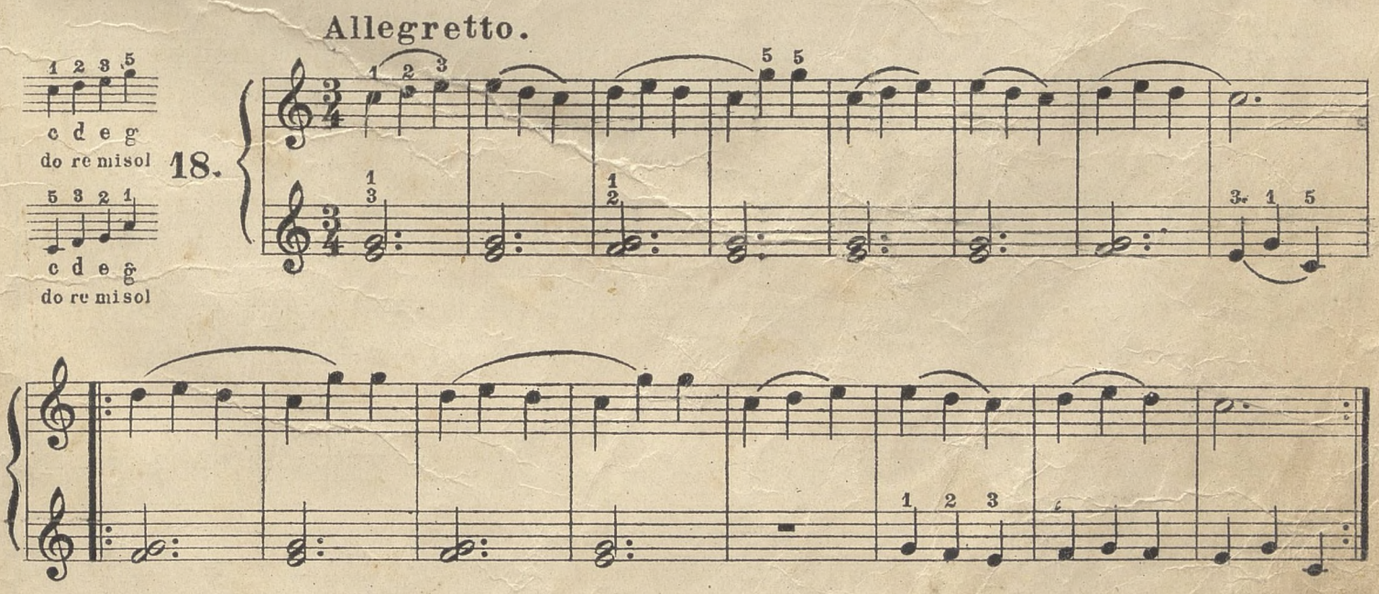

18.

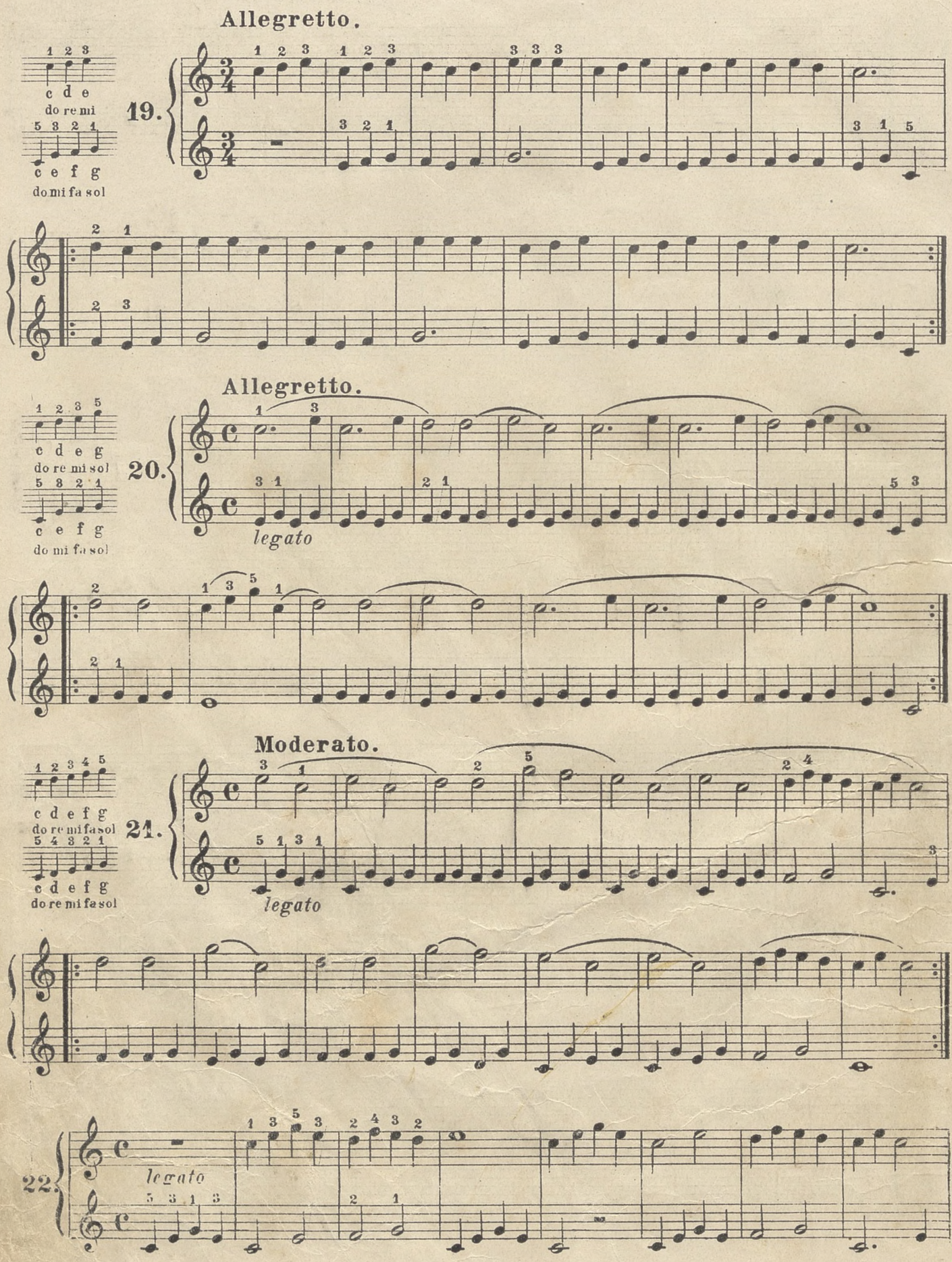
Allegretto.
19.
c d e
do re mi
c e f g
do mi fa sol
Allegretto.
20.
c d e g
do re mi sol
c e f g
do mi fa sol
legato
Moderato.
21.
c d e f g
do re mi fa sol
c d e f g
do re mi fa sol
legato
22.
legato

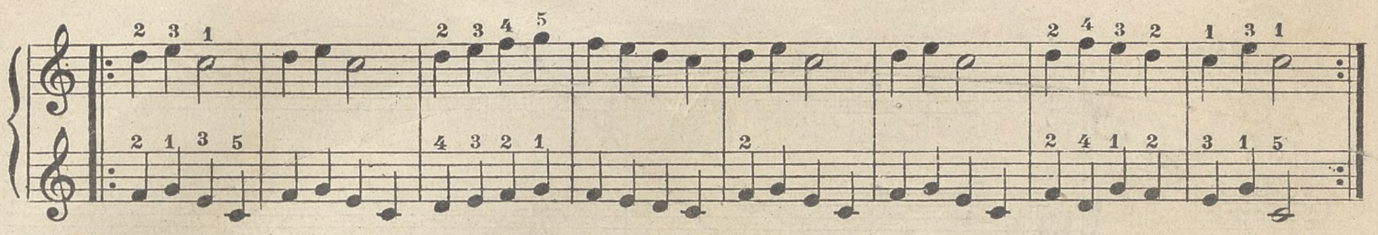

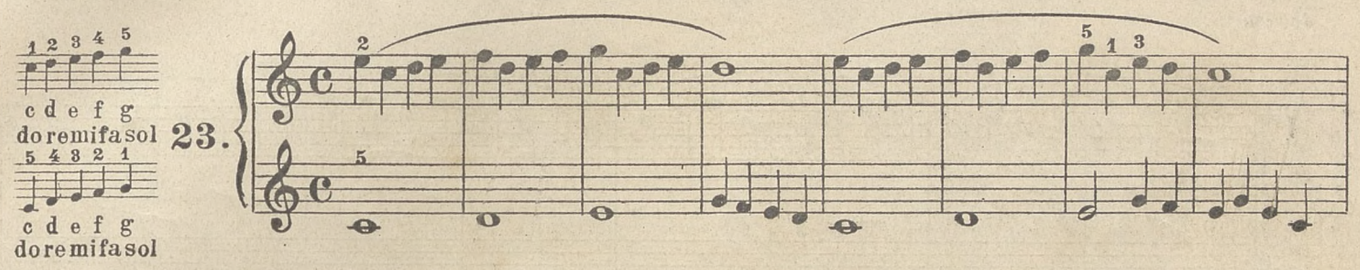
c d e f g
do re mi fa sol
c d e f g
do re mi fa sol
23.

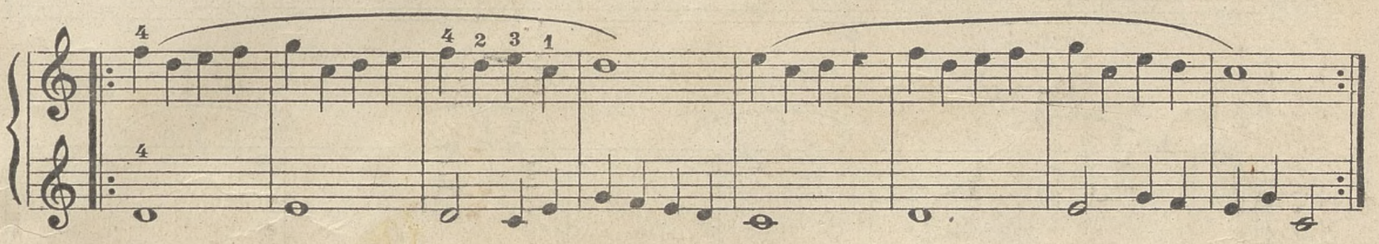

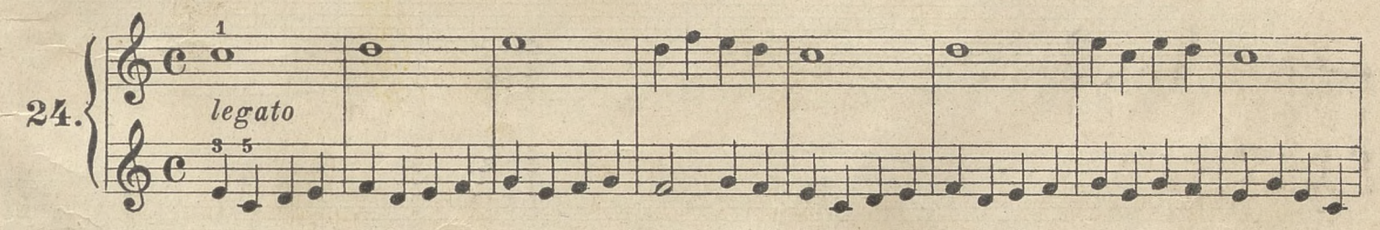
24.
legato

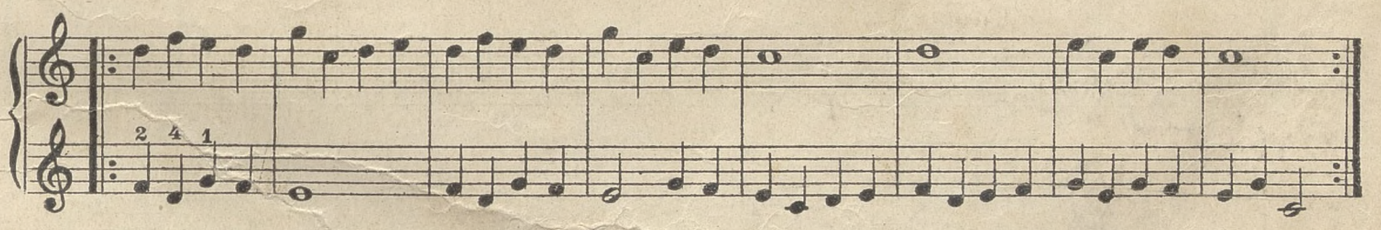

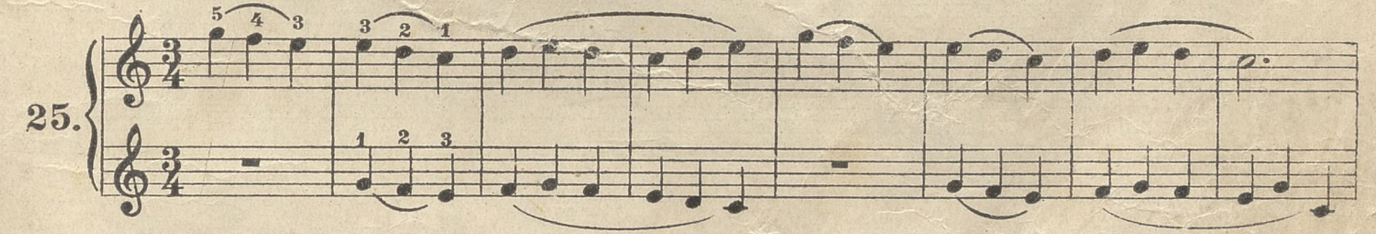
25.

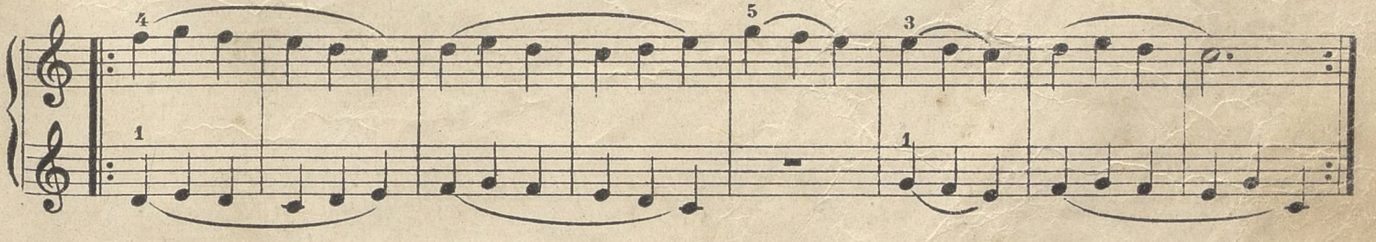

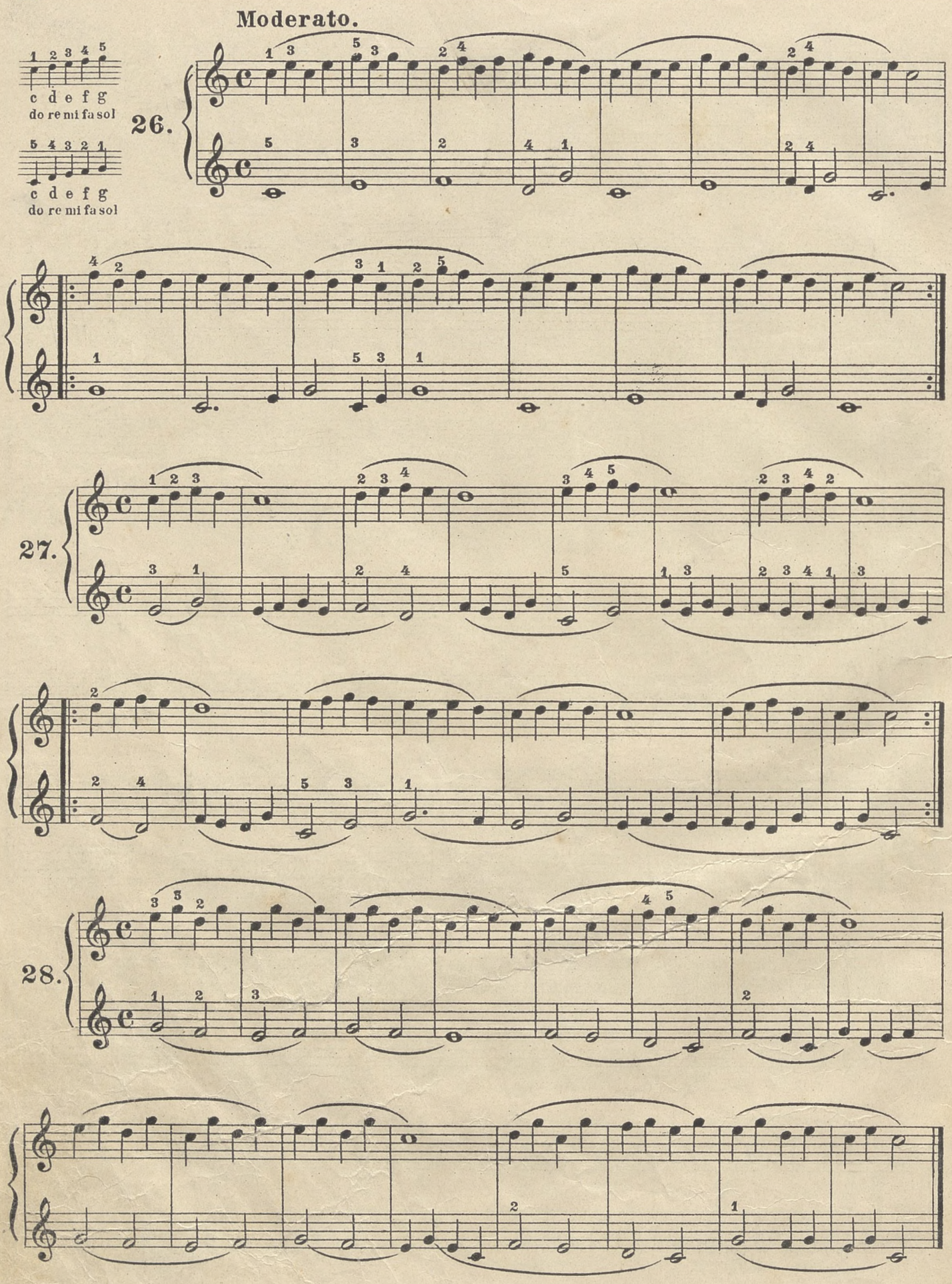
Moderato.
1 2 3 4 5
c d e f g
do re mi fa sol
5 4 3 2 1
c d e f g
do re mi fa sol
26.
27.
28.

ŁUK (łącznik).

Связ на двух одинаковых нотах.

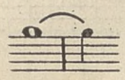

Drugiej nuty nie uderzać, jednakże palec powinien pozostać na klawiszu i wytrzymywać wartość nuty.

Вторую ноту не ударять, во все же продолженіе ея палец должно держать на клавишѣ.

29.

30.

31.

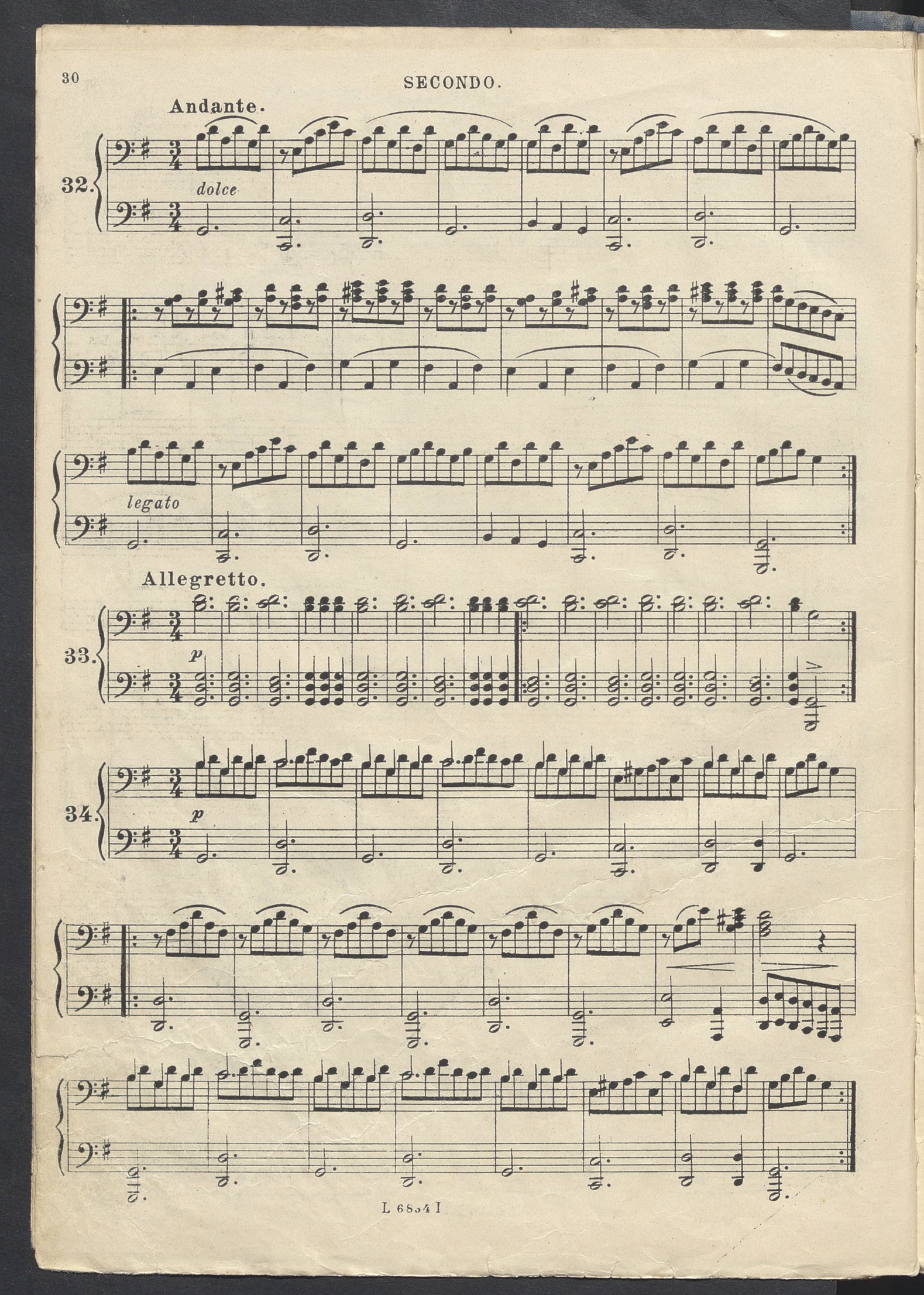
Andante.
32.
dolce
legato
Allegretto.
33.
p
34.
p

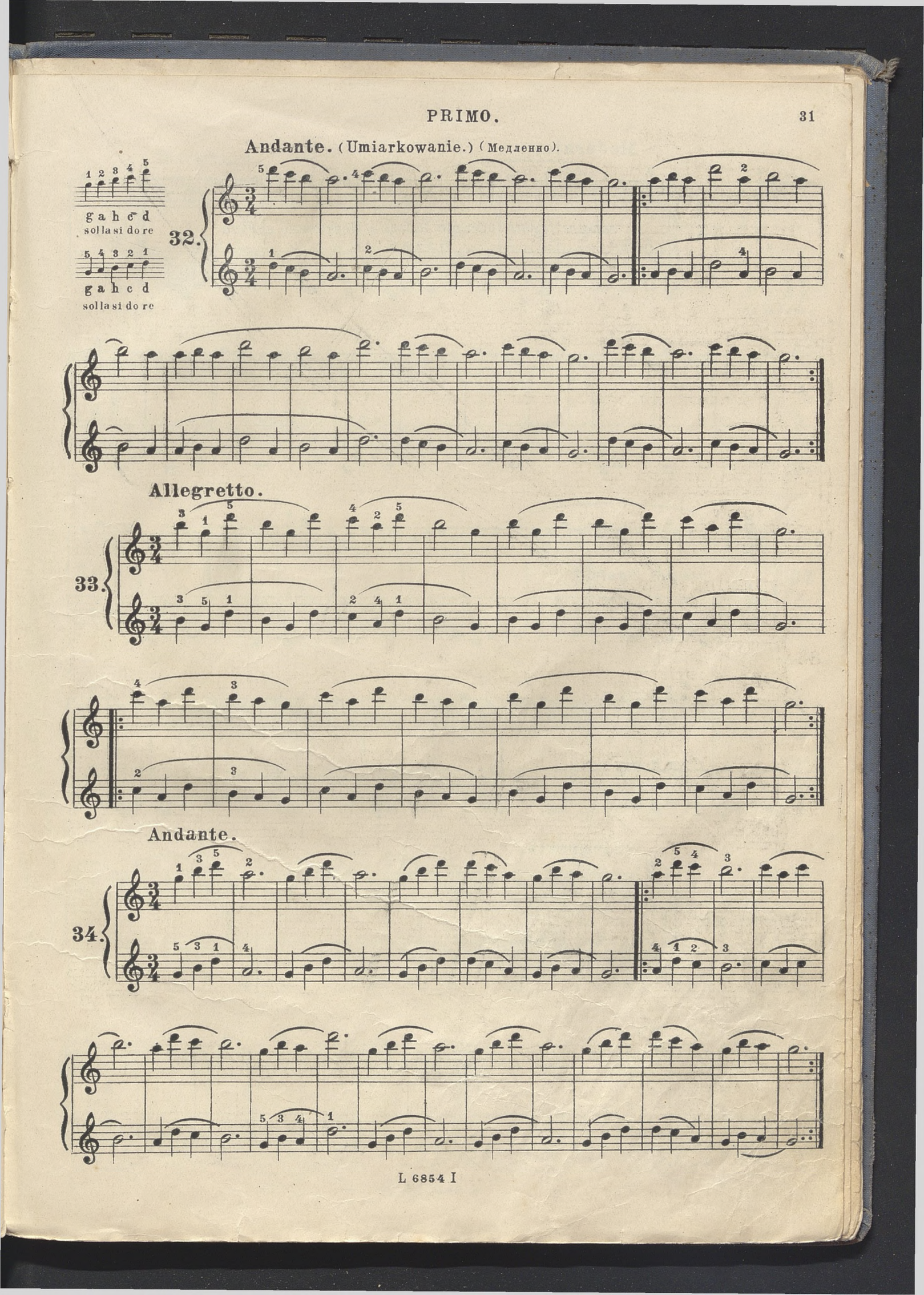
Andante. (Umiarkowanie.) (Медленно).
g a h c d
sol la si do re
g a h c d
sol la si do re
32.
Allegretto.
33.
Andante.
34.

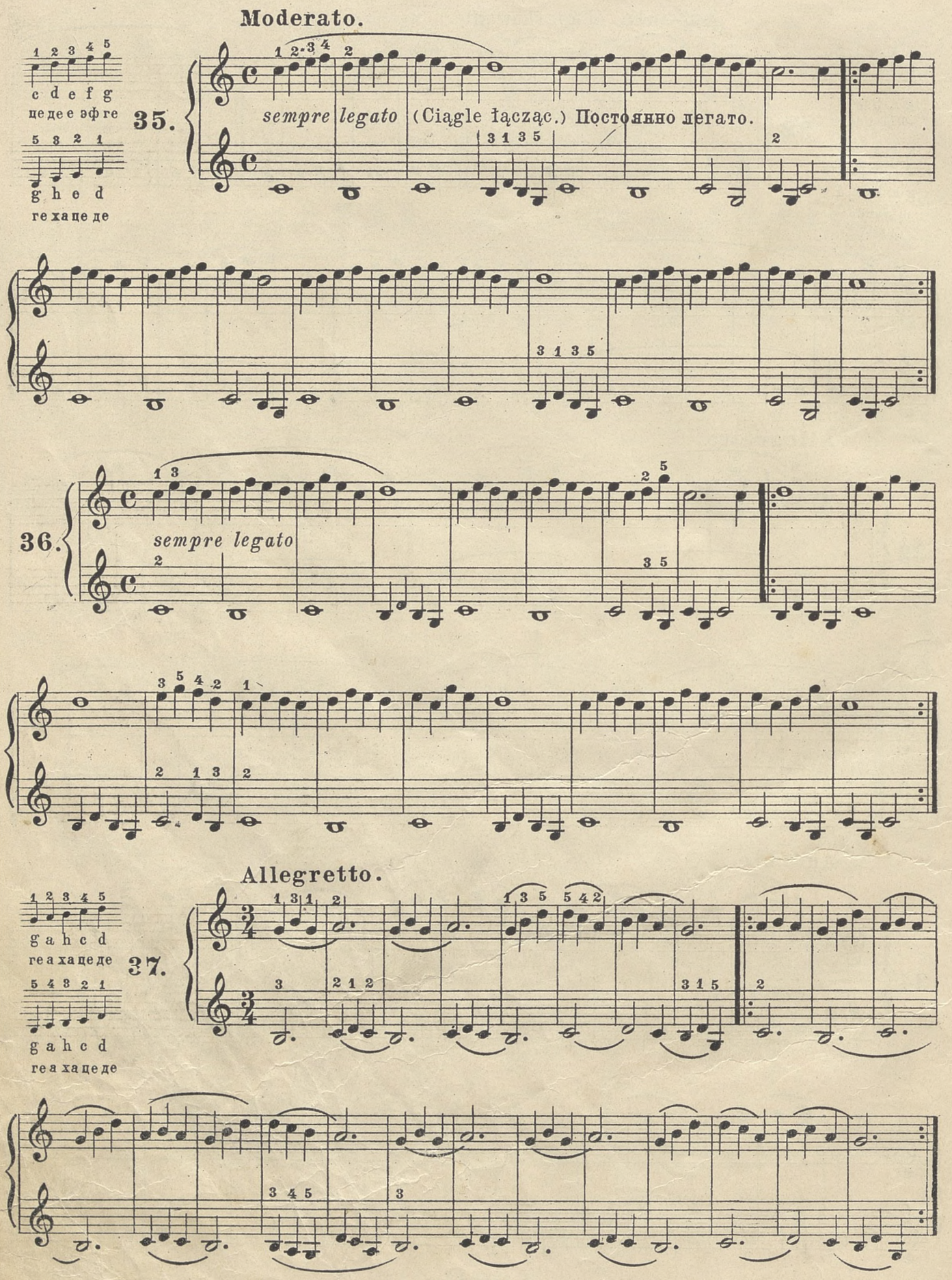
Moderato.
35.
sempre legato (Ciągle łącząc.) Постоянно легато.
36.
sempre legato
Allegretto.
37.
c d e f g
це де е эф ге
g h c d
ге ха це де
g a h c d
ге а ха це де

Moderato.

38.

39.

40.

SECONDO.

Allegretto.

41.

p

Andante.

42.

dolce

Moderato.

43.

mf

p

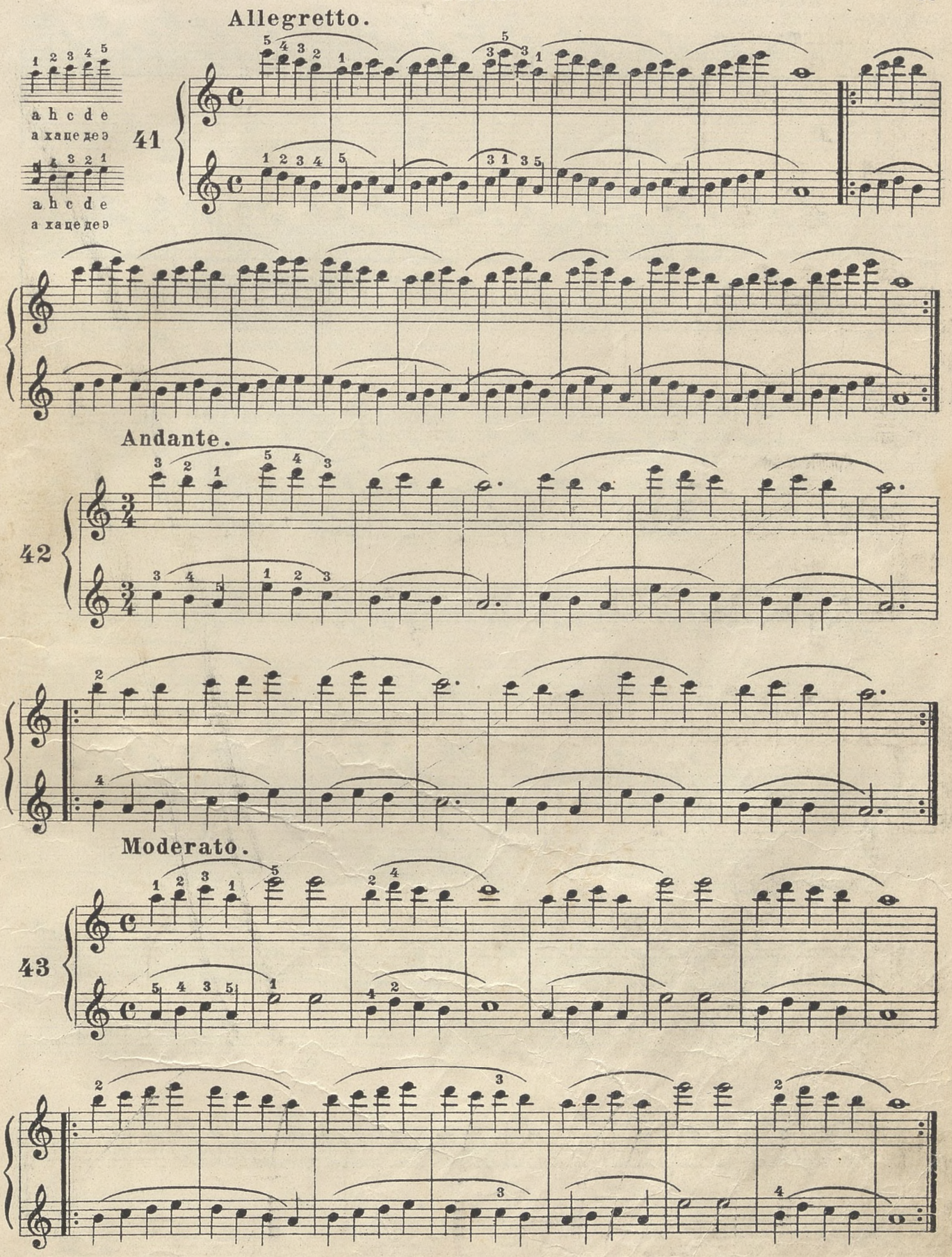
Allegretto.
41
a h c d e
a хацедеэ
a h c d e
a хацедеэ
Andante.
42
Moderato.
43

SECONDO.

Moderato.

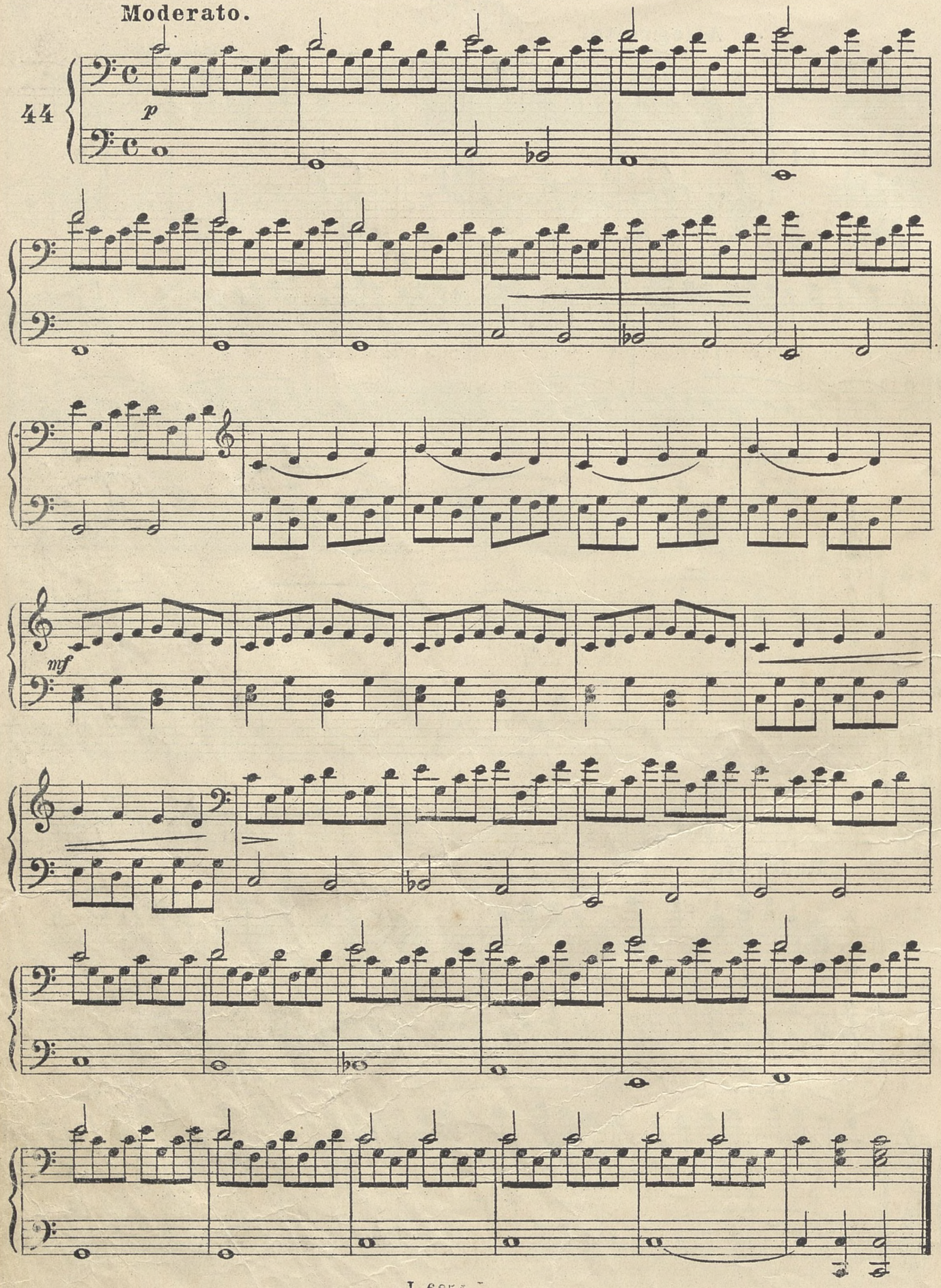

8 Oktawa. 8 Октава.

Nuty, nad któremi znajduje się znak powyższy, należy wykonywać o 8 dźwięków wyżej (oktawę).
Ноты, над которыми поставлен этот знак, должны во все продолженіе цѣпи играться октавою выше.

Przykład:
Примѣр:

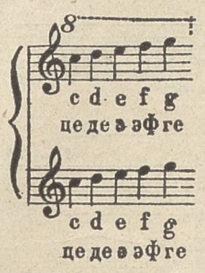

Należy grać tak:
Играется так:

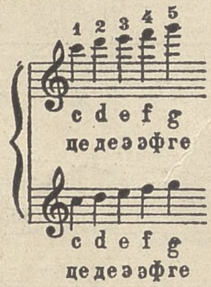

Dla ćwiczeń w wartościach nut do ósemek (raz wiązanych).
Для упражненія в значеніи нот до осьмых.

PRIMO.

44.

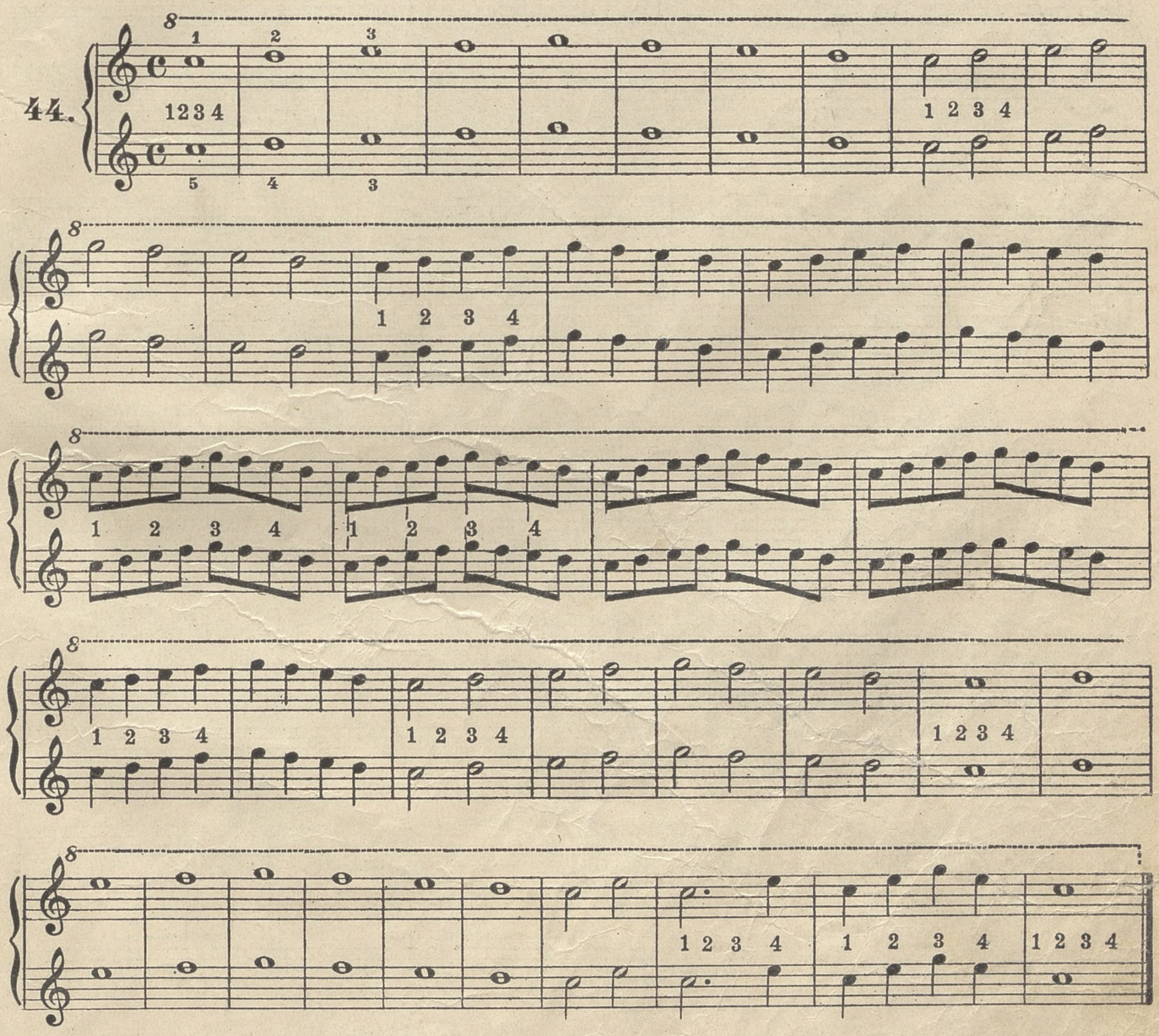

ĆWICZENIA W ÓSEMKACH.

Упражненіе в осьмых.

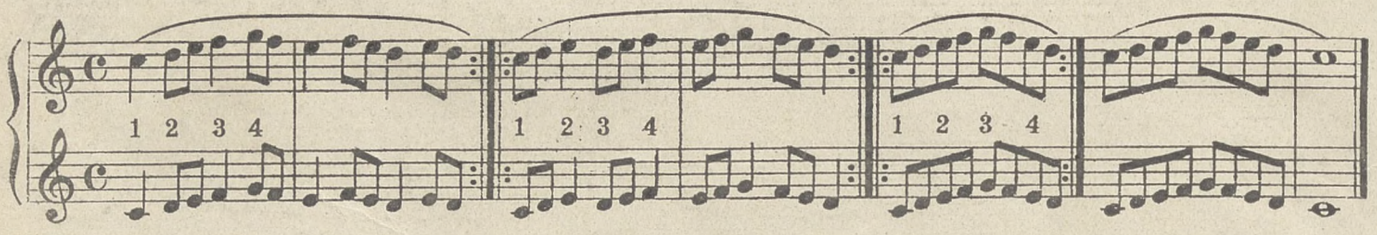

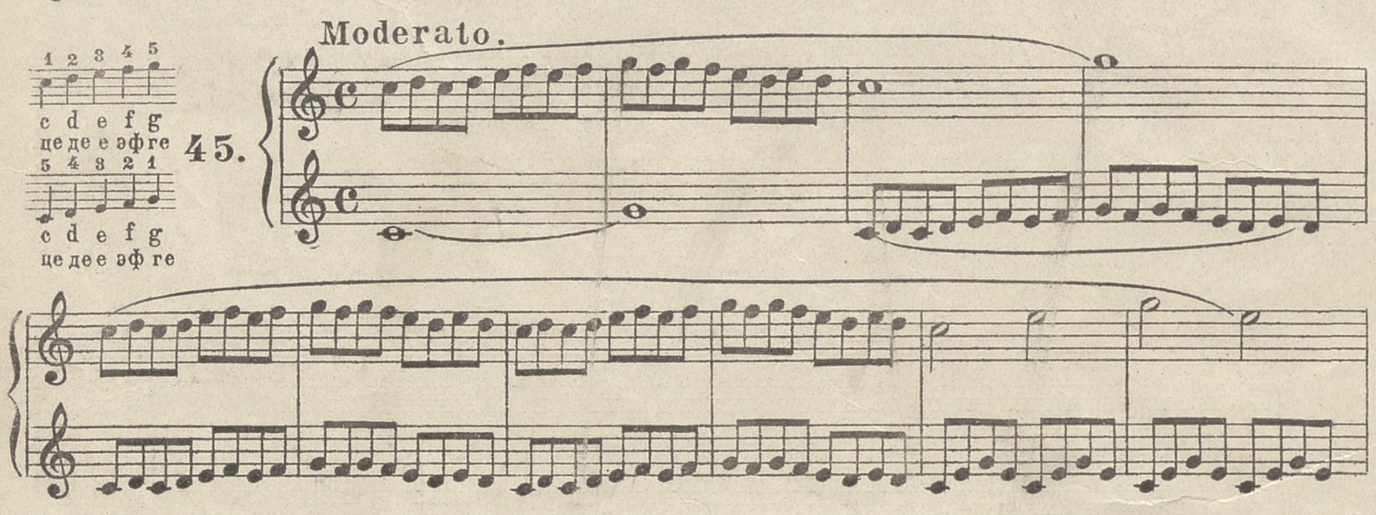

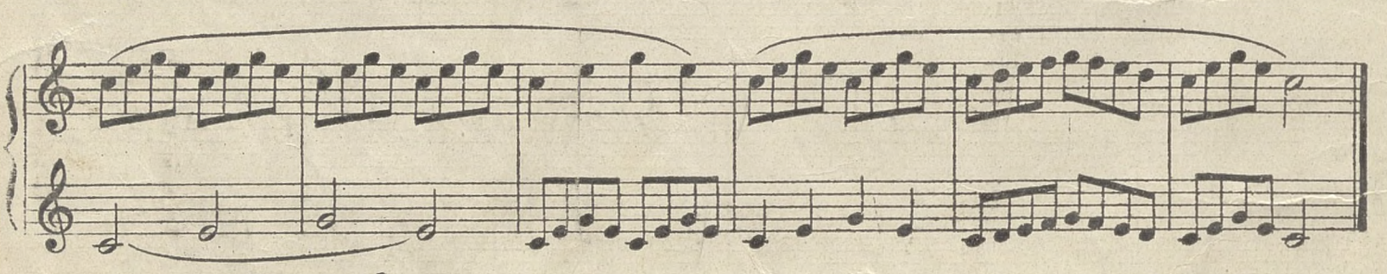

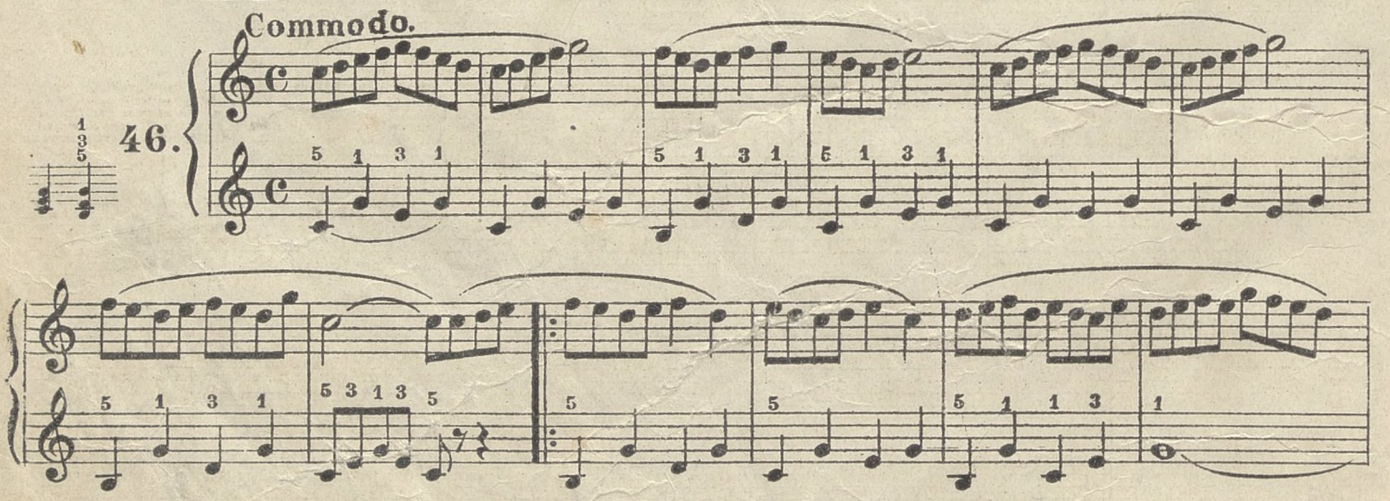

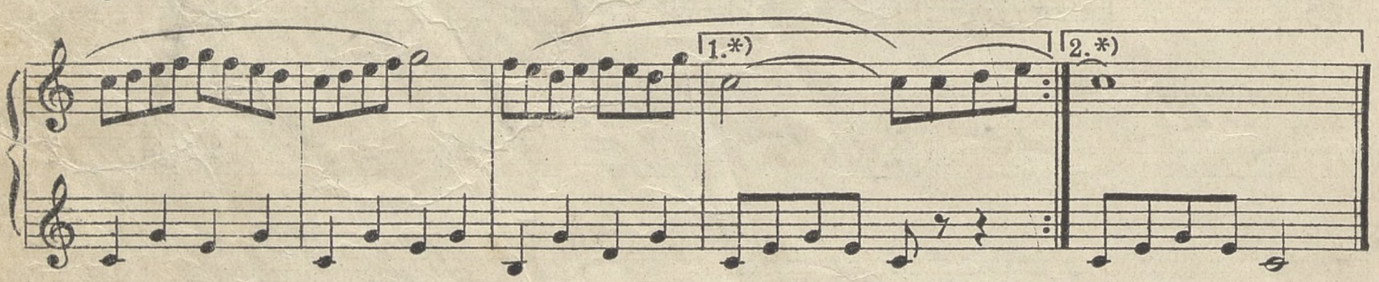

*) 1ma. = Pierwszy raz.
2da. = Drugi raz.

*) 1. В первый раз.
2. Во второй раз.

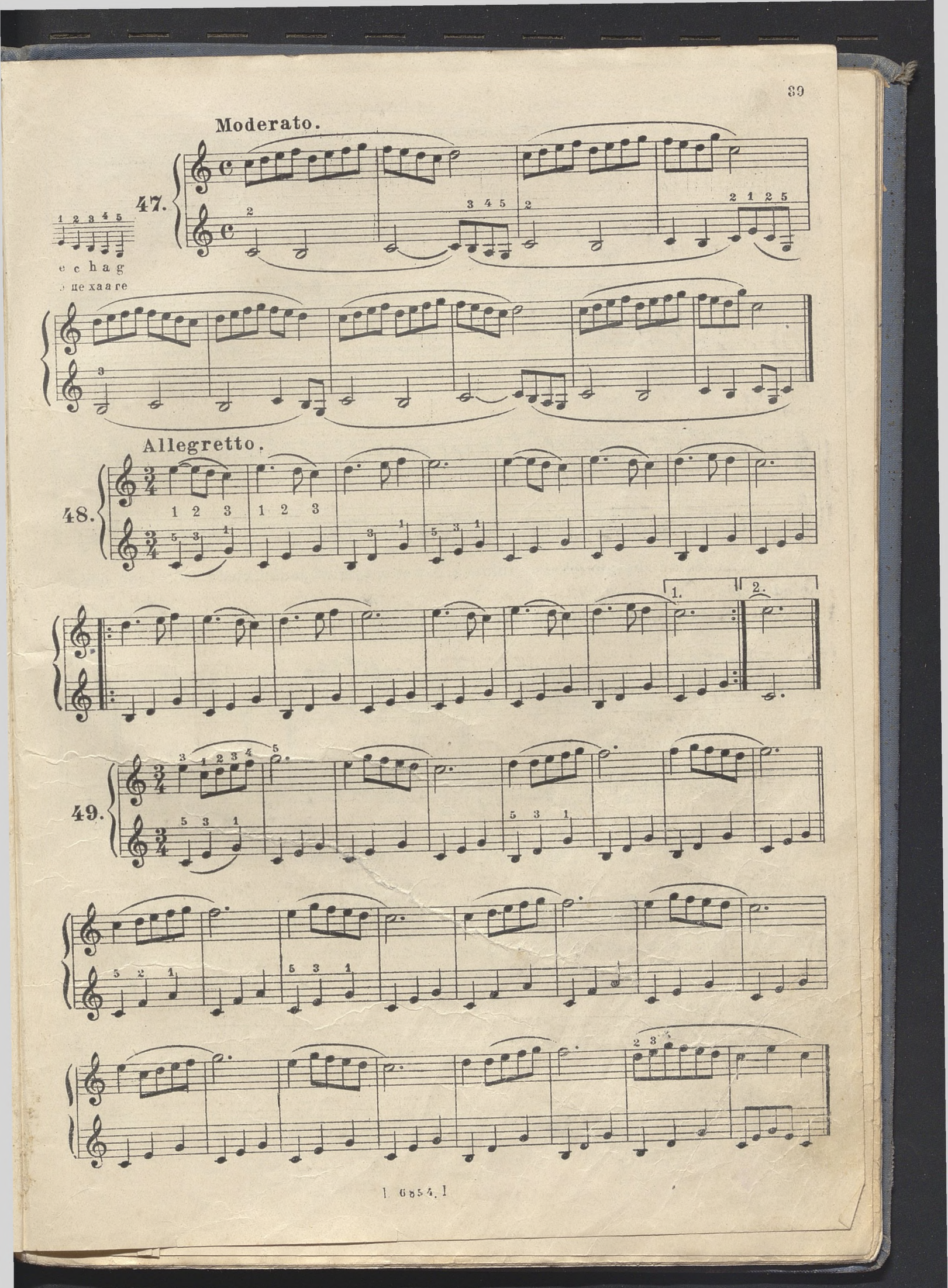
Moderato.
47.
1 2 3 4 5
e c h a g
Allegretto.
48.
1 2 3 1 2 3
1.
2.
49.

Commodo.

50.

legato

Nie należy oddalać zbytnio łokci od tułowia, nawet w tym wypadku, kiedy ręce będą oddalone od siebie.

Локти не должны отдѣляться от корпуса даже и тогда, когда руки отстоят далеко одна от другой.

Każde ćwiczenie 7 razy. Koniec.
Каждую фигуру 7 раз. Заключеніе.

c d e f g f e d c a h c d e d c h a d e f g a g f e d g a h c d c h a g

це де е эфгеэфе де це а хацеде е деце ха а де е эфгеа геэфе де ге а хацеде цех а ге

NB. Dla porównania nut klucza wiolinowego z basowym, wykonywanych na jednych i tych samych klawiszach.

NB. Для сравненія нот в ключѣ Ге с нотами ключа Эф, играющимися на однѣх и тѣх же линіях.

Moderato.

51.

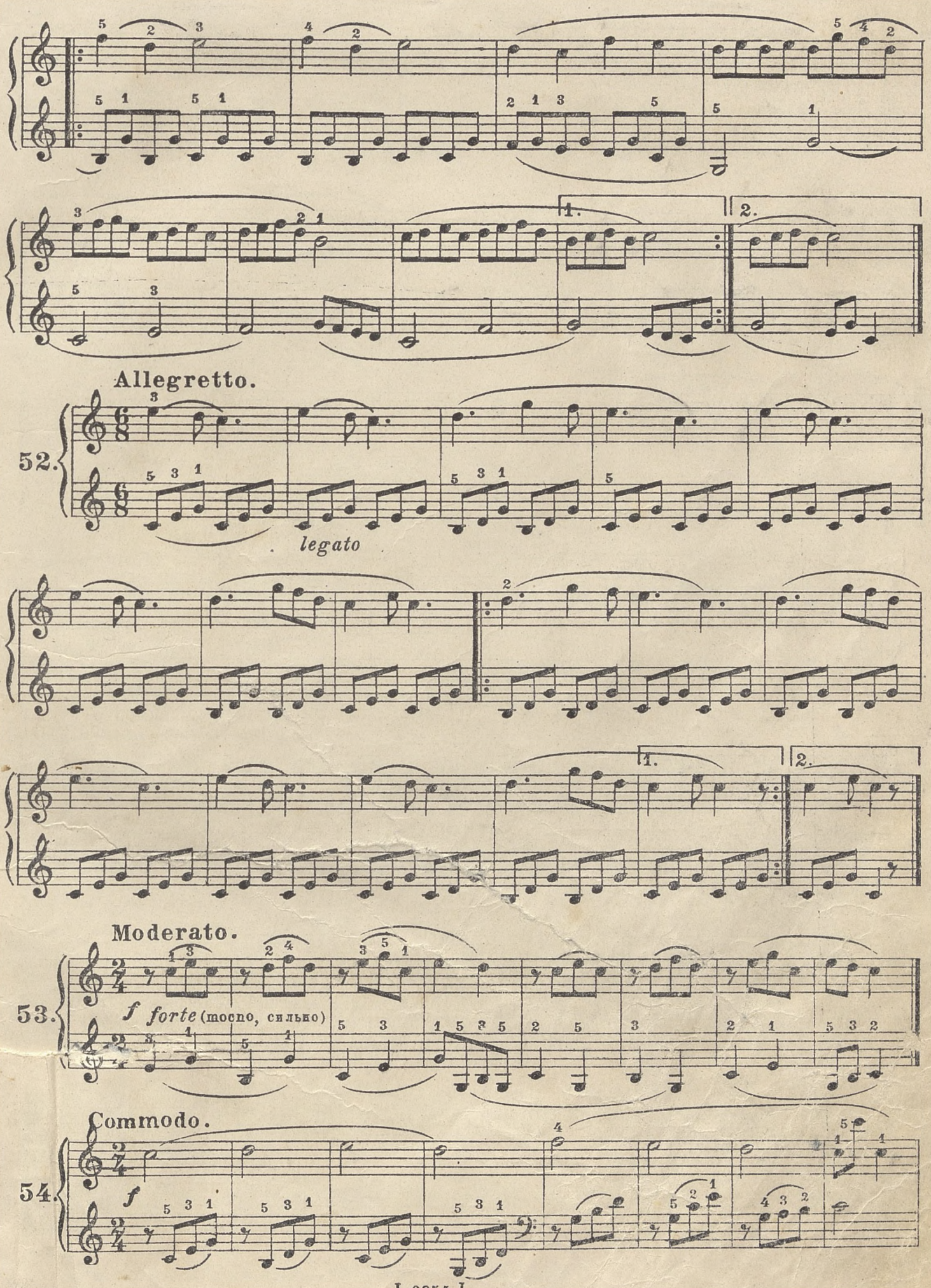
1.
2.
Allegretto.
52.
legato
1.
2.
Moderato.
53.
f forte (мосно, сильно)
Commodo.
54.
f

Moderato.

55.

mf (mezzo forte) = półmocno. полусильно.

legato

Allegretto.

56.

Allegretto.

57.

f

legato

*) *p*

f

piano = pocichu (слабо)

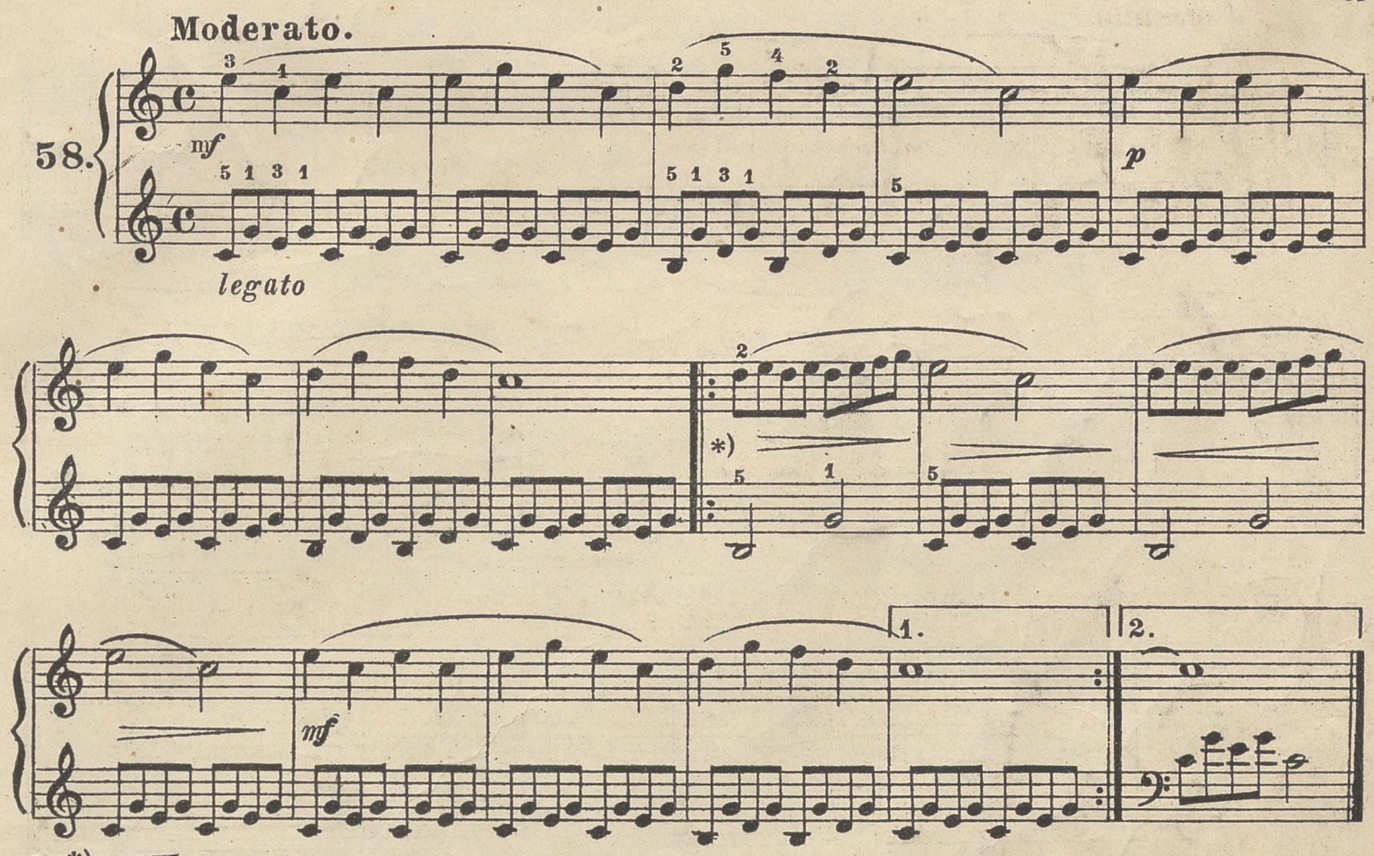

*) wzmacniając. усиливая.

*) osłabiając. ослабляя.

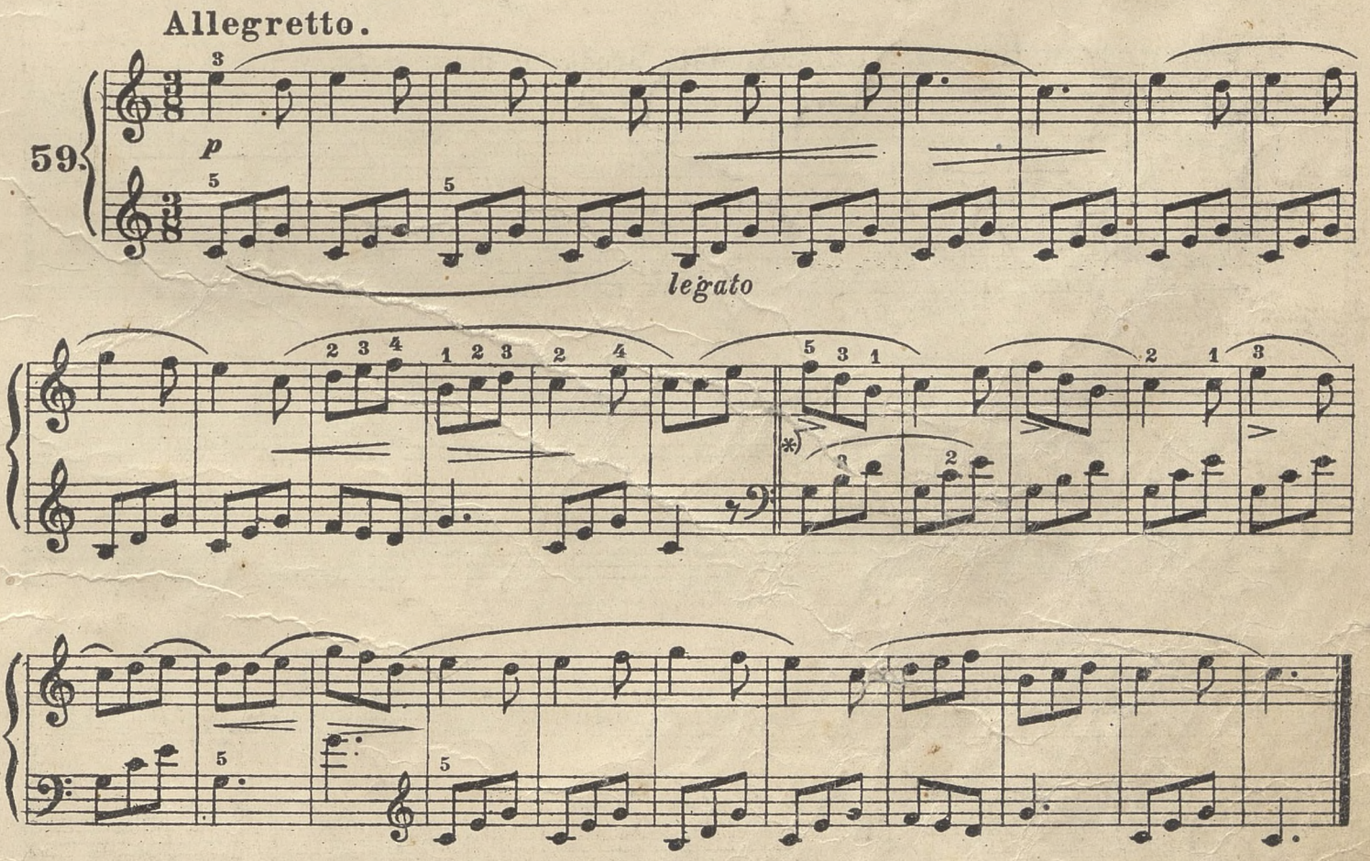

*) > Klawisz silniej uderzyć. Нужно сильнѣе нажать клавишу.

Commodo.

60.

mf *cresc.* *dim.*

f *dim.*

mf *cresc.* *dim.*

cresc. (*crescendo*) = wzmacniając. усиливая.
dim. (*diminuendo*) = osłabiając. ослабляя.

Allegro moderato. (Umiarkowanie prędko.) (Не очень скоро.)

61.

dolce (przyjemnie, słodko.) нѣжно

legato

mf

p *mf*

p

Jeżeli nad nutą znajduje się kropka, to znaczy, ze dźwięk powinien być oderwany i dlatego należy zdjąć palec natychmiast po naciśnięciu klawisza.

Когда над нотой стоит точка, тогда нота берется отрывочно; для этого палец должен быть снят тотчас по ударении клавиши.

Przykład:
Примѣр:

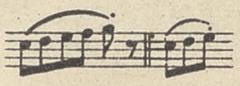

Należy grać tak:
Играется так:

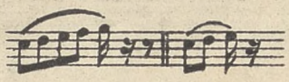

Allegro moderato.

62.

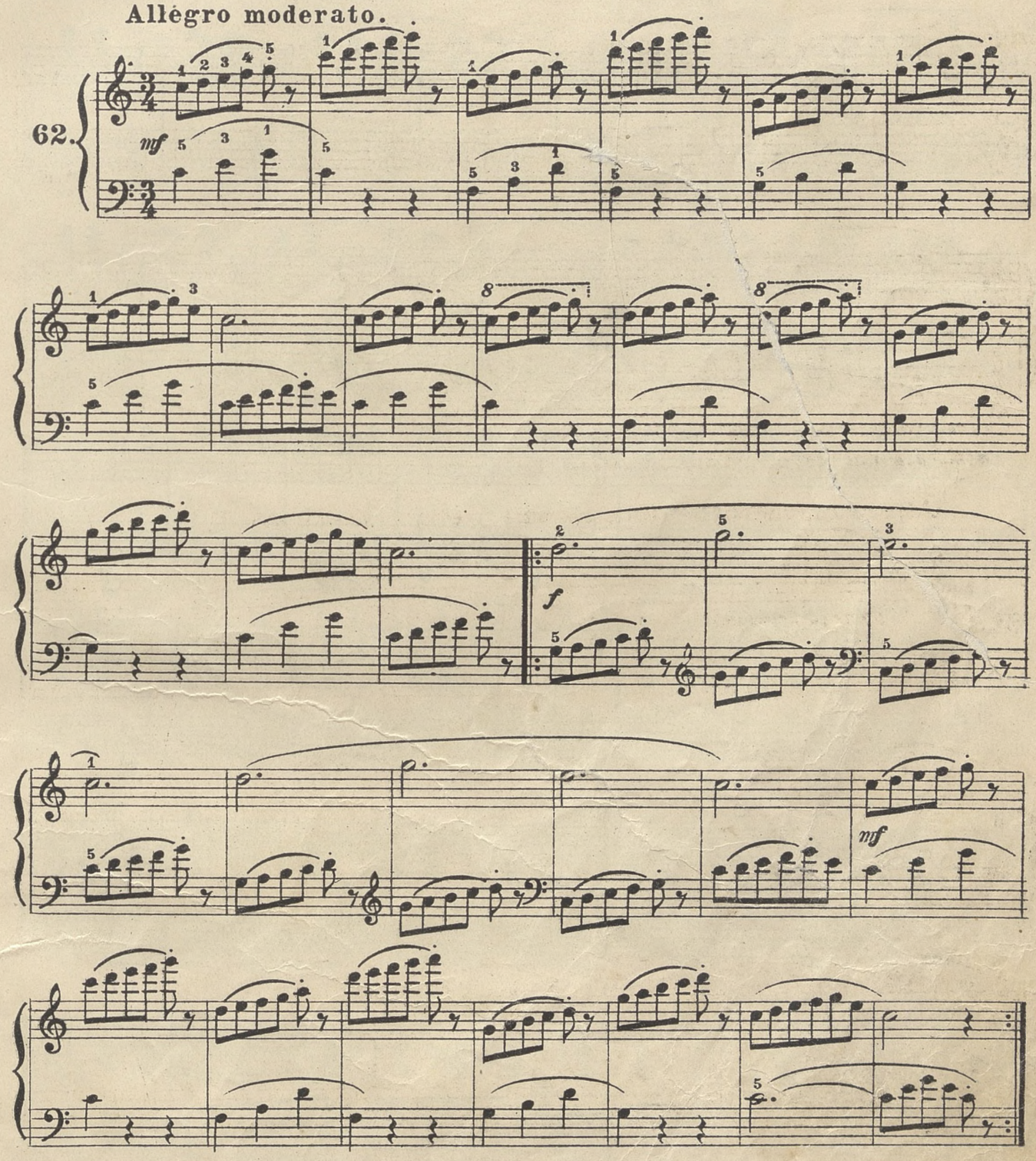

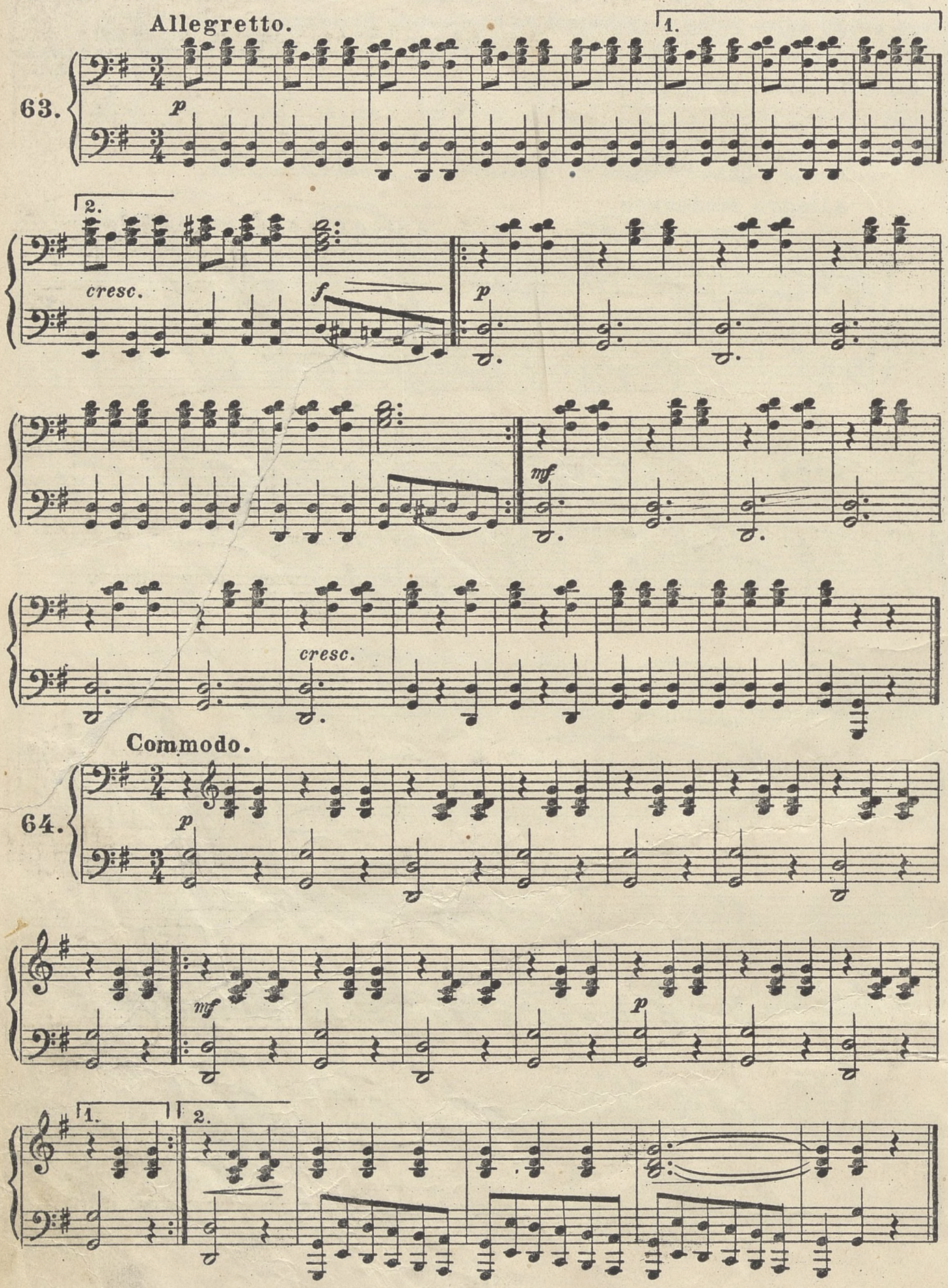
Allegretto.
63.
p
1.
2.
cresc.
f
p
mf
cresc.
Commodo.
64.
p
mf
p
1.
2.

Bibl. Jag.

Allegretto. PRIMO.

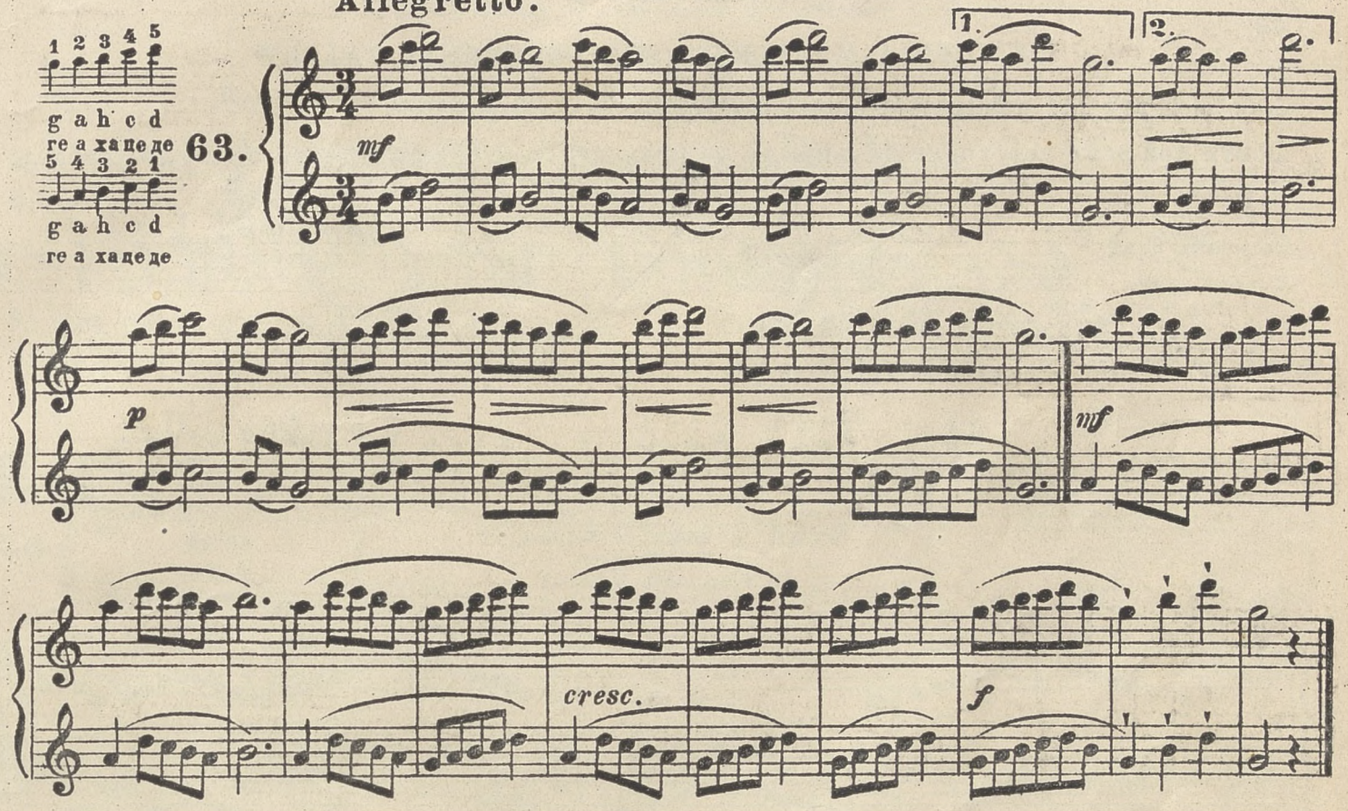

Przecinki, umieszczone nad nutami (''''), wskazują, że nuty te należy brać możliwie najkrócej

Маленькія продолговатыя черточки, поставленныя над нотами, показывают, что эти ноты должны браться как можно короче.

Przyklad: Należy grać tak:
Примѣр: Играется так:

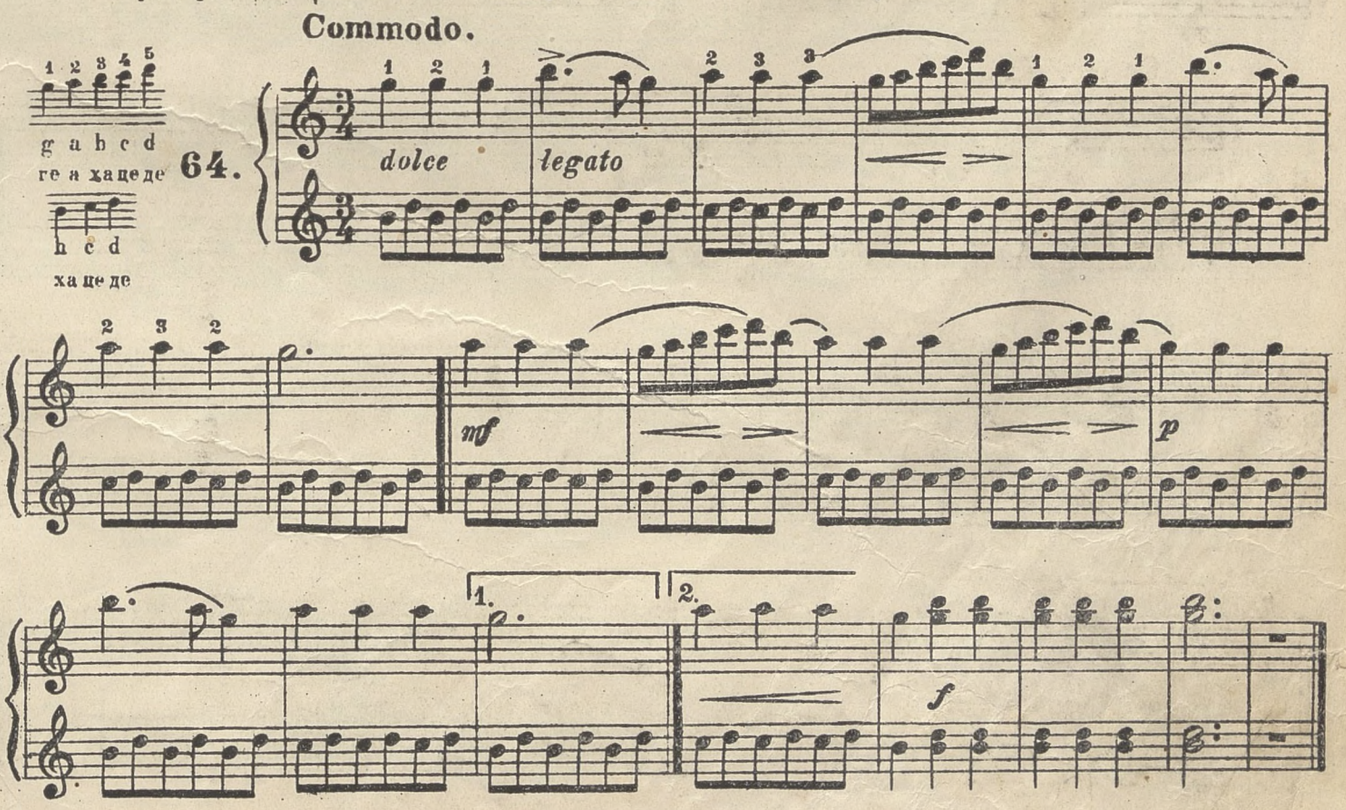

CWICZENIA MAJĄCE NA CELU UŁOŻENIE PALCÓW.

Łokcie u rąk nie powinny zmieniać swojej naturalnej pozycji.

Локти, при всѣх переходах пальцев, не должны измѣнят своего естественнаго положенія.

Na prawą rękę.
Правая рука.

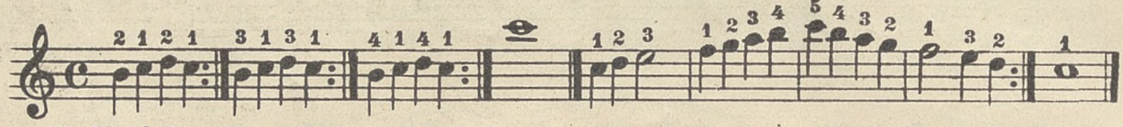

Każde ćwiczenie najmniej 8 razy. Koniec. Gama w tonacji C major.

Каждую фигуру восем раз. Заключеніе.

Na lewą rękę.
Лѣвая рука.

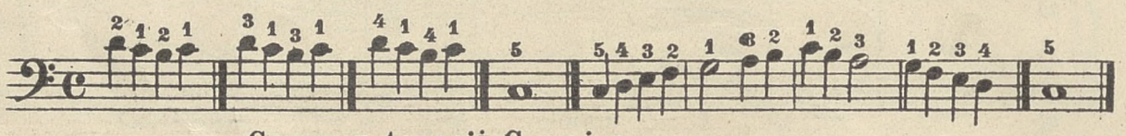

Gama w tonacji C major.

ГАММА ДО МАЖОР.

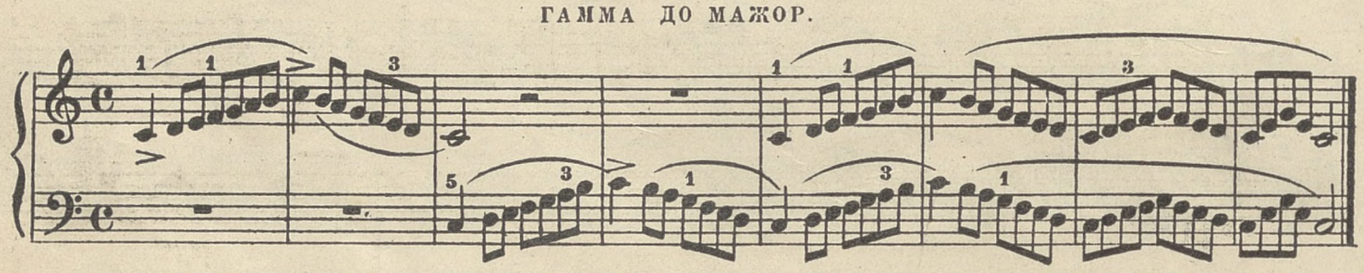

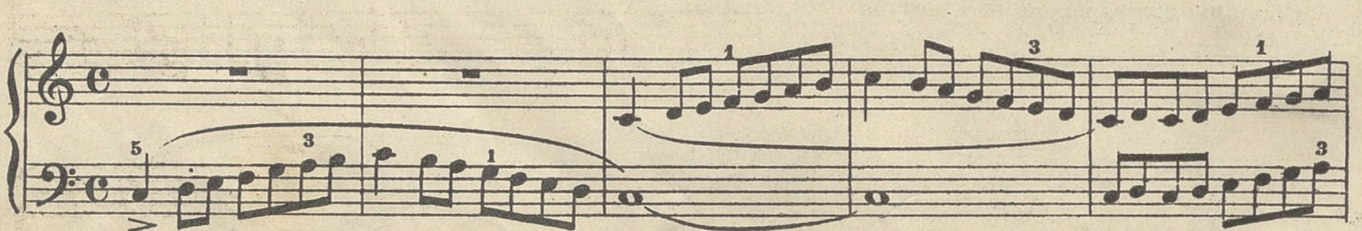

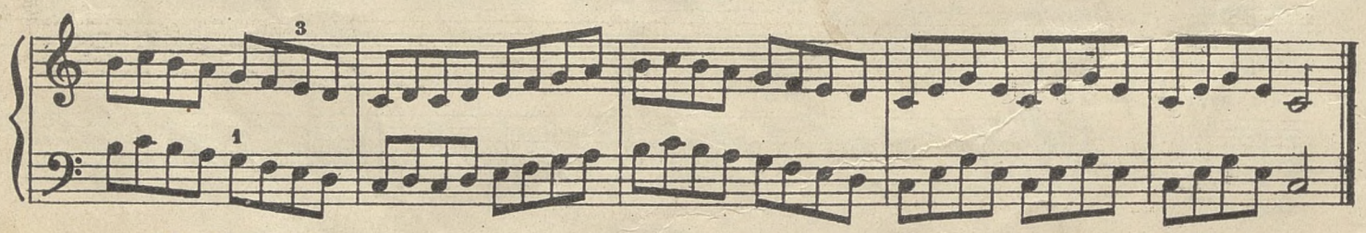

Moderato.

65.

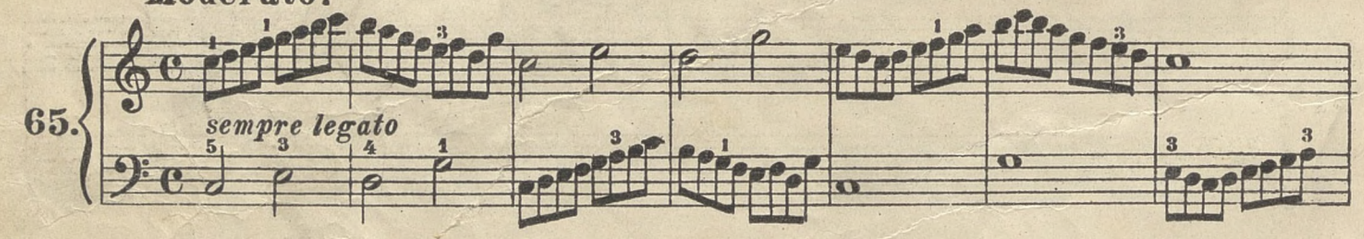

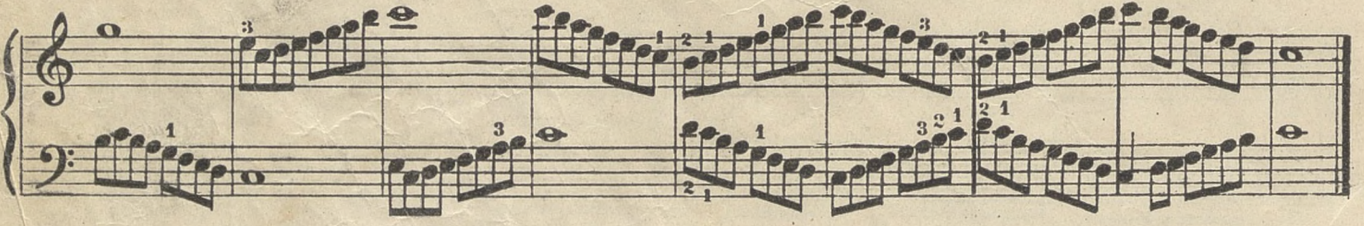

ĆWICZENIA W NUTACH PODWÓJNYCH.

Упражненіе в двойных нотах.

Każde ćwiczenie cztery razy. Каждое упражненіе четыре раза.

Na prawą rękę.
Правая рука.

Na lewą rękę.
Лѣвая рука.

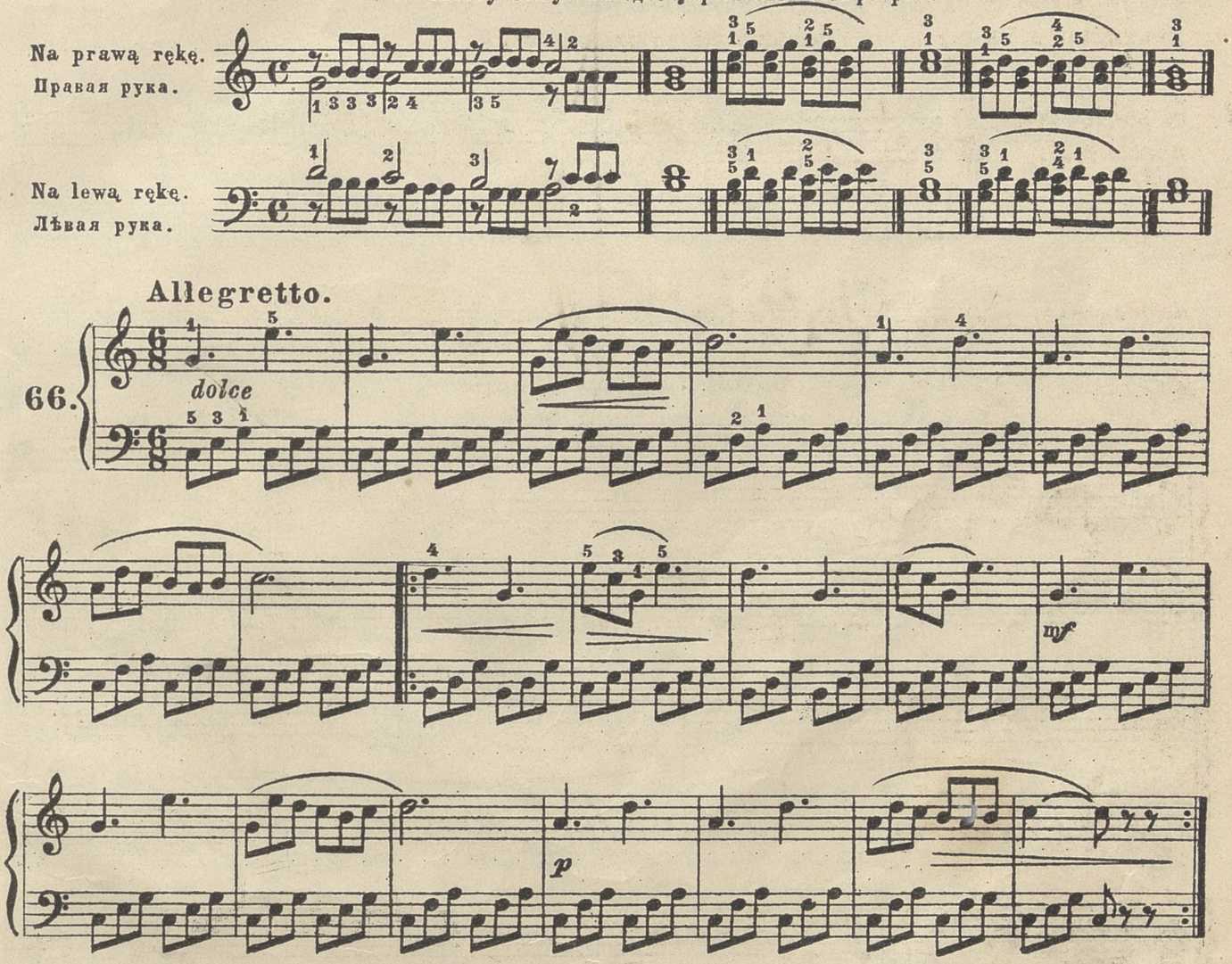

Kiść ręki powinna być trzymaną swobodnie – bez naprężenia.

Кисть должно держать как можно свободнѣй.

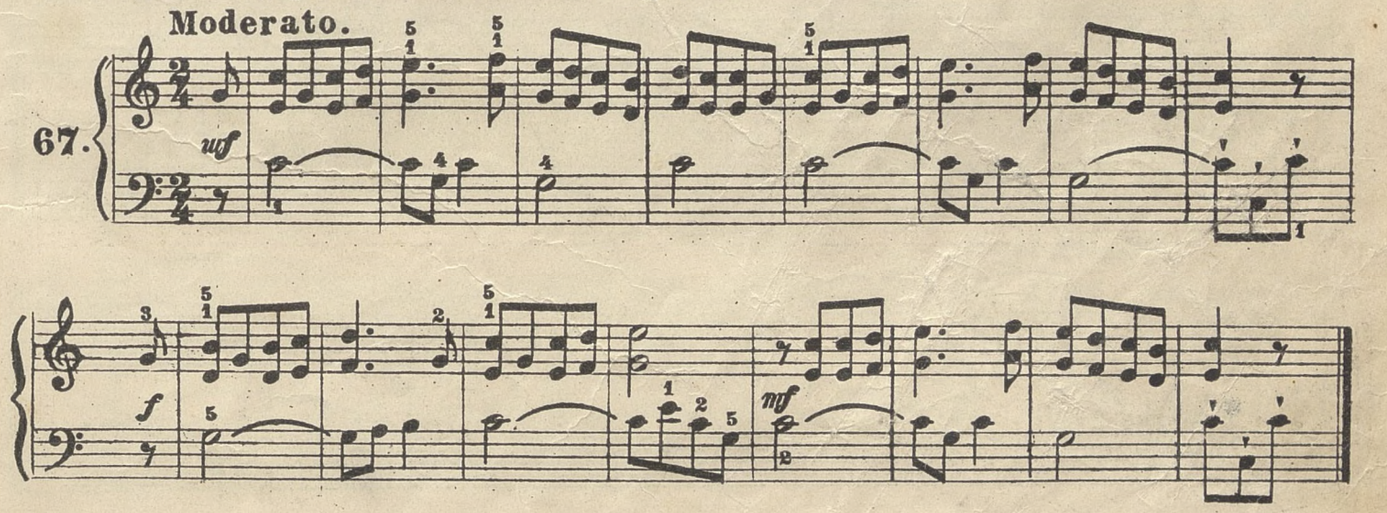

Uczeń powinien starać się, ażeby nuty tercji były słyszane jednocześnie i wykonane zwięźle *(legato)*.

Ученик должен обращать вниманіе, чтобы ноты терціи слышны были в одно и тоже время, и играть их как можно плавнѣе *(legato)*.

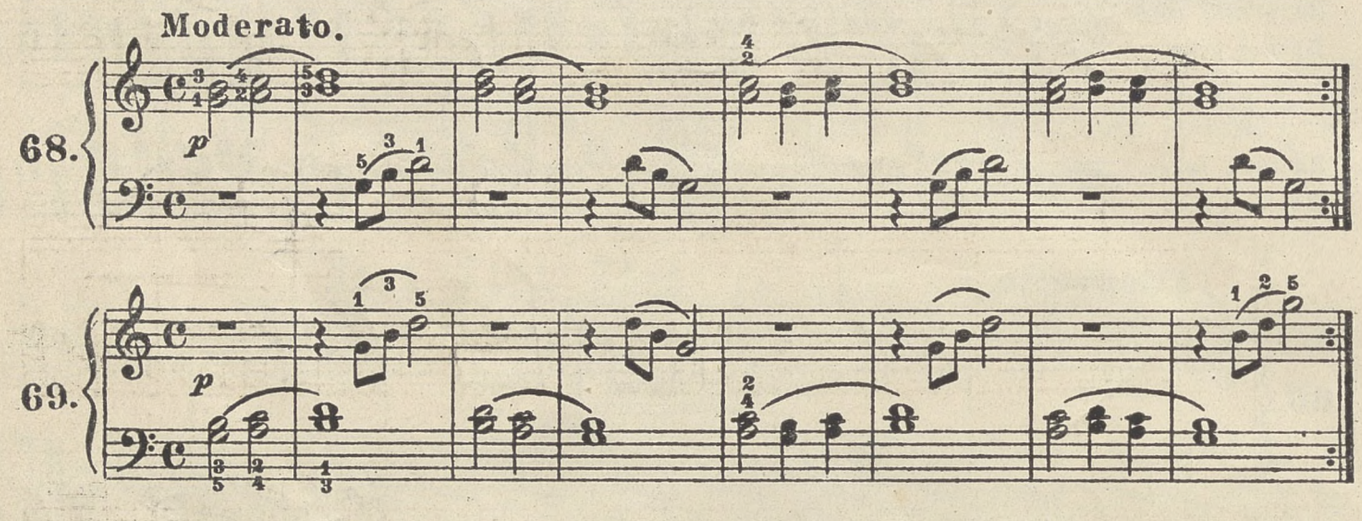

Gama w tonacji C major. Гамма Соль мажор.

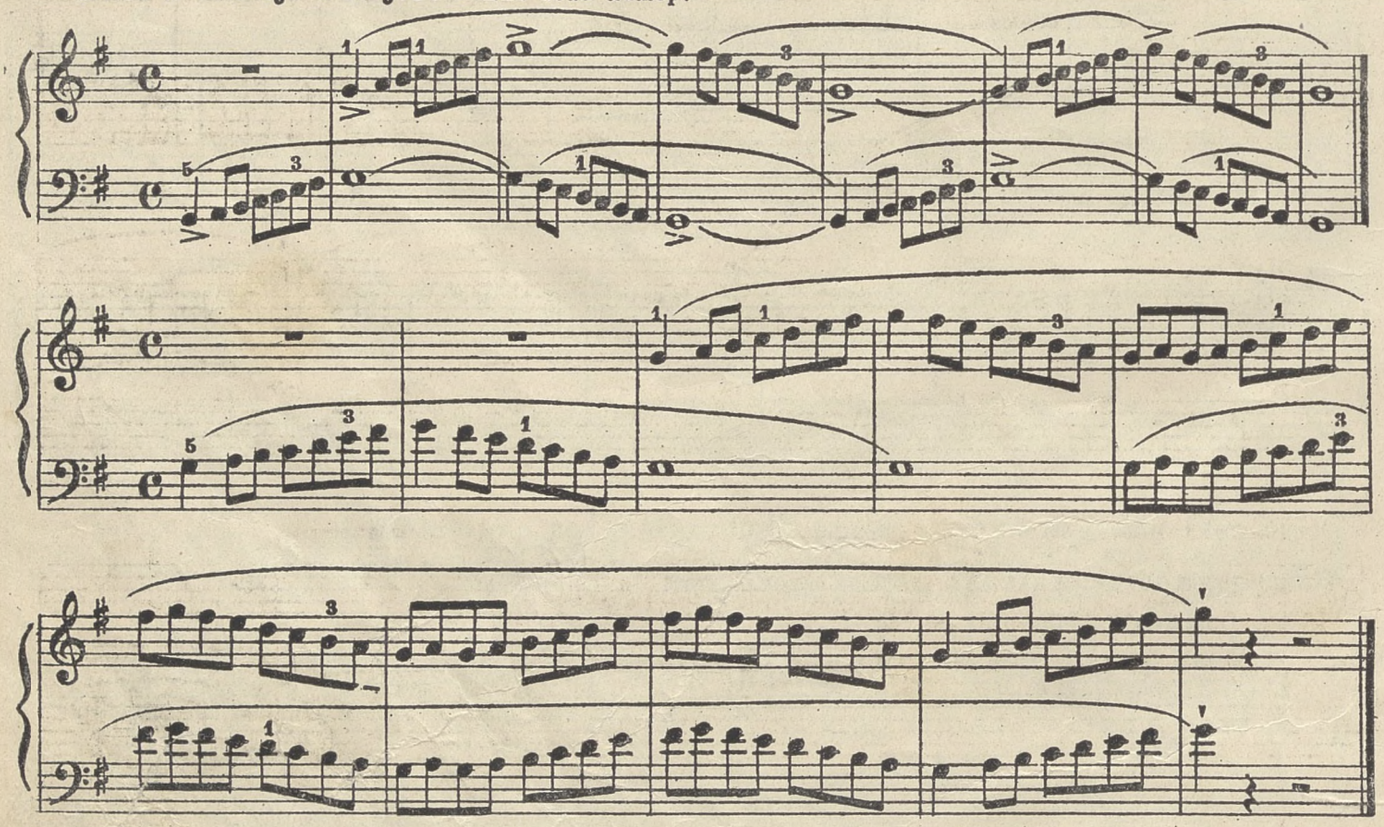

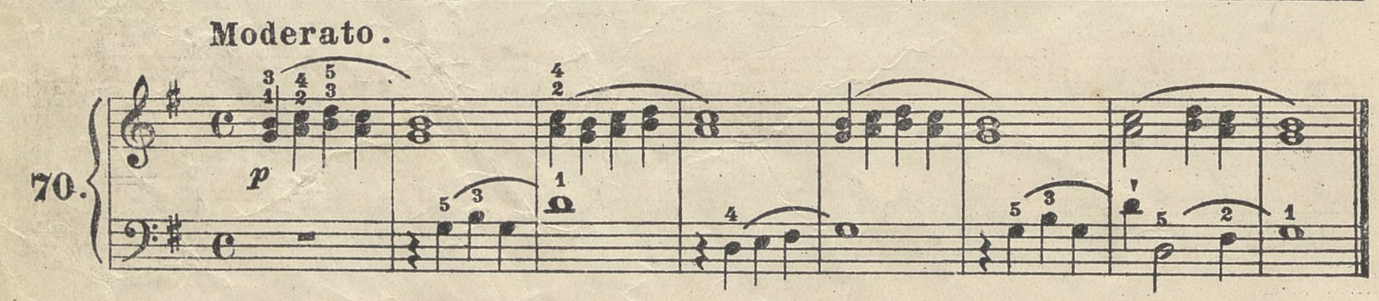

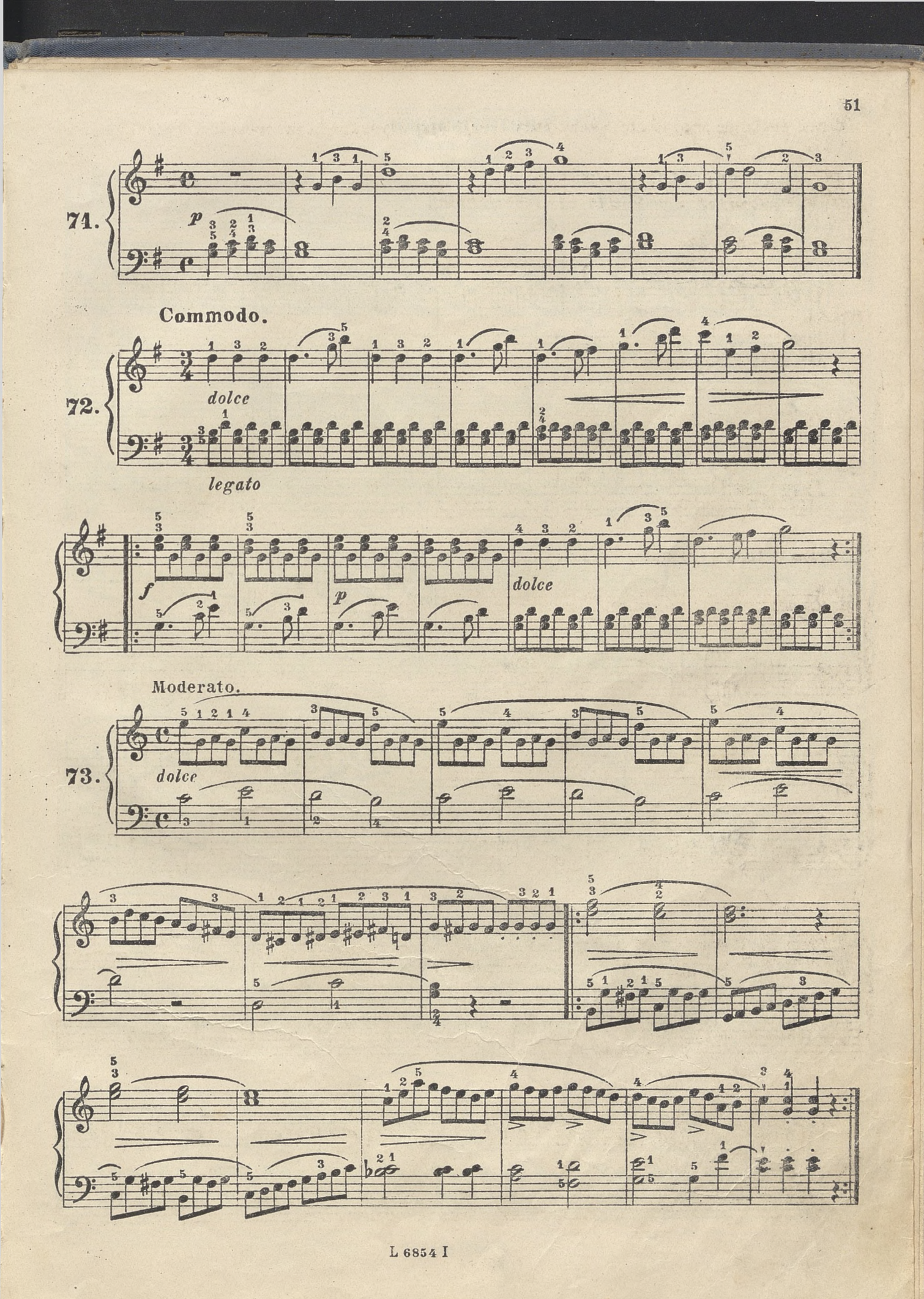
71.
p
Commodo.
72.
dolce
legato
f
p
dolce
Moderato.
73.
dolce

TRÓJKI (Trjolki).

Тріоли.

Moderato.

74.

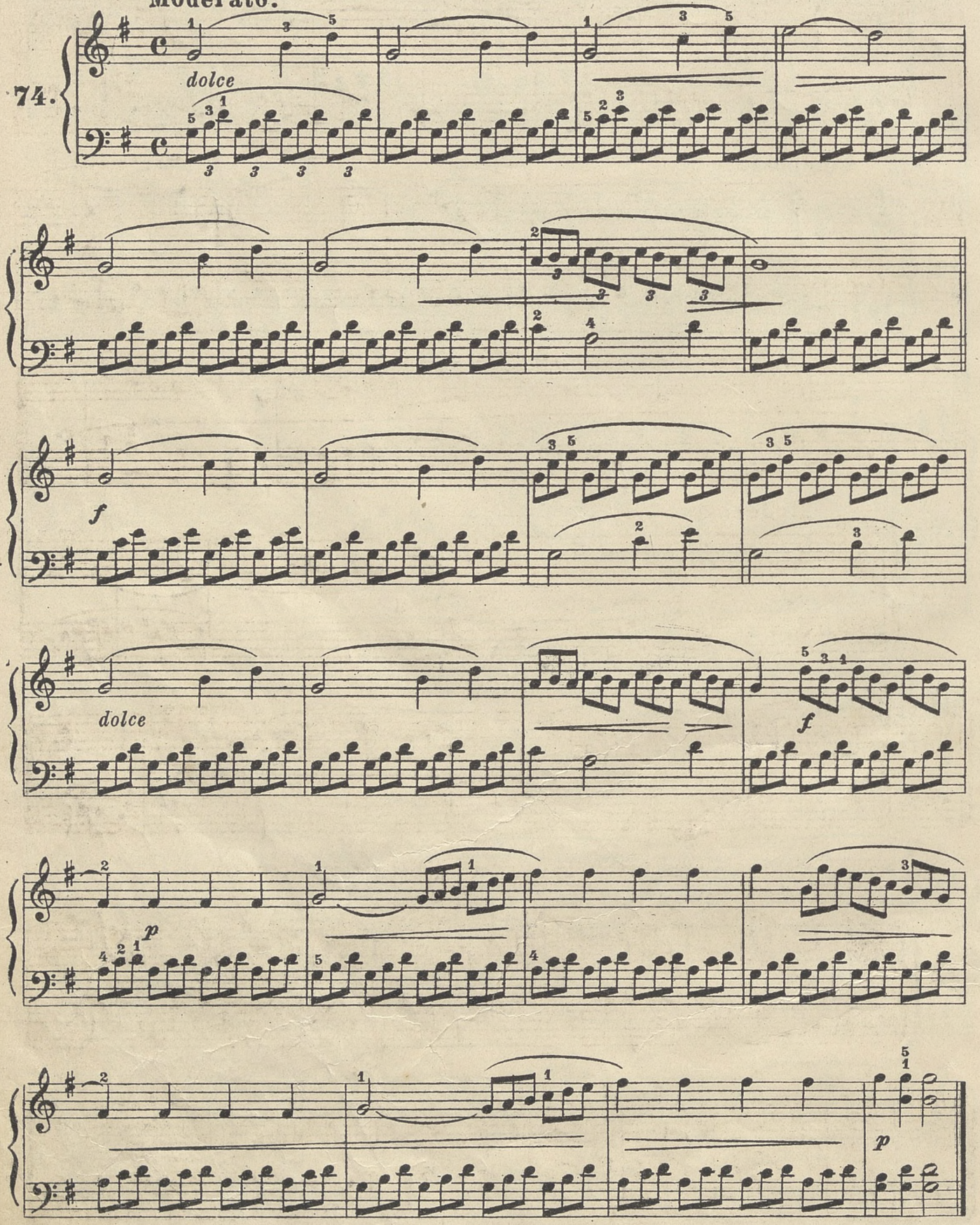

GAMA W TONACJI D MAJOR.

Гама Де дур.

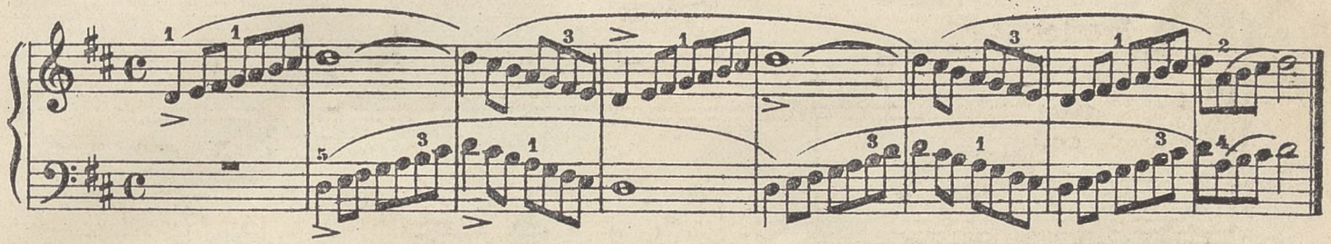

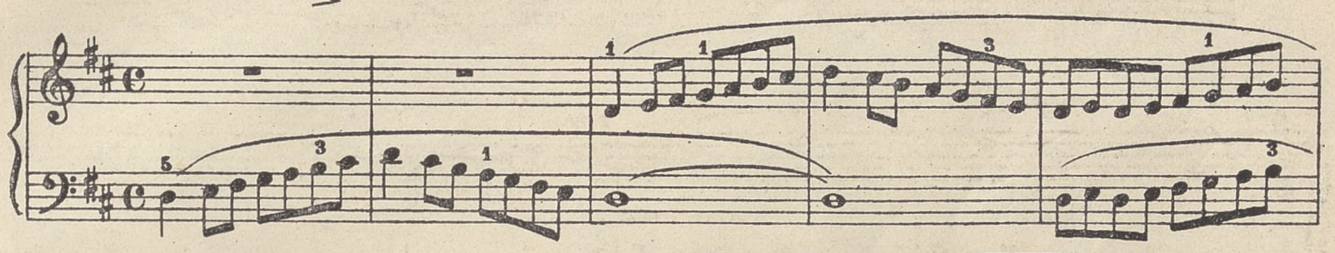

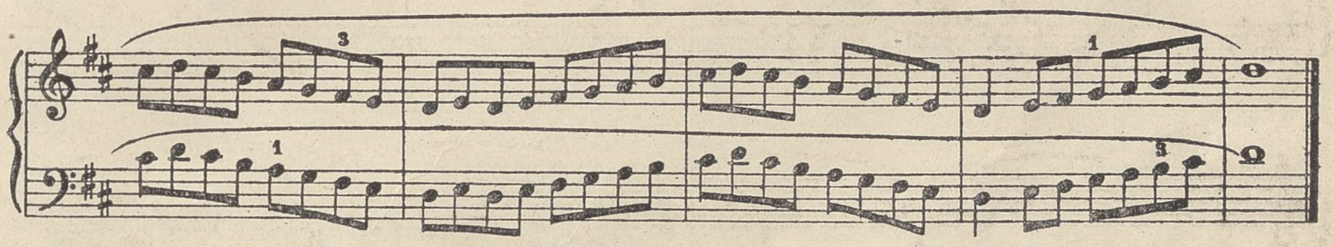

Moderato.

75.

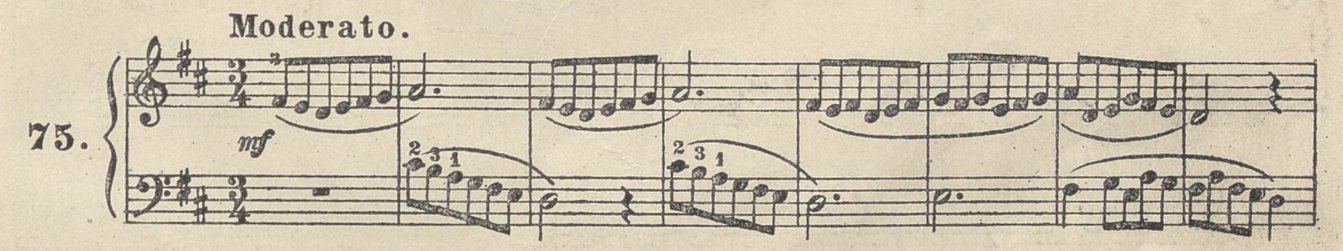

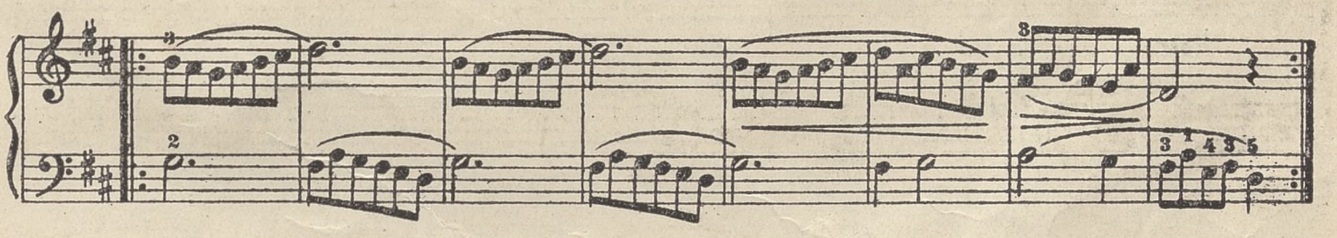

Swobodne poruszanie pięścią (kiścią). Свободное положеніе кисти.

Moderato.

76.

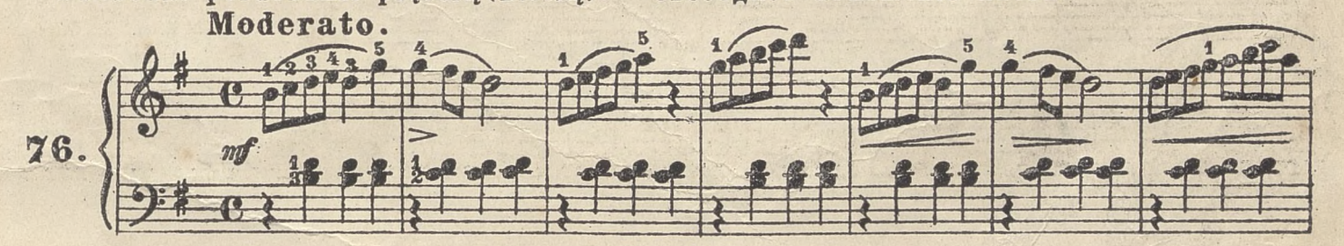

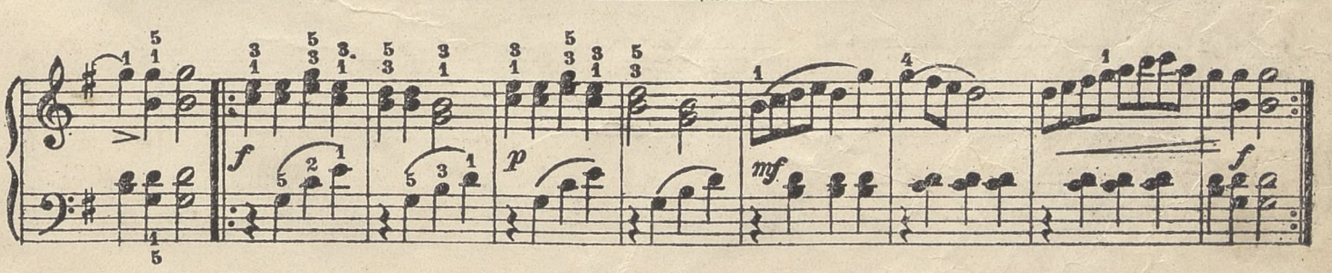

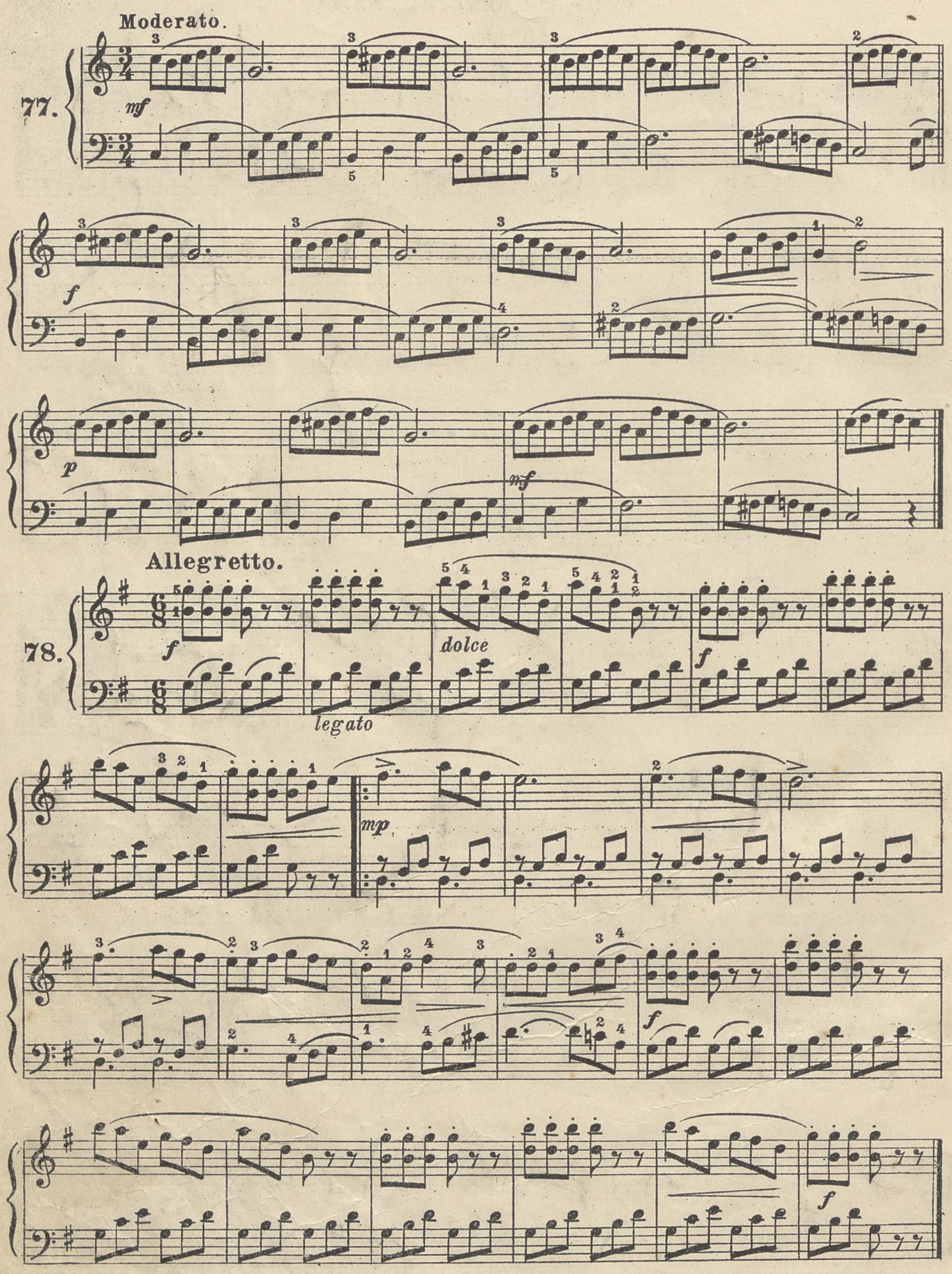
Moderato.
77.
mf
f
p
mf
Allegretto.
78.
f
legato
dolce
f
mp
f
f

GAMA W TONACJI A MAJOR.

ГАММА А ДУР.

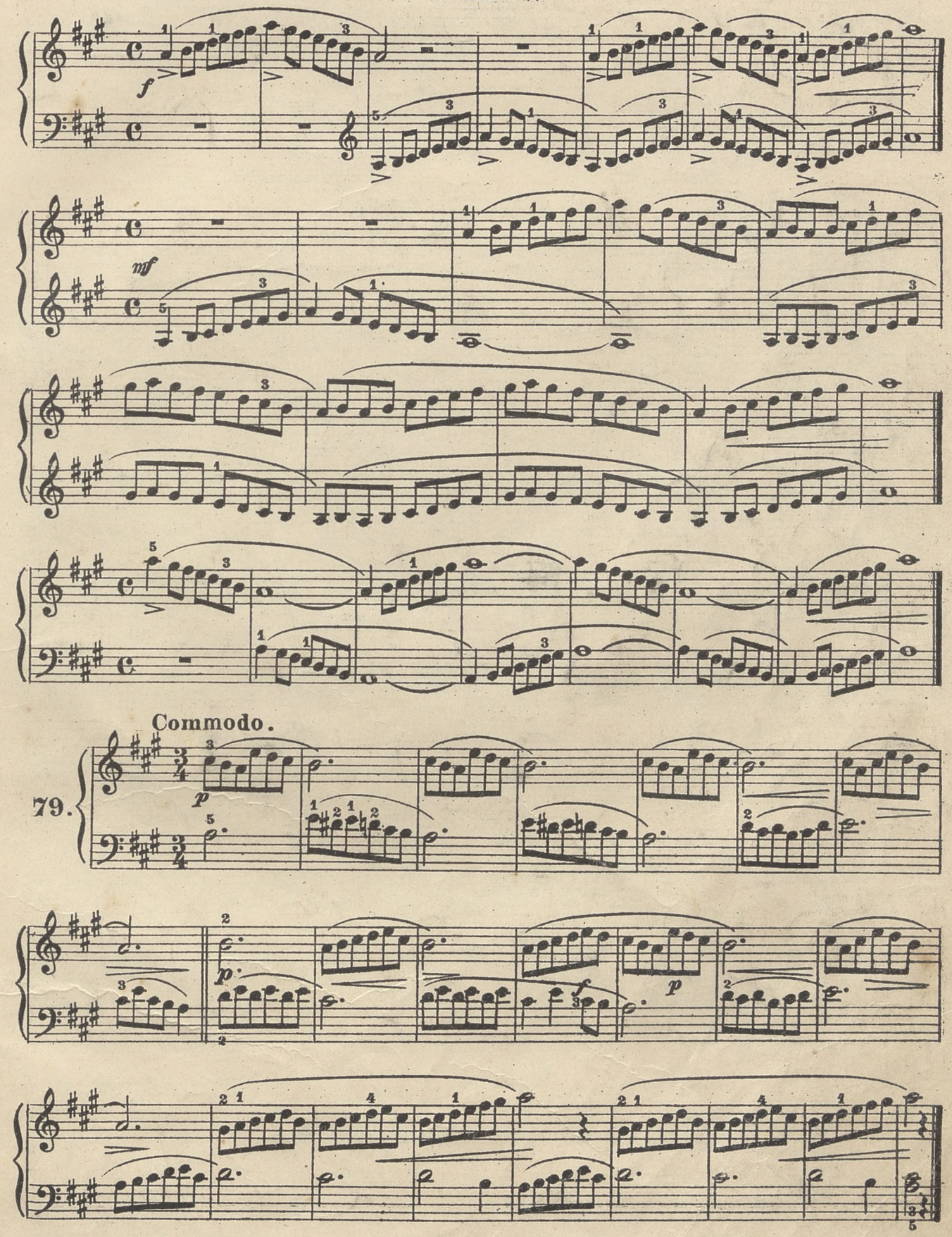

PRZEDNUTKA (Forszlag). (♪)

ФОРШЛАГ.

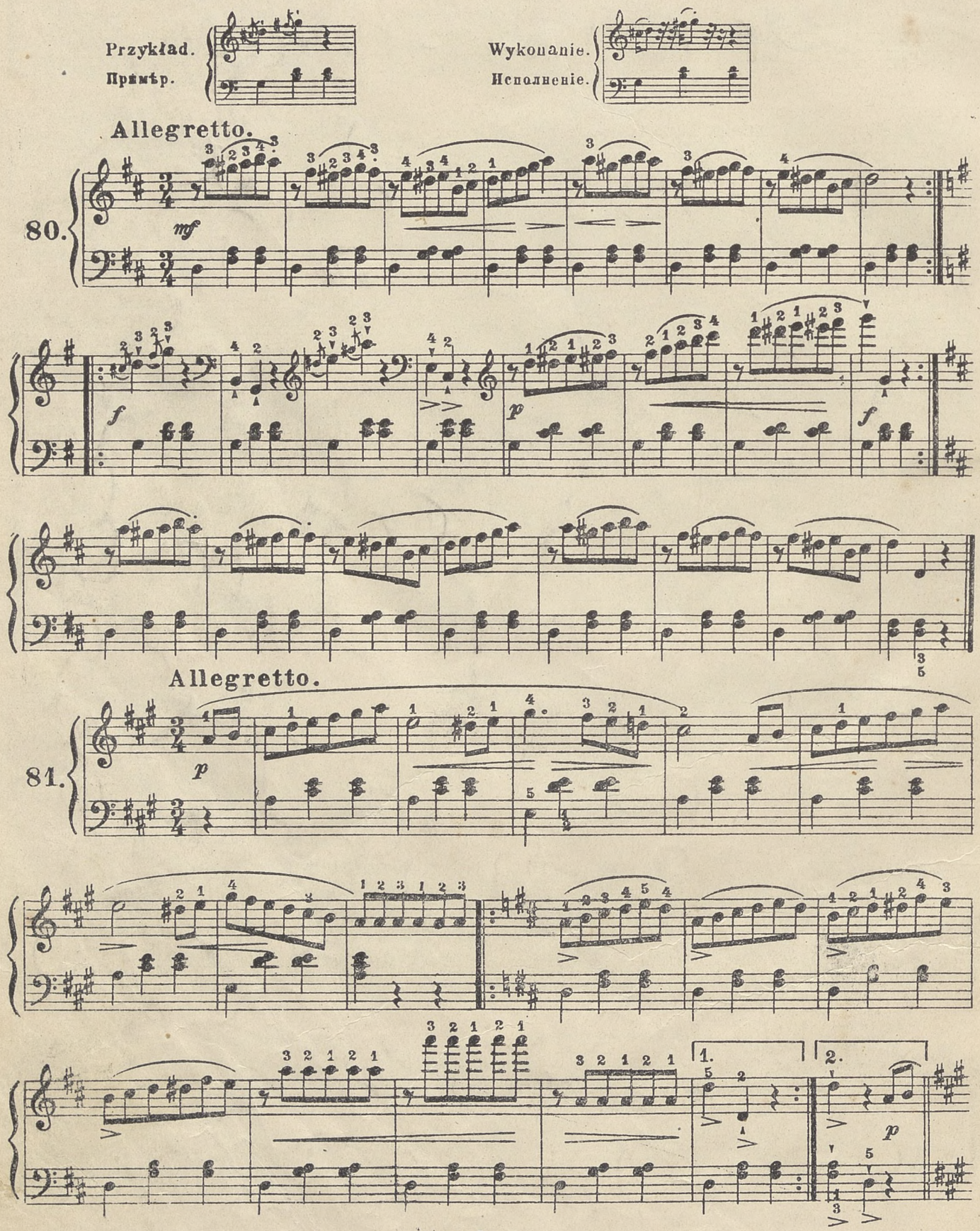

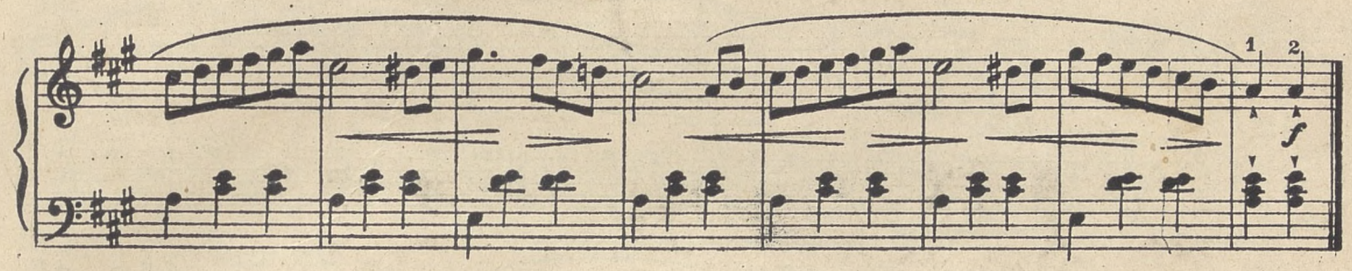

GAMA W TONACJI E MAJOR.

Гама Е дур.

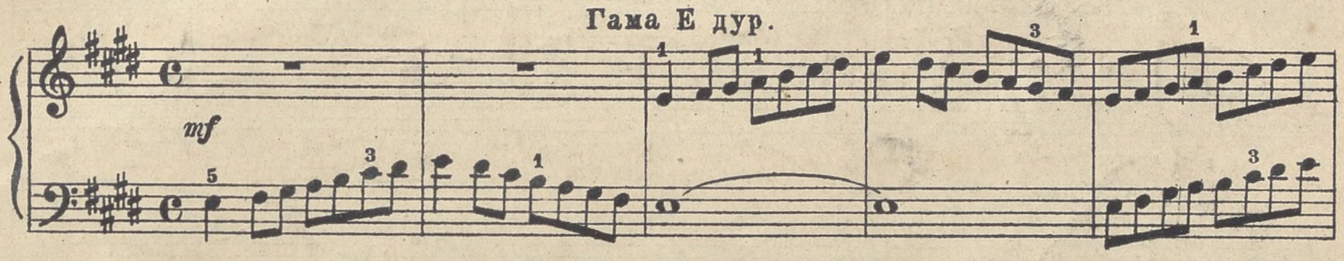

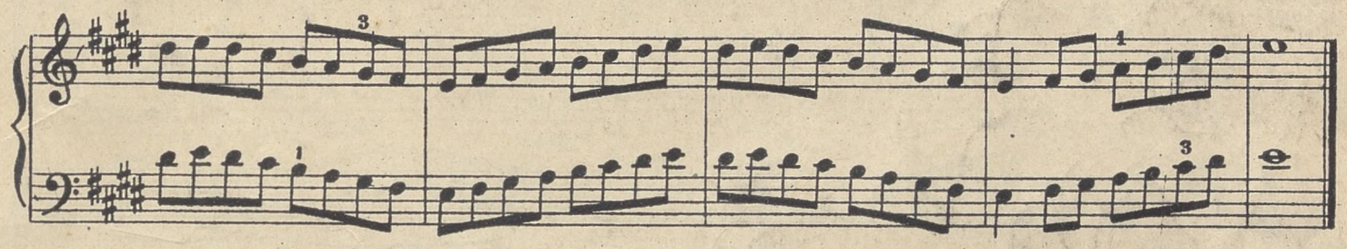

Allegretto.

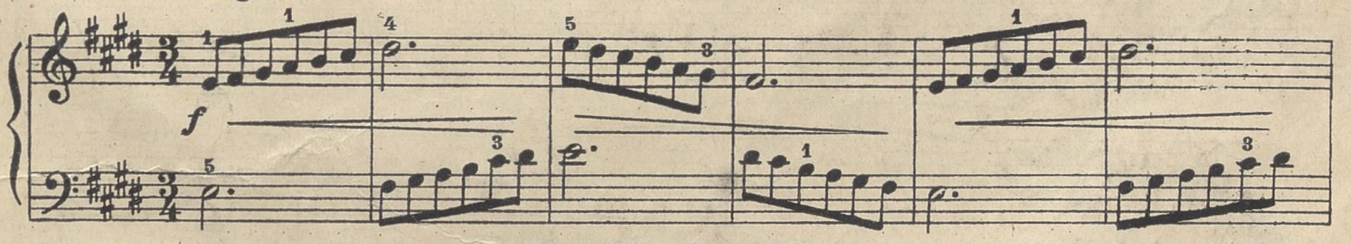

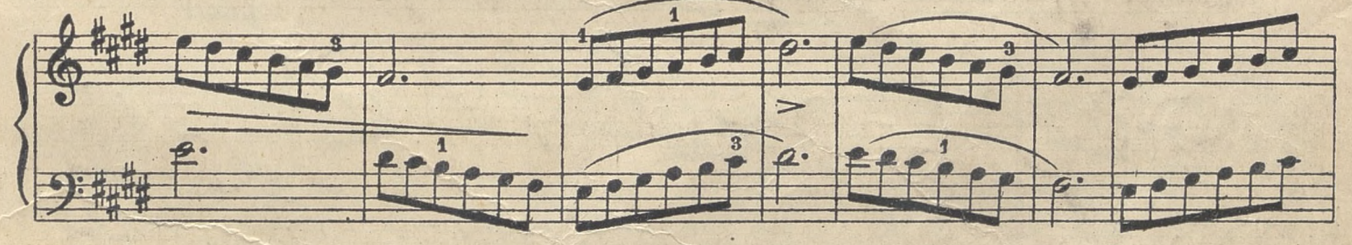

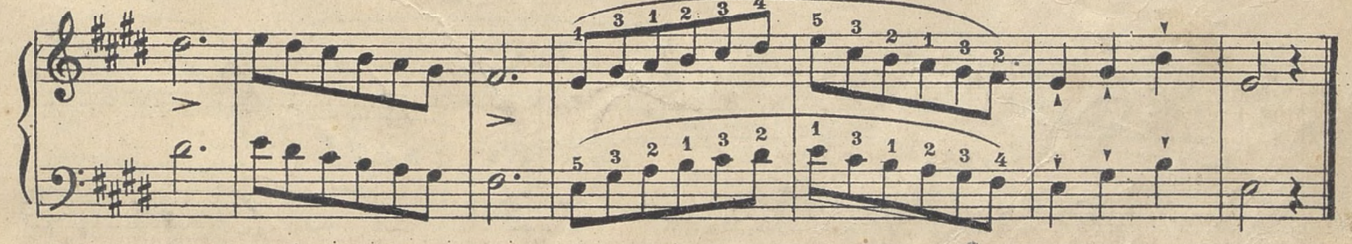

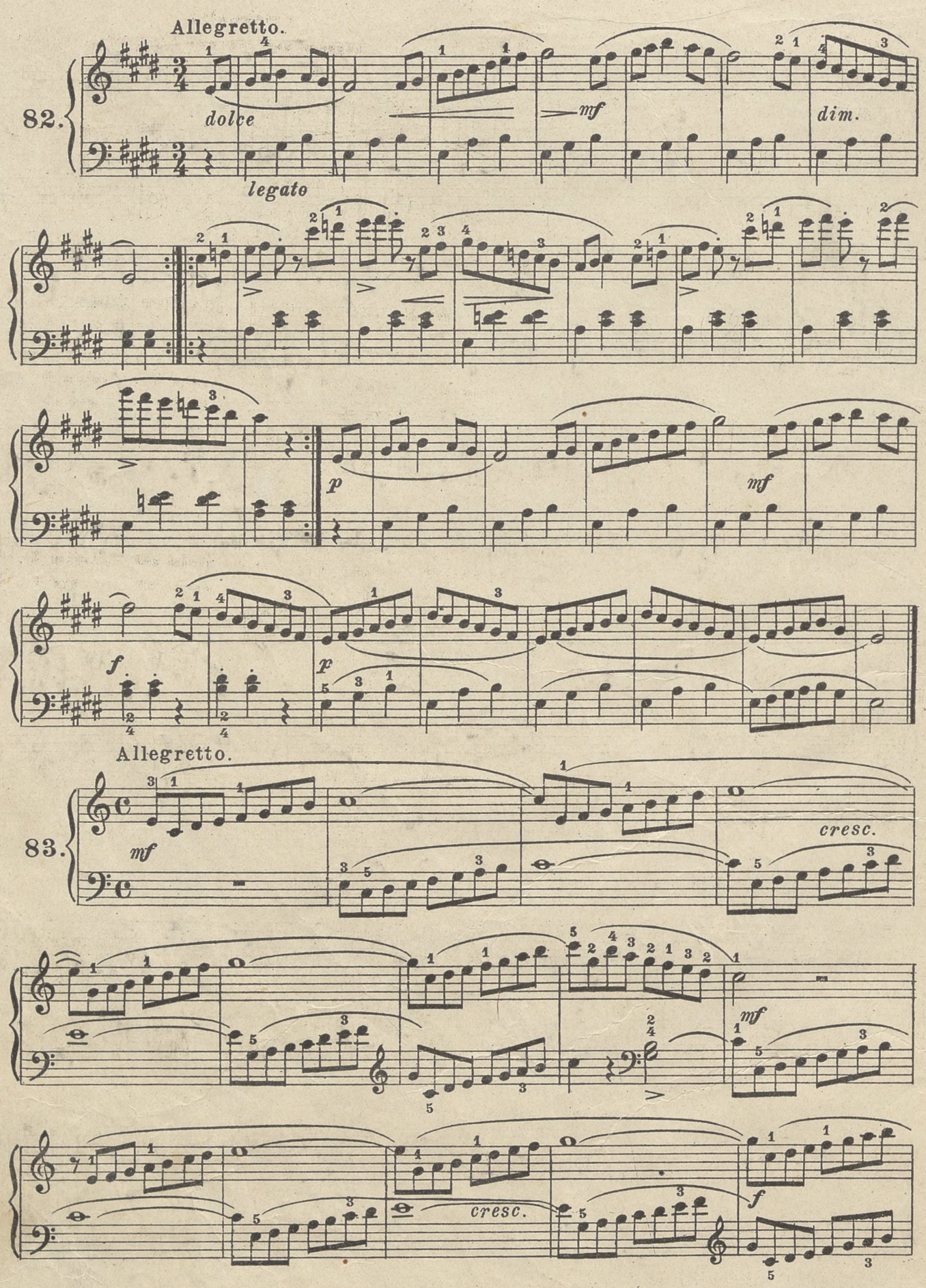
Allegretto.
82.
dolce
legato
mf
dim.
p
mf
f
p
Allegretto.
83.
mf
cresc.
mf
cresc.
f

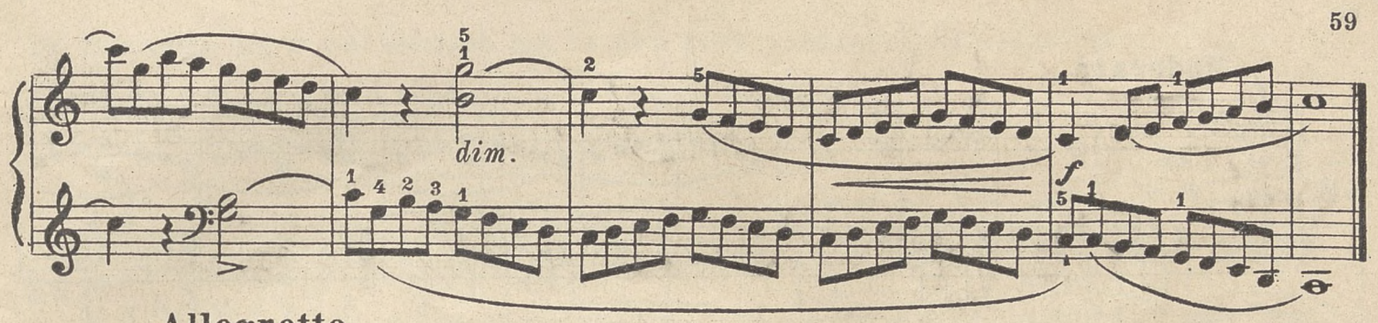

Allegretto.

84.

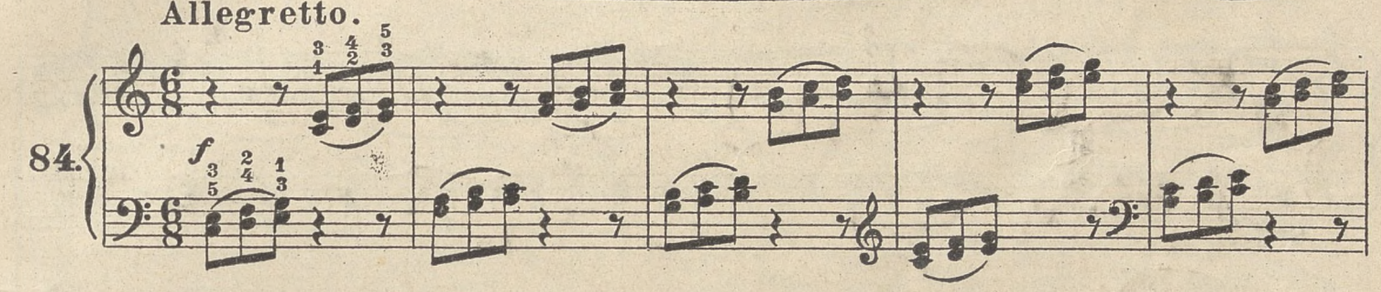

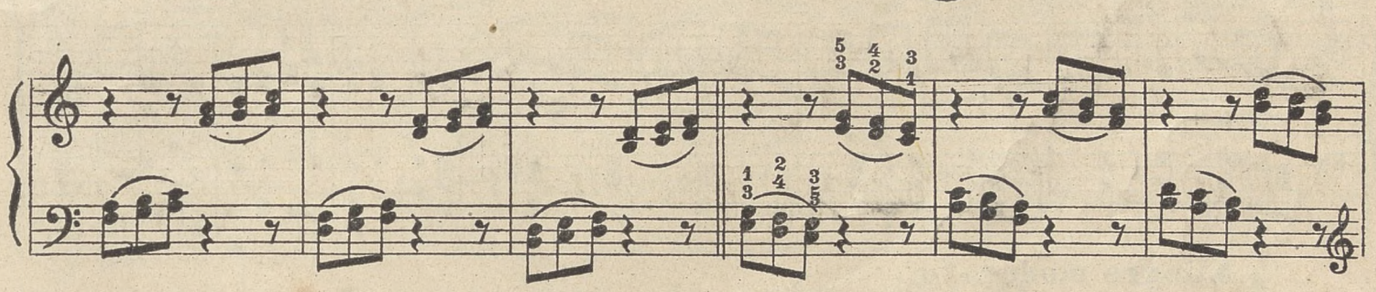

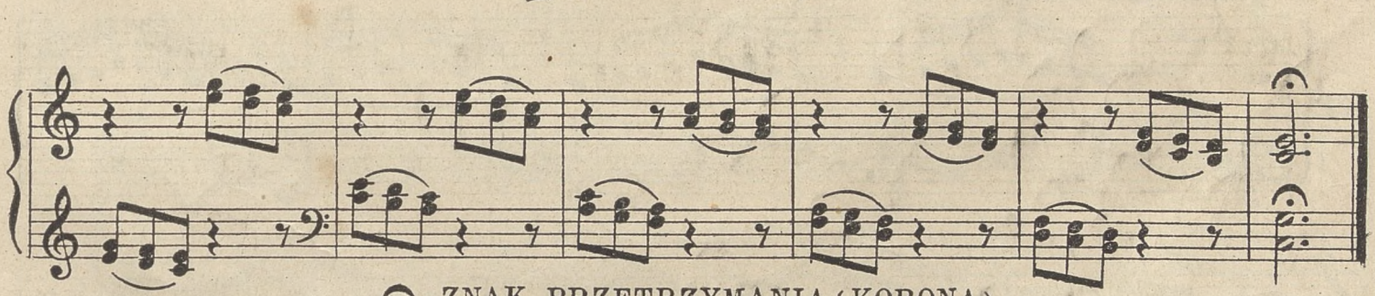

𝄐 ZNAK PRZETRZYMANIA (KORONA).

Nutę z tym znakiem należy przetrzymywać dwa razy jej wartości.

𝄐 Выдержка, финал.

Нота, стоящая под этим знаком, должна быть выдержана в двое дольше.

Allegretto.

85.

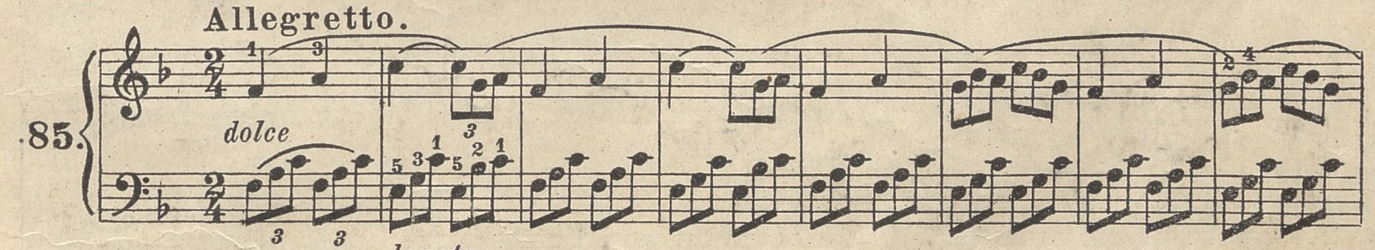

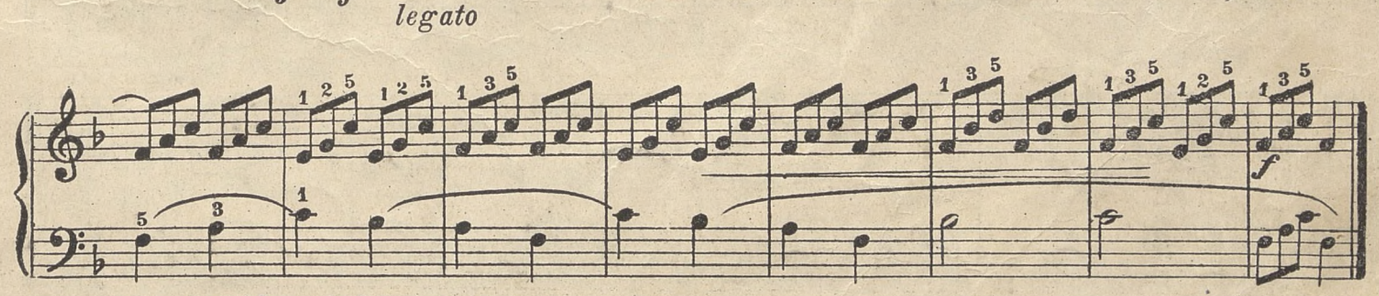

marcato (Akcentując) – (Выдѣляя.)

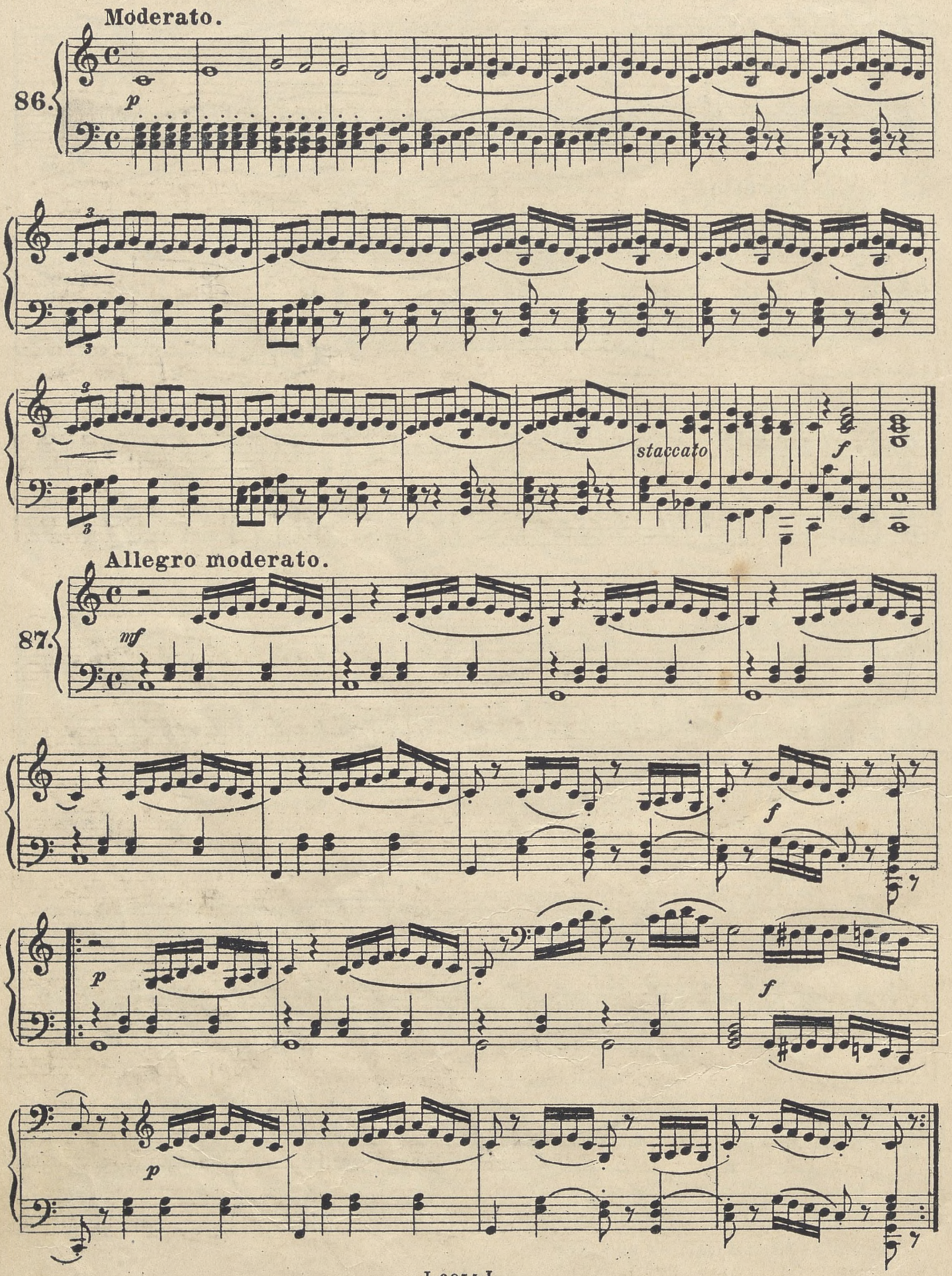
Moderato.
86.
p
staccato
f
Allegro moderato.
87.
mf
f
p
f
p

Do ćwiczenia się w wartościach nut do dwa razy wiązanych (szesnastych).

Для того, чтобы заучить значеніе нот до шестнадцатых.

Moderato. PRIMO.

86

legato

staccato*)

f

Do osiągnięcia i rozwinięcia biegłości. Для развитія бѣглости.

Allegro moderato

87.

mf

p

*) *staccato* = Odrywajac. Отрывочно.

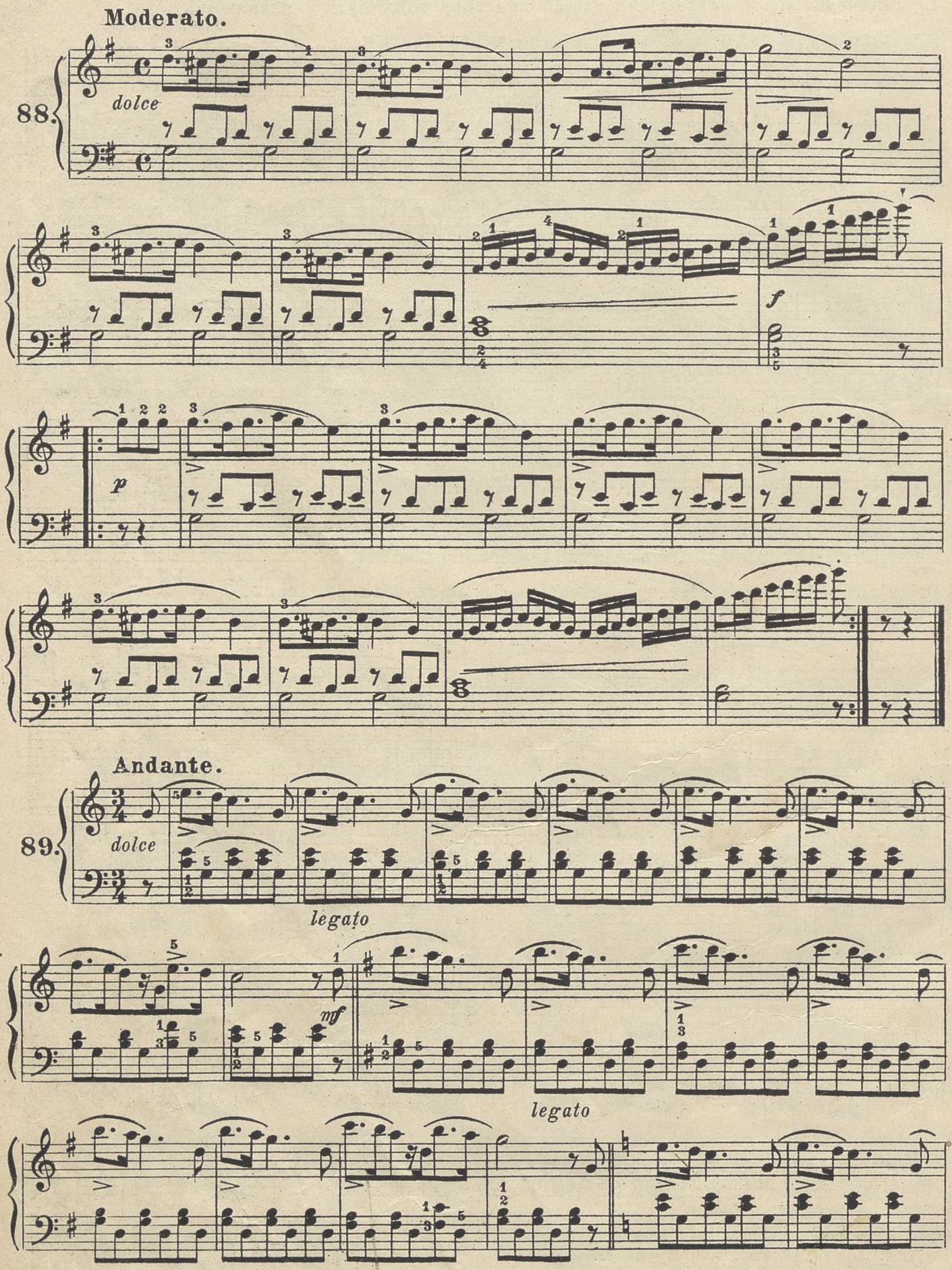
Moderato.
88.
dolce
f
p
Andante.
89.
dolce
legato
mf
legato

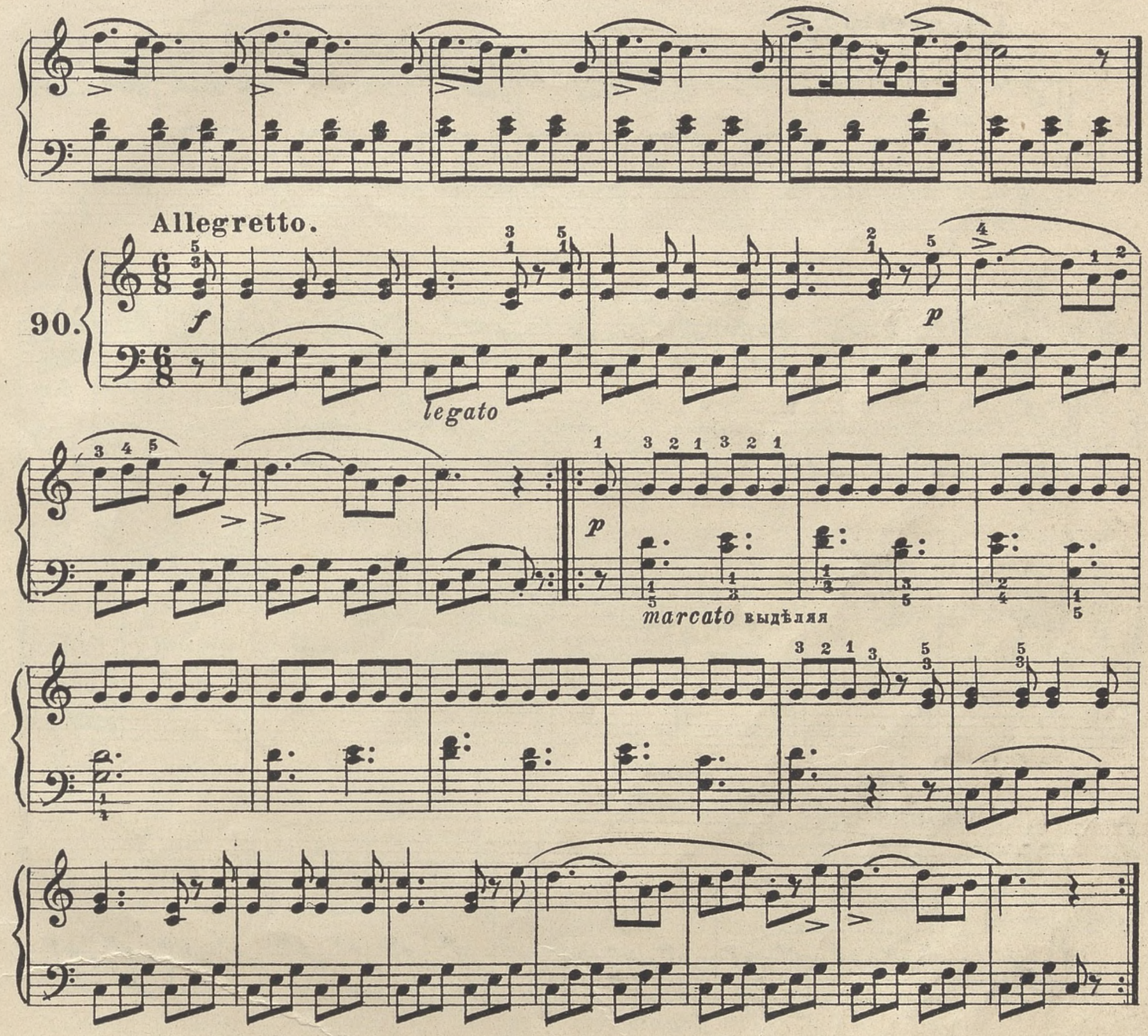

GAMA W TONACJI A MINOR.

Гама А моль.

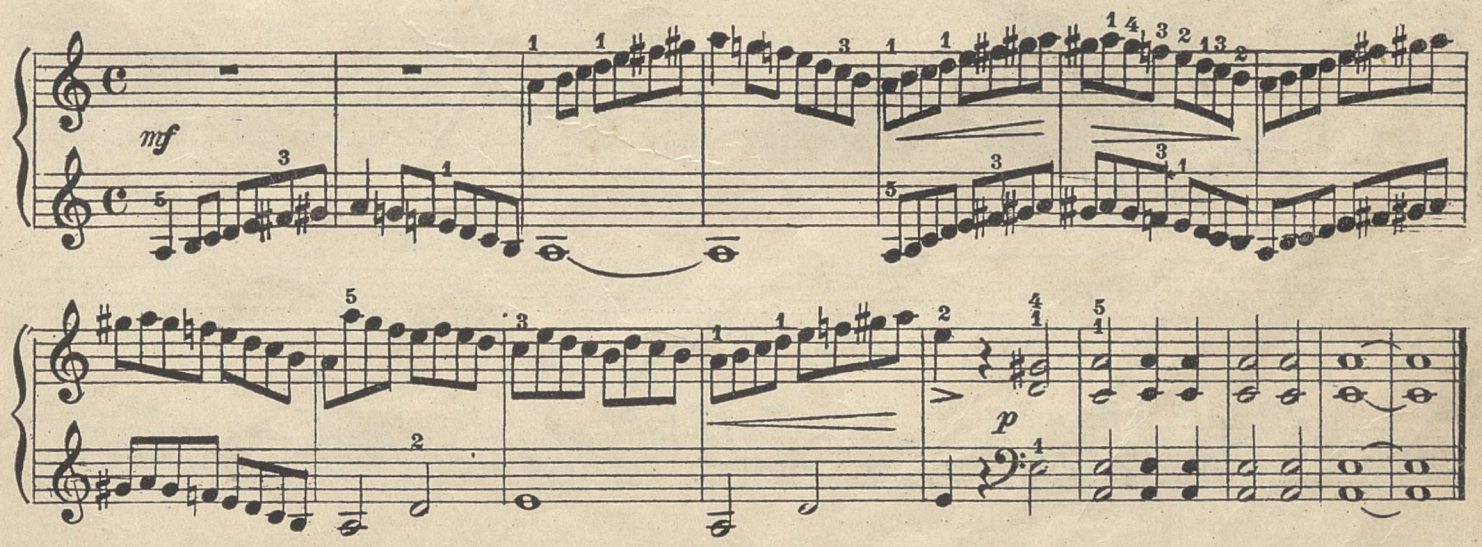

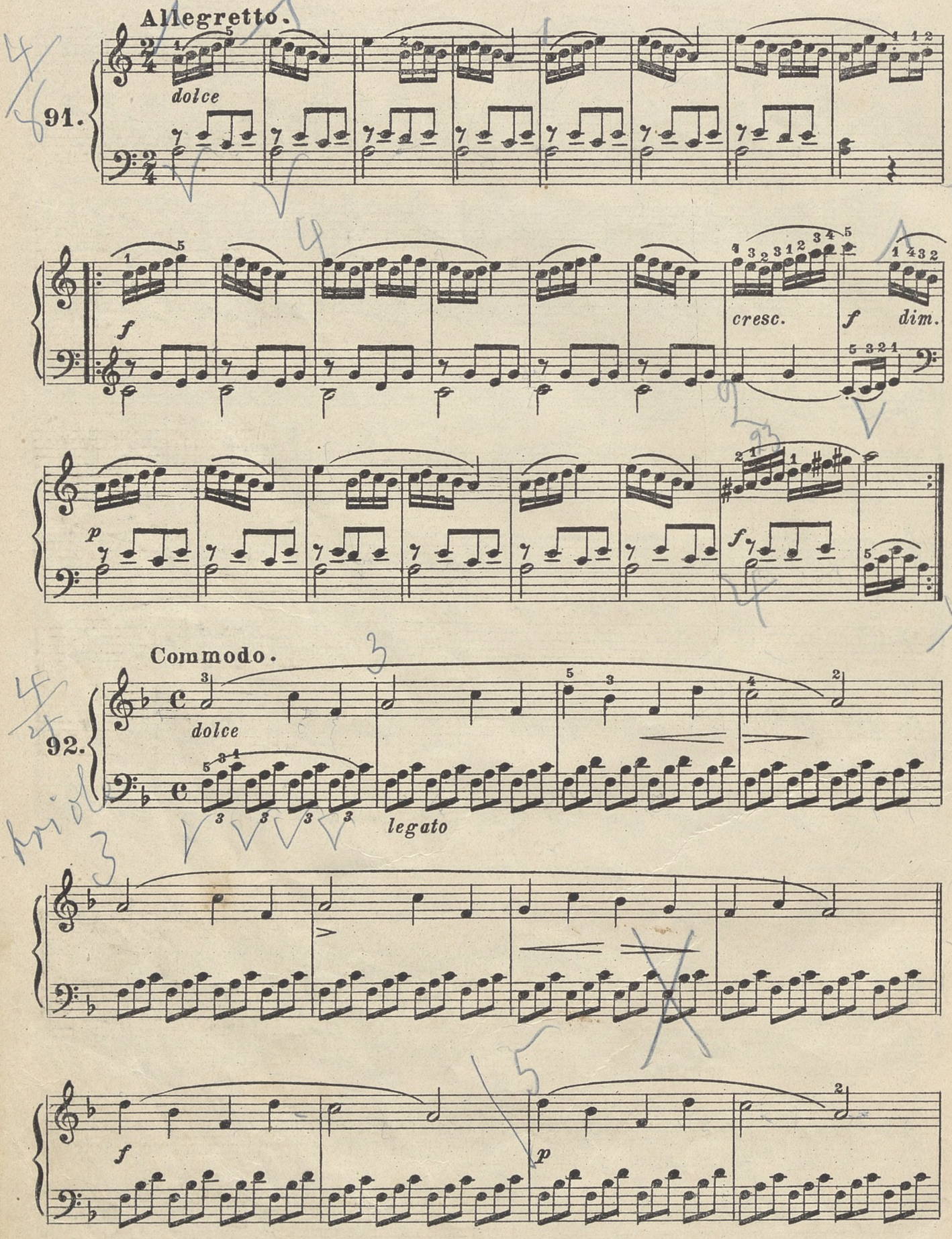
Allegretto.
91.
dolce
f
cresc.
f
dim.
p
f
Commodo.
92.
dolce
legato
f
p

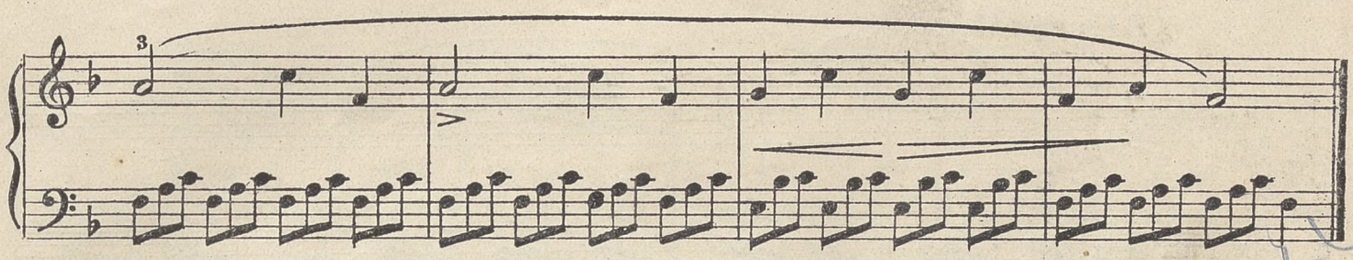

Moderato.

93.

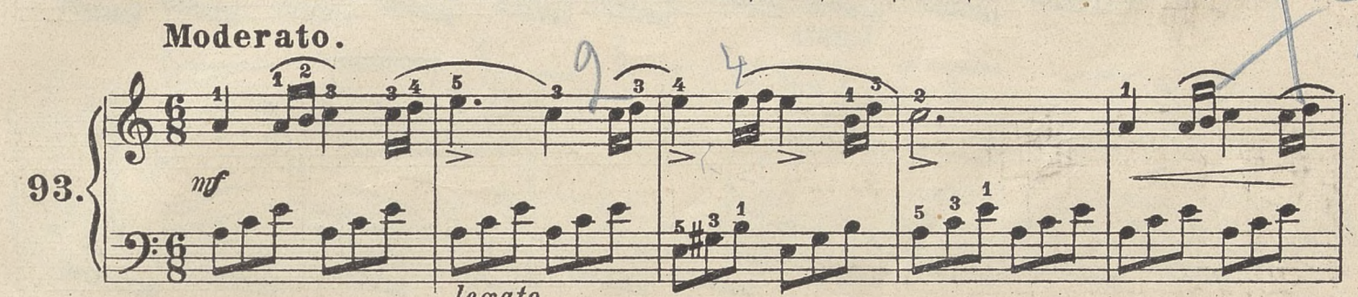

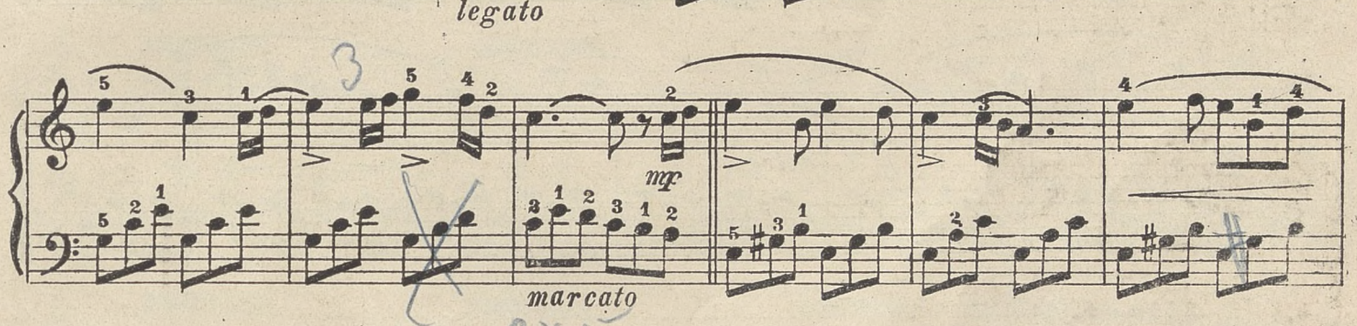

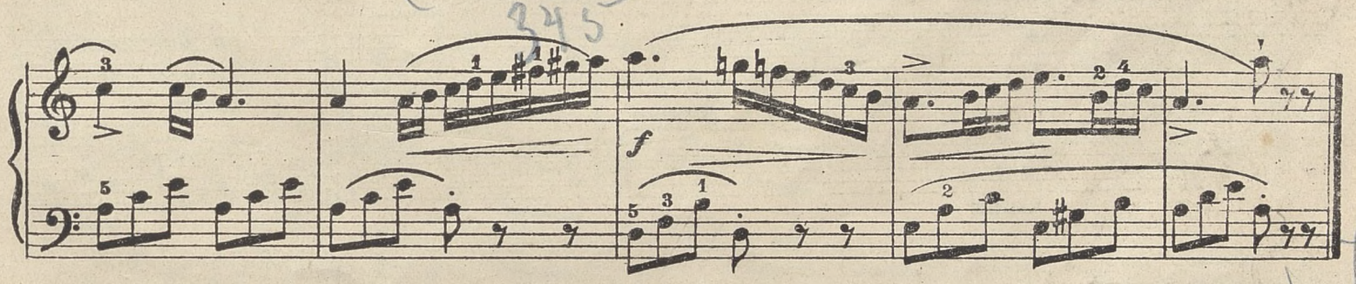

GAMA W TONACJI F MAJOR.

Гама Ф дур.

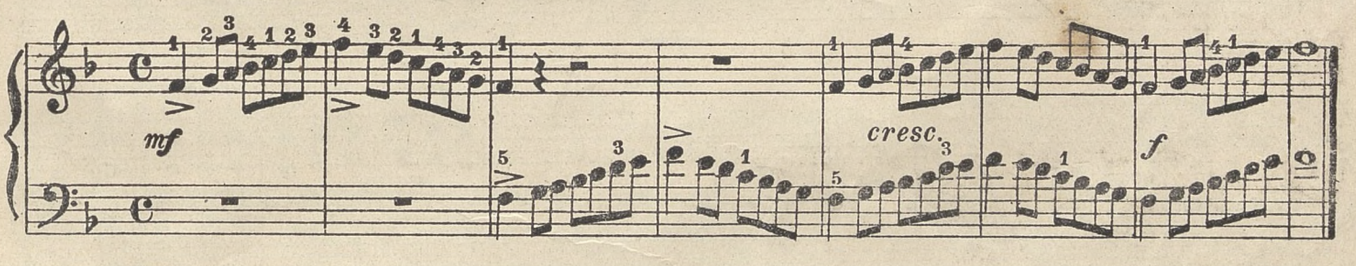

Allegro moderato.

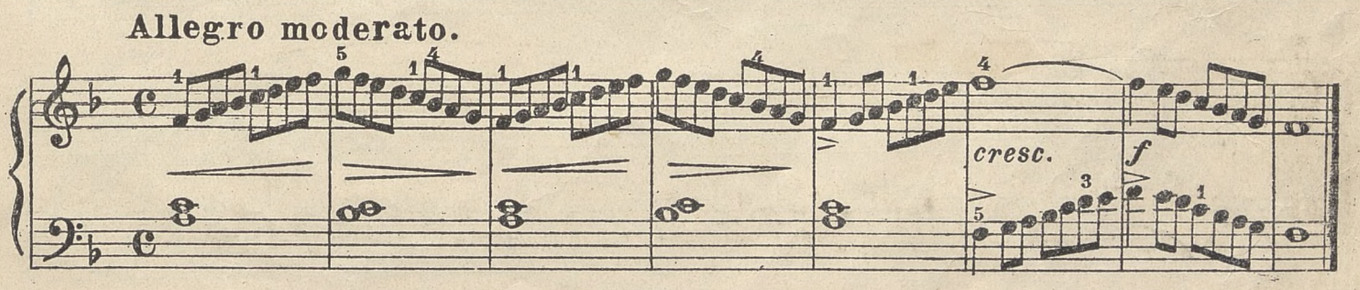

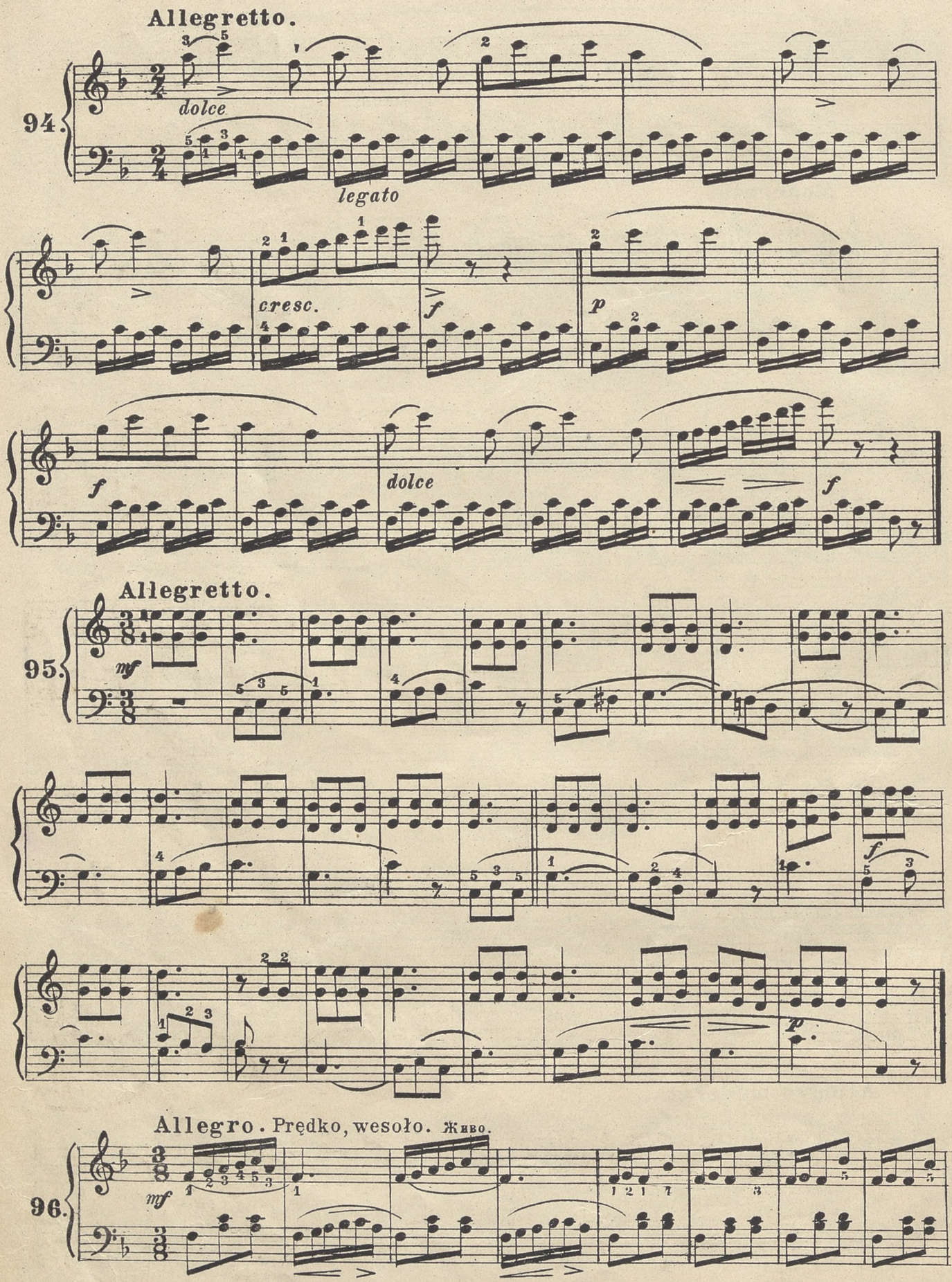
Allegretto.
94.
dolce
legato
cresc.
f
p
f
dolce
f
Allegretto.
95.
mf
f
p
Allegro. Prędko, wesoło. Живо.
96.
mf

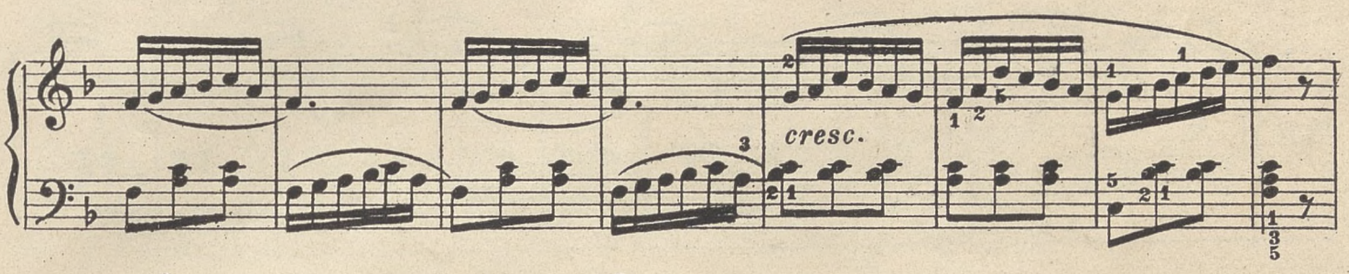

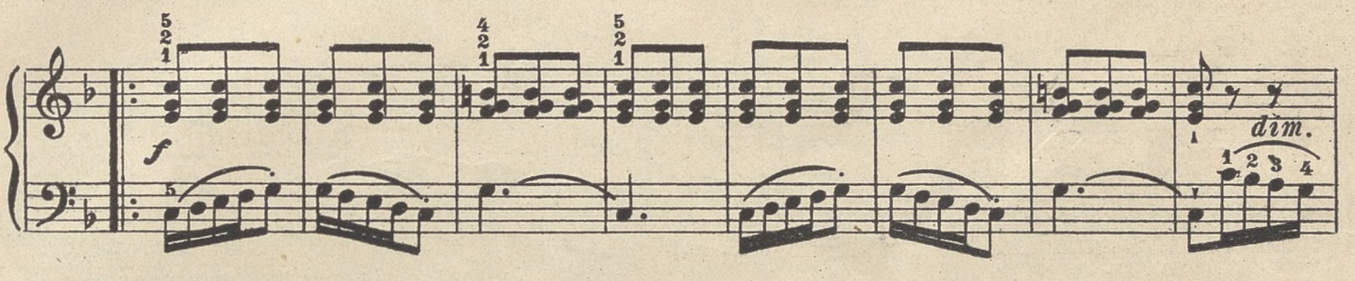

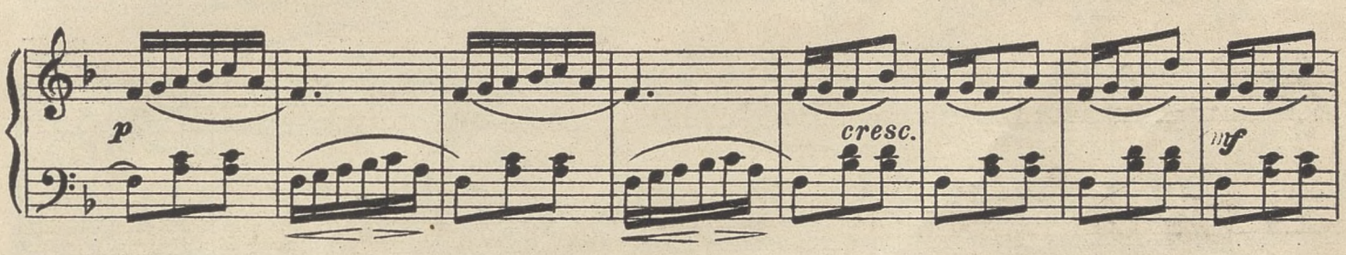

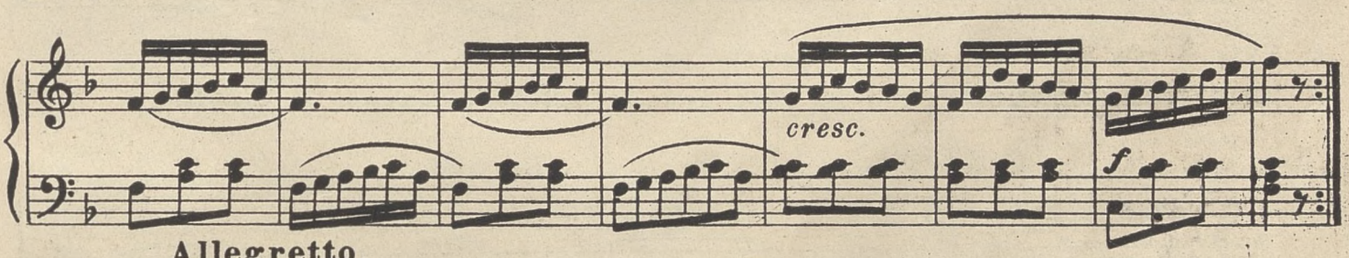

Allegretto.

97.

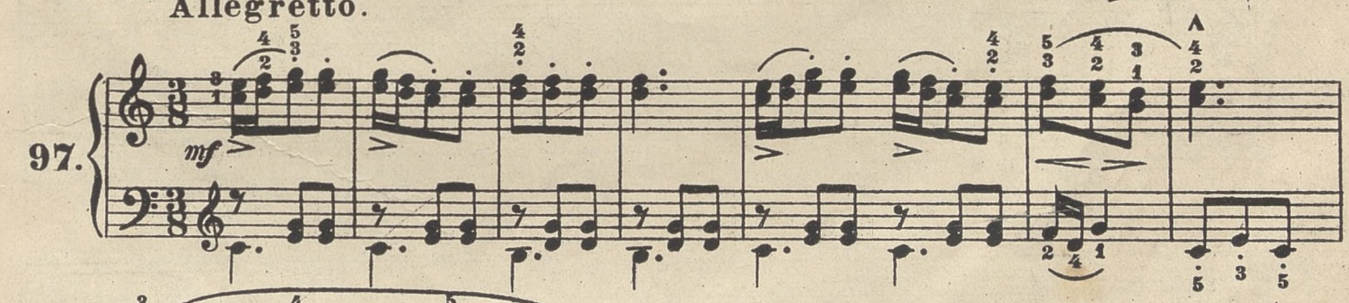

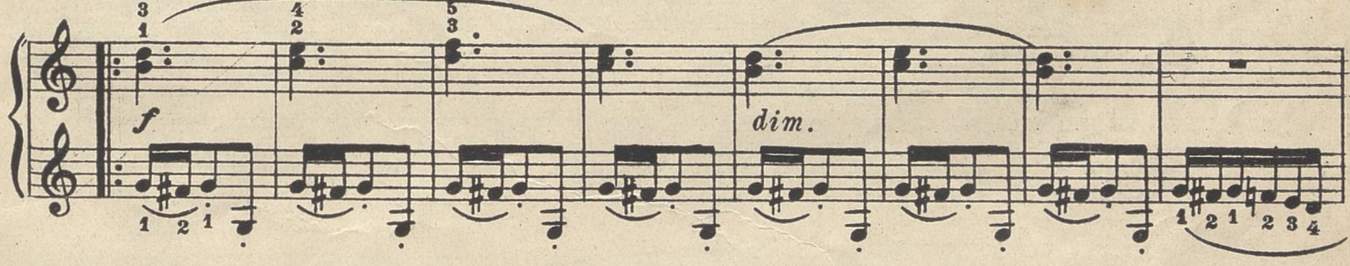

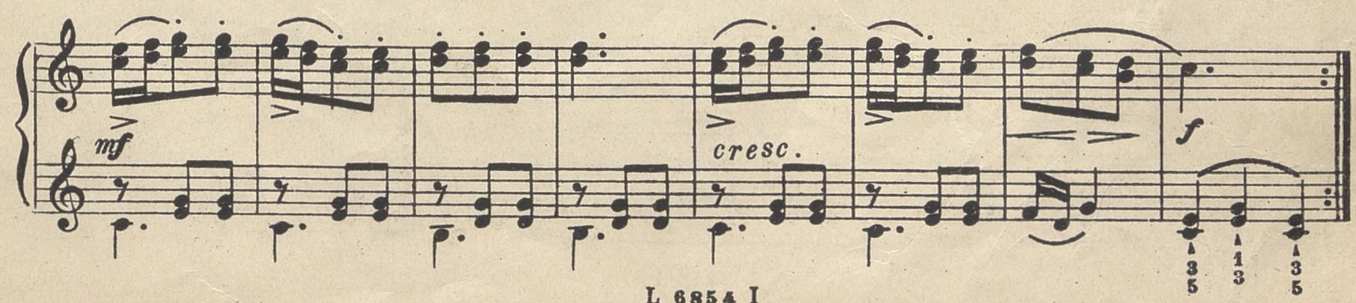

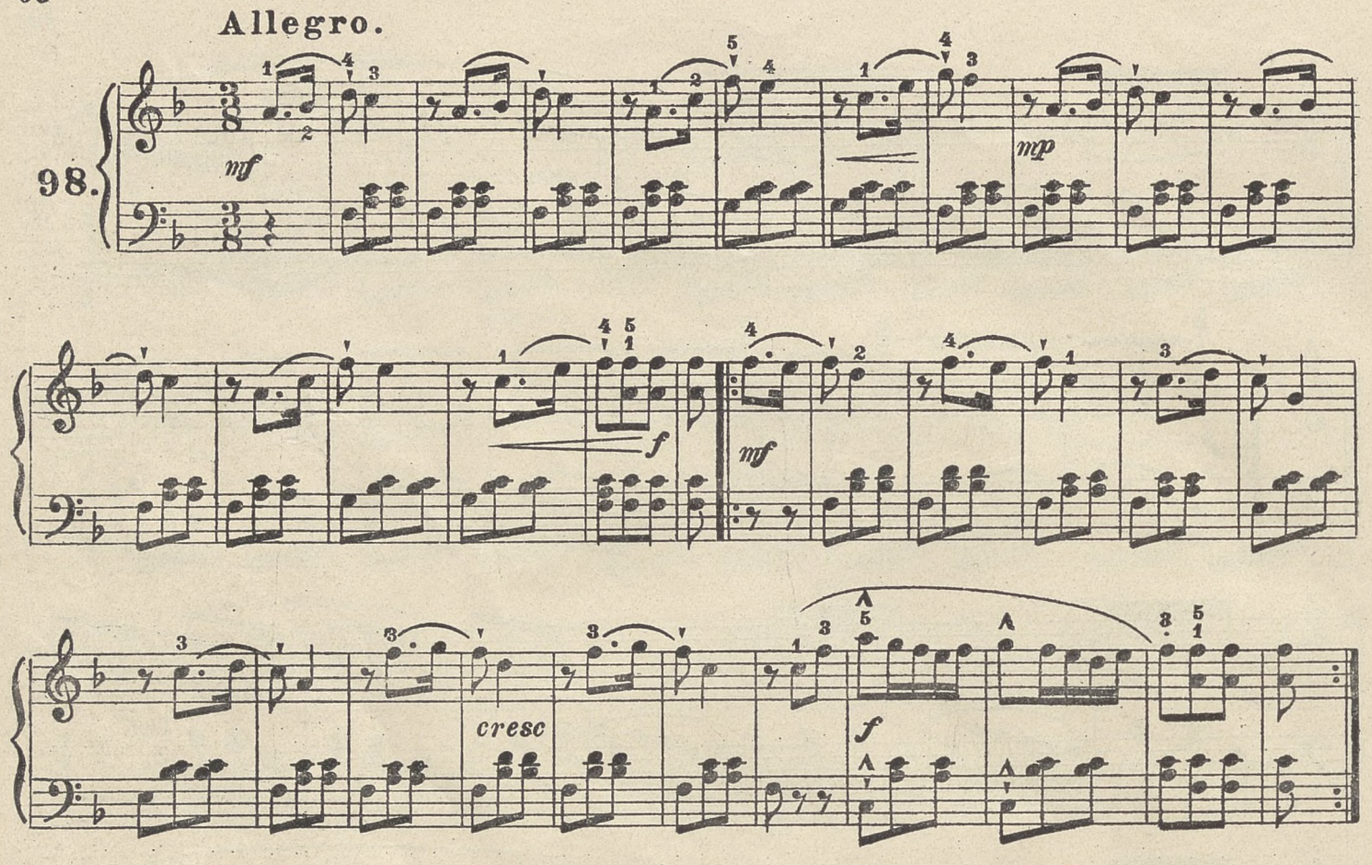

∧ Nutę z tym znakiem należy uderzyć silnie.

∧ Знак этот показывает, что на нотѣ должно сдѣлать сильное удареніе.

B MAJOR. Бе дур.

Adagio. (Bardzo wolno, poważnie.) (Медленно).

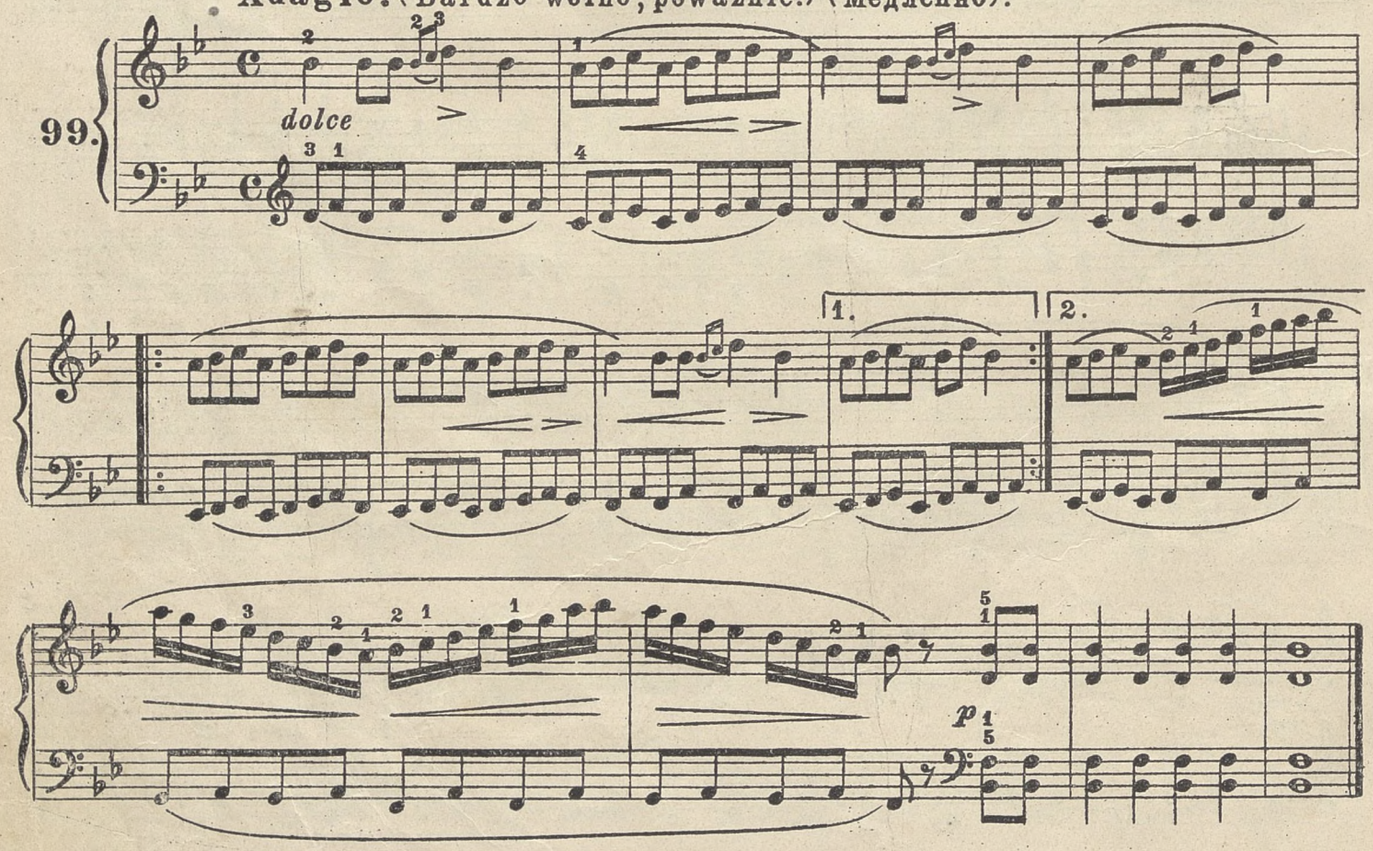

Allegro.

100.

mf *f* *p* *f* *dim.* *mf* *f* *p* *f* *p* *f*

Allegro moderato.

101.

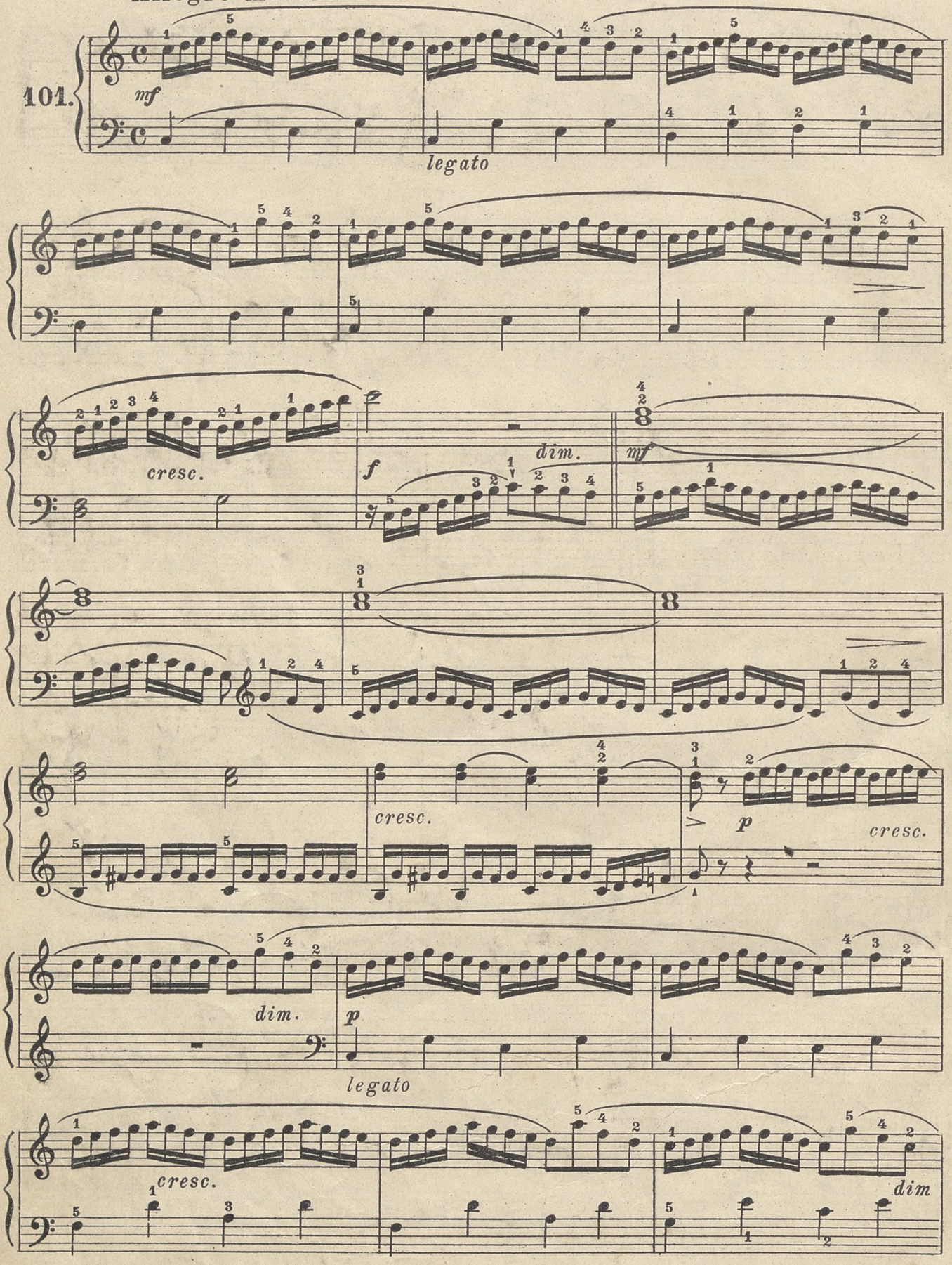

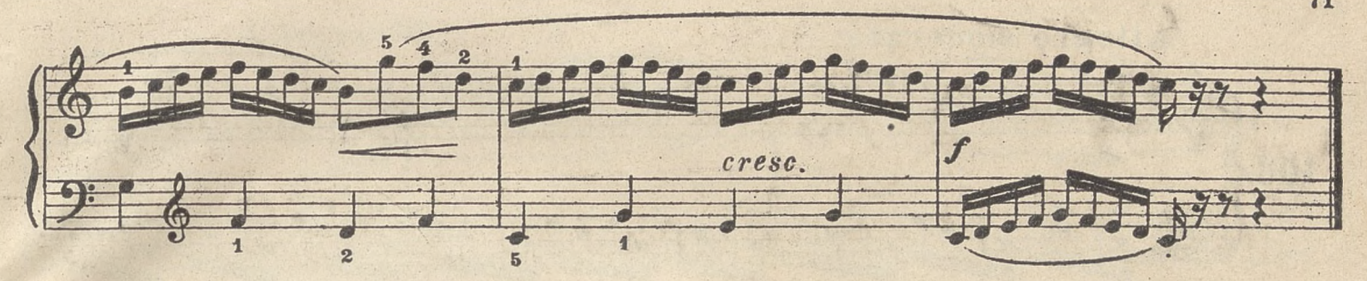

Moderato.

102.

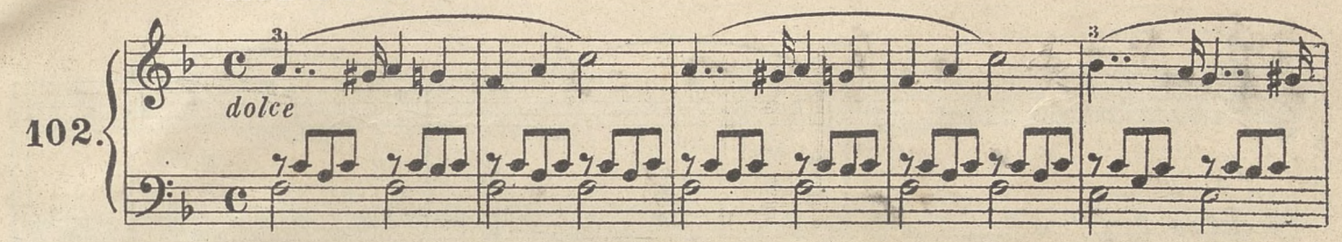

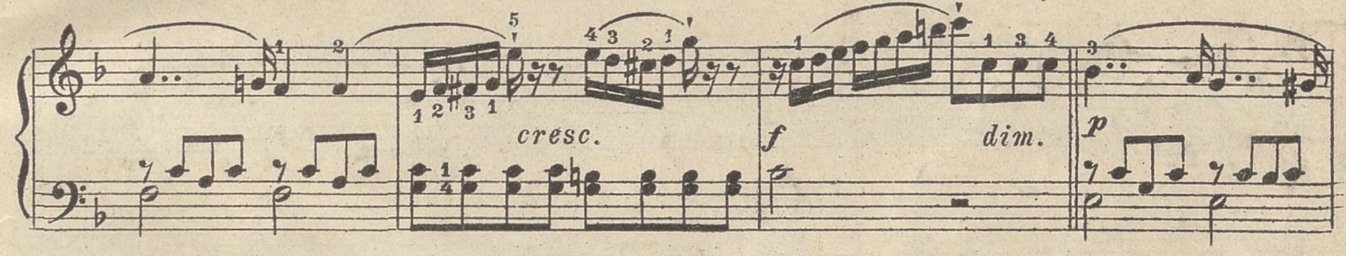

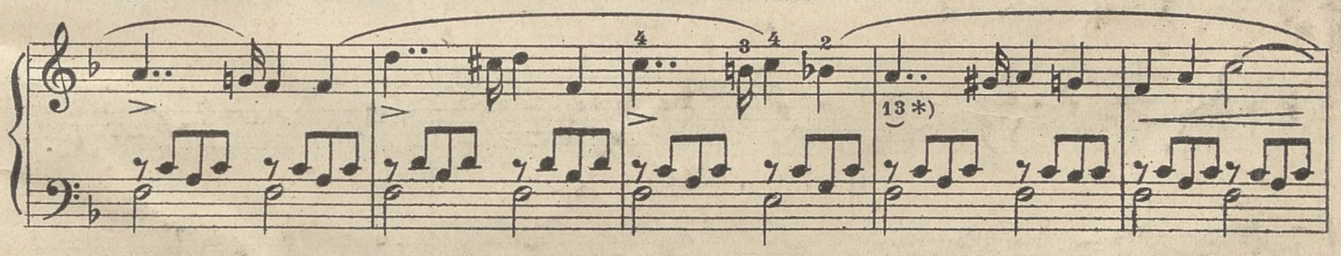

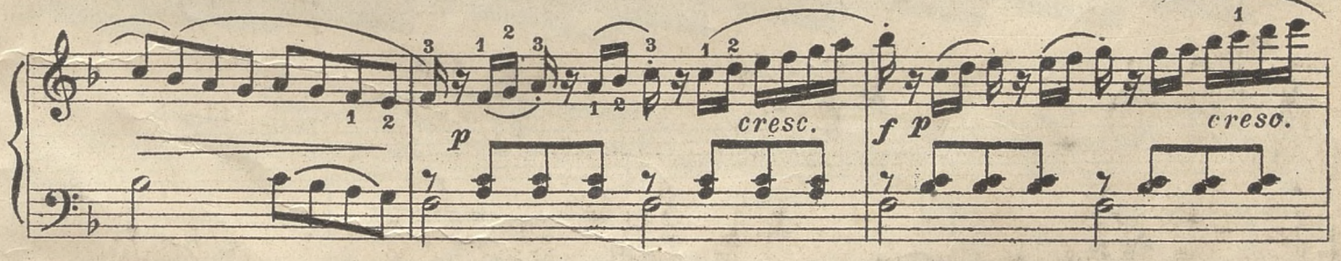

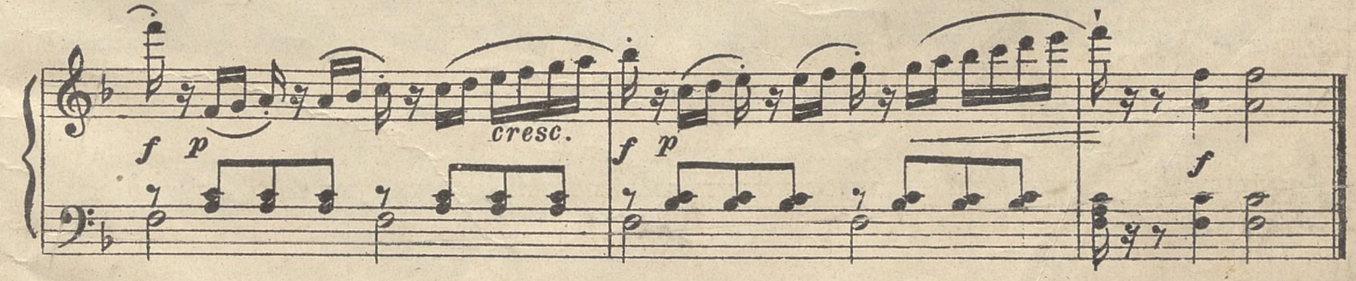

*) Zmiana palców na jednym klawiszu powinna być bardzo szybką.

*) Замѣщеніе одного пальца другим, без вторичнаго ударенія клавиши, должно дѣлаться быстро.

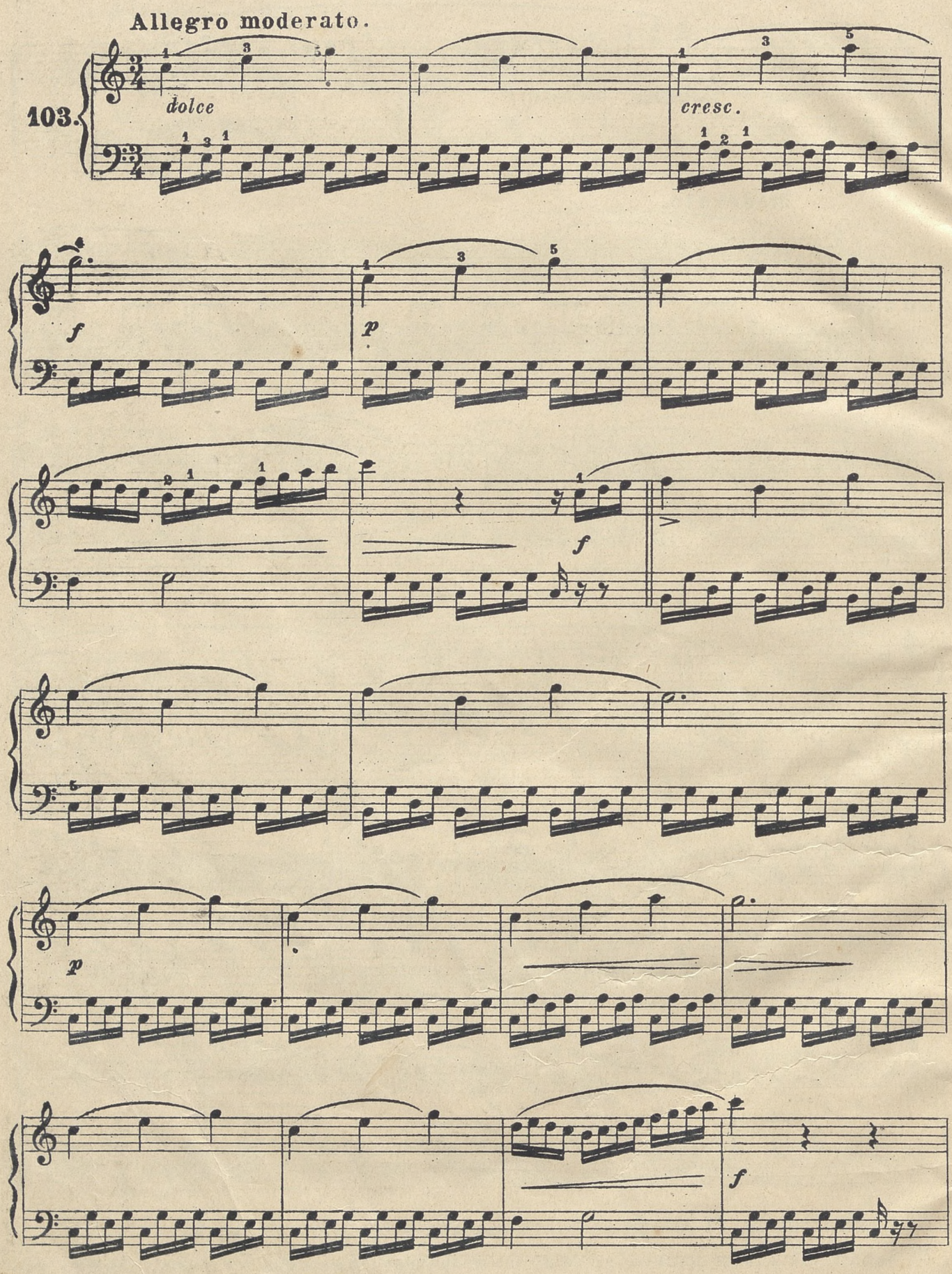
Allegro moderato.
103.
dolce
cresc.
f
p
f
p
f

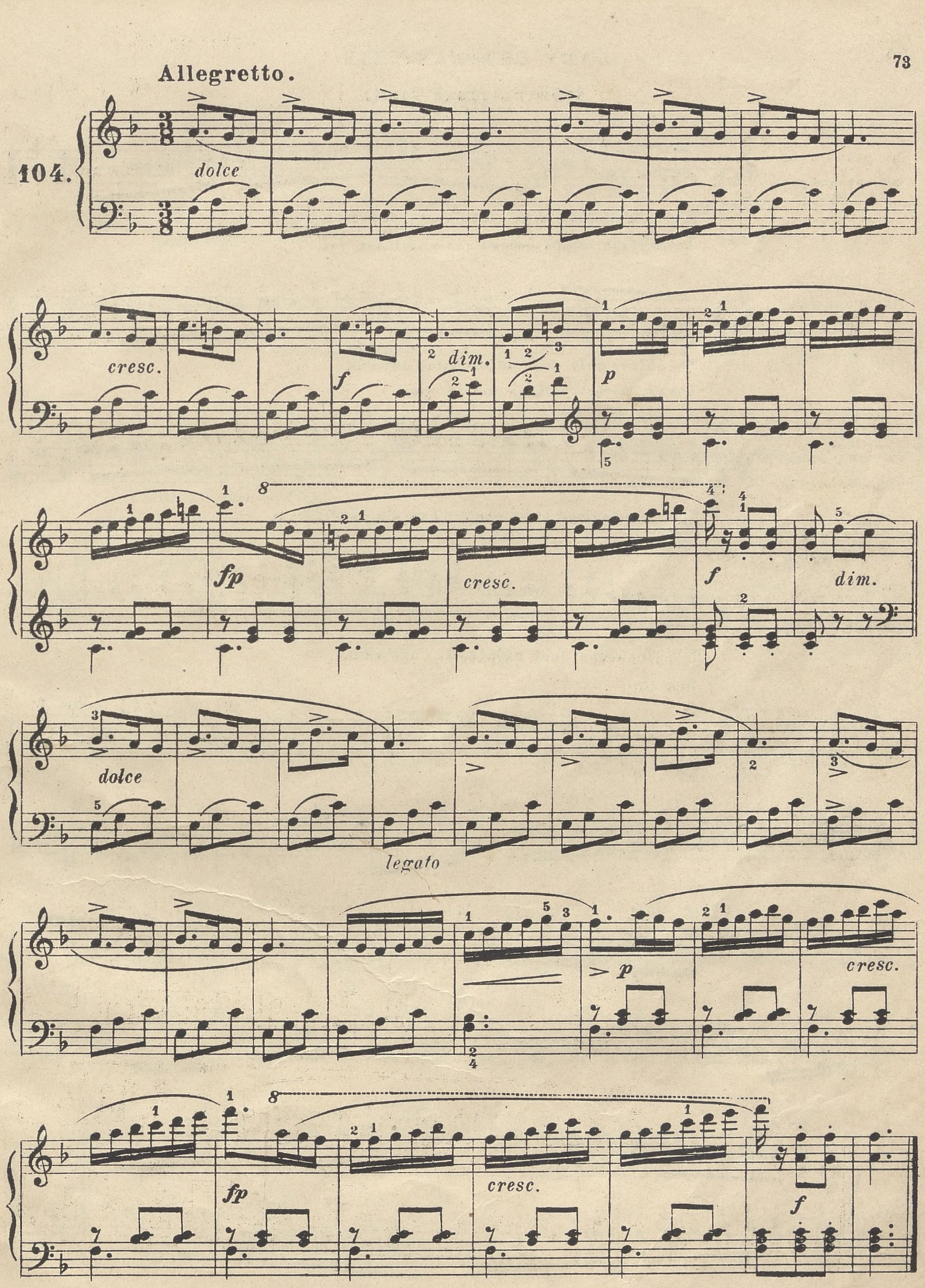
Allegretto.
104.
dolce
cresc.
f
dim.
p
fp
cresc.
f
dim.
dolce
legato
p
cresc.
fp
cresc.
f

GAMY CHROMATYCZNE.

ХРОМАТИЧЕСКАЯ ГАММА.

I.

Na prawą rękę.
Одна правая рука.

Ten układ palców najwygodniejszy dla małej ręki.
Аппликатура, самая удобная для маленьких рук.

II.

Na prawą rękę.
Одна правая рука.

To palcowanie jest najczęściej używane.
Самая употребительная аппликатура.

III.

Na lewą rękę.
Одна лѣвая рука.

Ten układ palców najwygodniejszy dla małej ręki
Как I.

IV.

Na lewą rękę.
Одна лѣвая рука.

To palcowanie jest najczęściej używane.
Как II.

V.

Na prawą rękę.
Одна правая рука.

VI.

Na lewą rękę.
Одна лѣвая рука.

VII.

VIII.

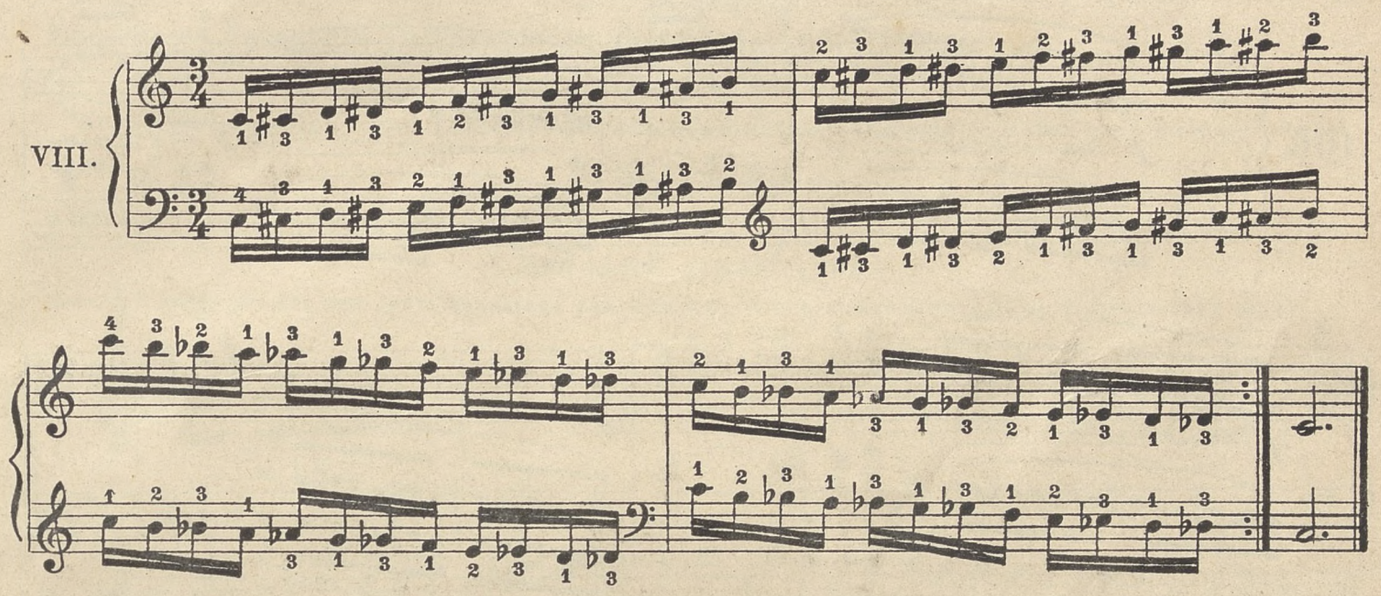

105. Allegro moderato.

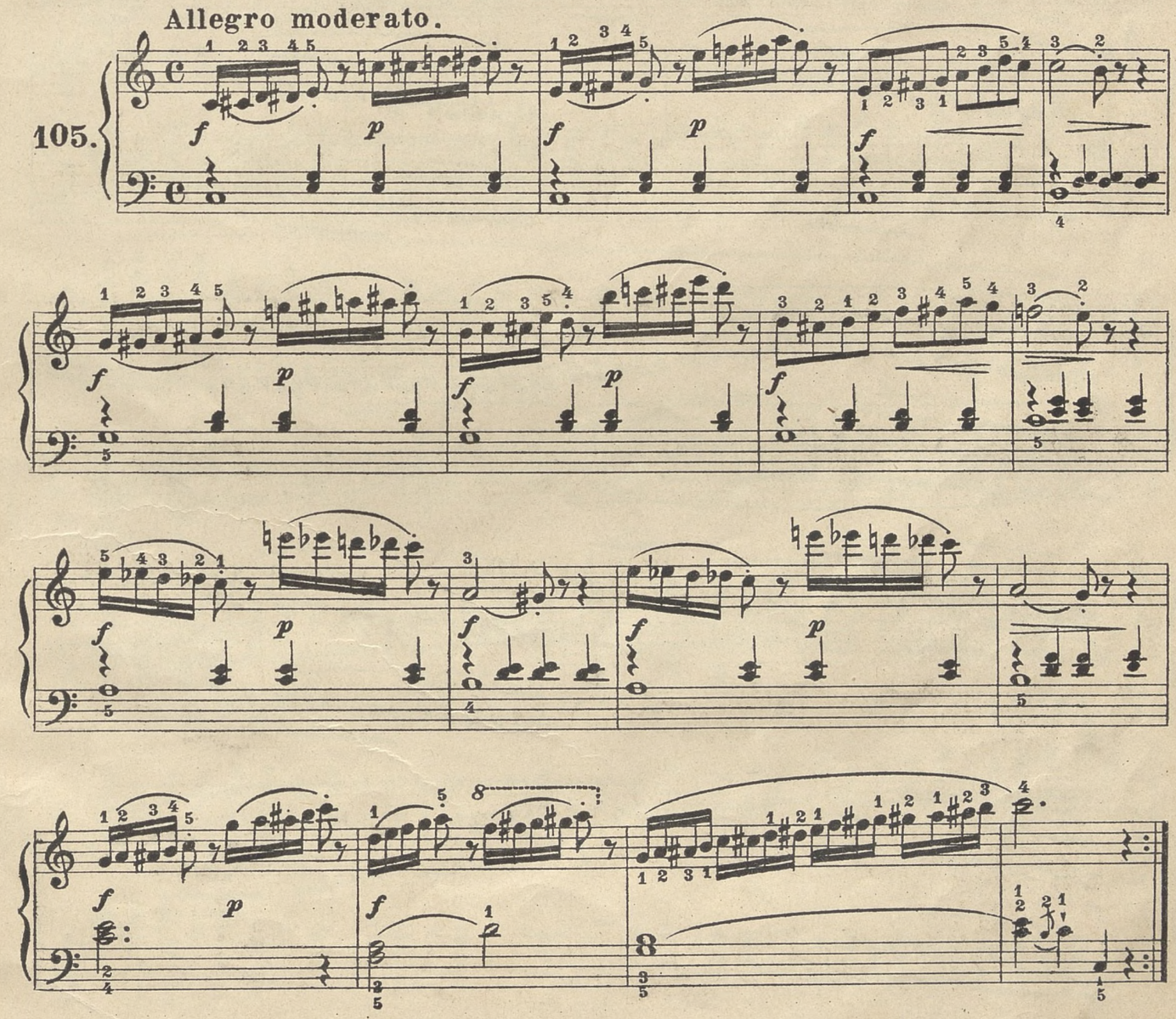

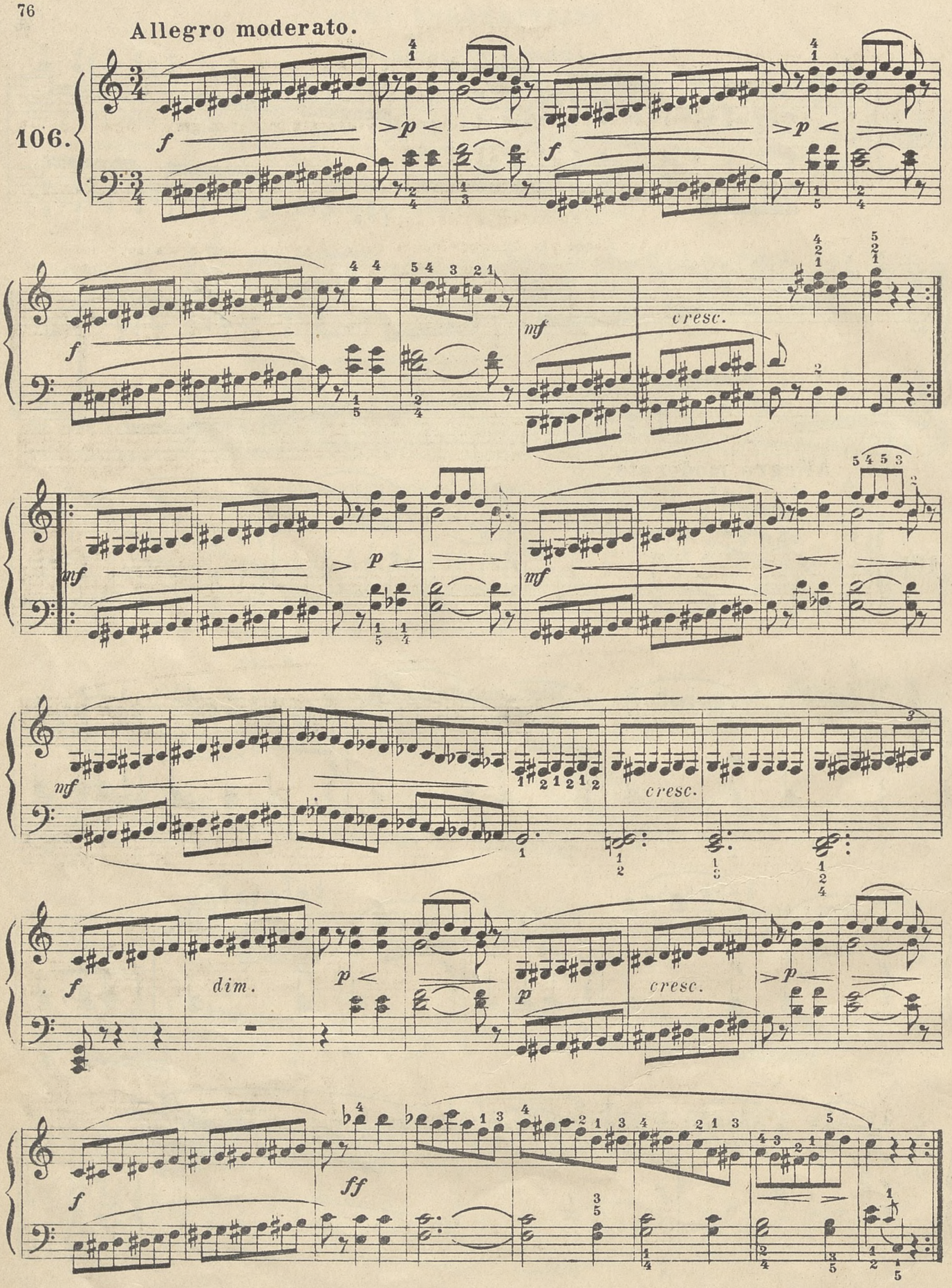
Allegro moderato.
106.
f
p
mf
cresc.
dim.
ff

Bibl. Jag.

DOPEŁNIENIE.

Dodatkowe ćwiczenia palcowe, które należy starannie wykonywać.

NA PRAWĄ RĘKĘ.

Każdy poszczególny numer należy powtorzyć kilkakrotnie. Ćwiczenia te można grać w obrębie dwóch oktaw.

ПРИБАВЛЕНІЕ.

Упражненія для пальцев, которыя необходимы для приготовительнаго руководства и должны быть твердо заучены.

Для одной правой руки.

Каждый номер должно повторять нѣсколько раз. Упражненія эти можно играть на протяженіи двух октав.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

sempre legato

7.

8.

9.

10.

NA LEWĄ RĘKĘ.

ДЛЯ ОДНОЙ ЛѢВОЙ РУКИ.

11.

12.

sempre legato

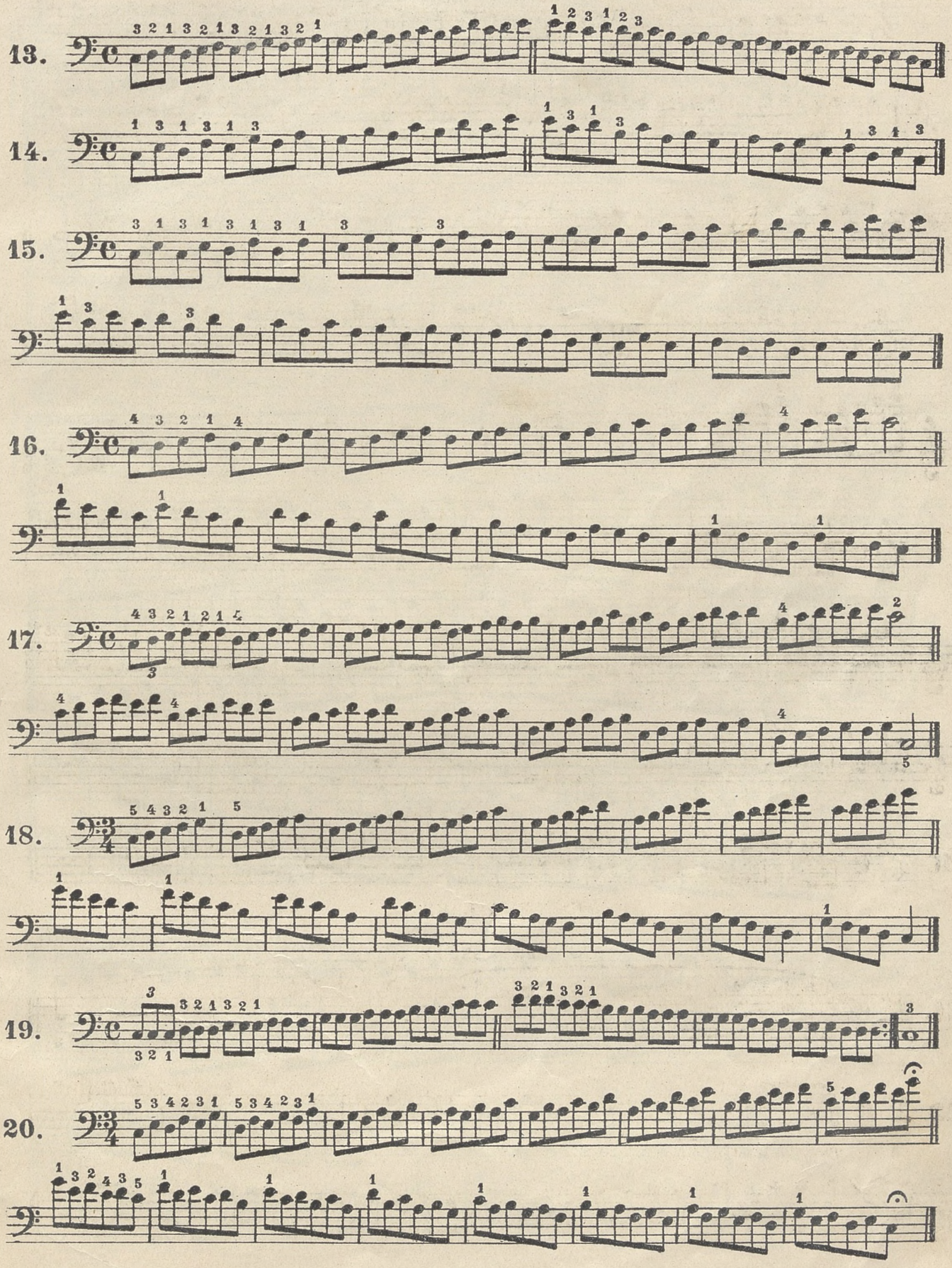
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.

NA DWIE RĘCE JEDNOCZEŚNIE.

ДЛЯ ОБѢИХ РУК ВМѢСТѢ.

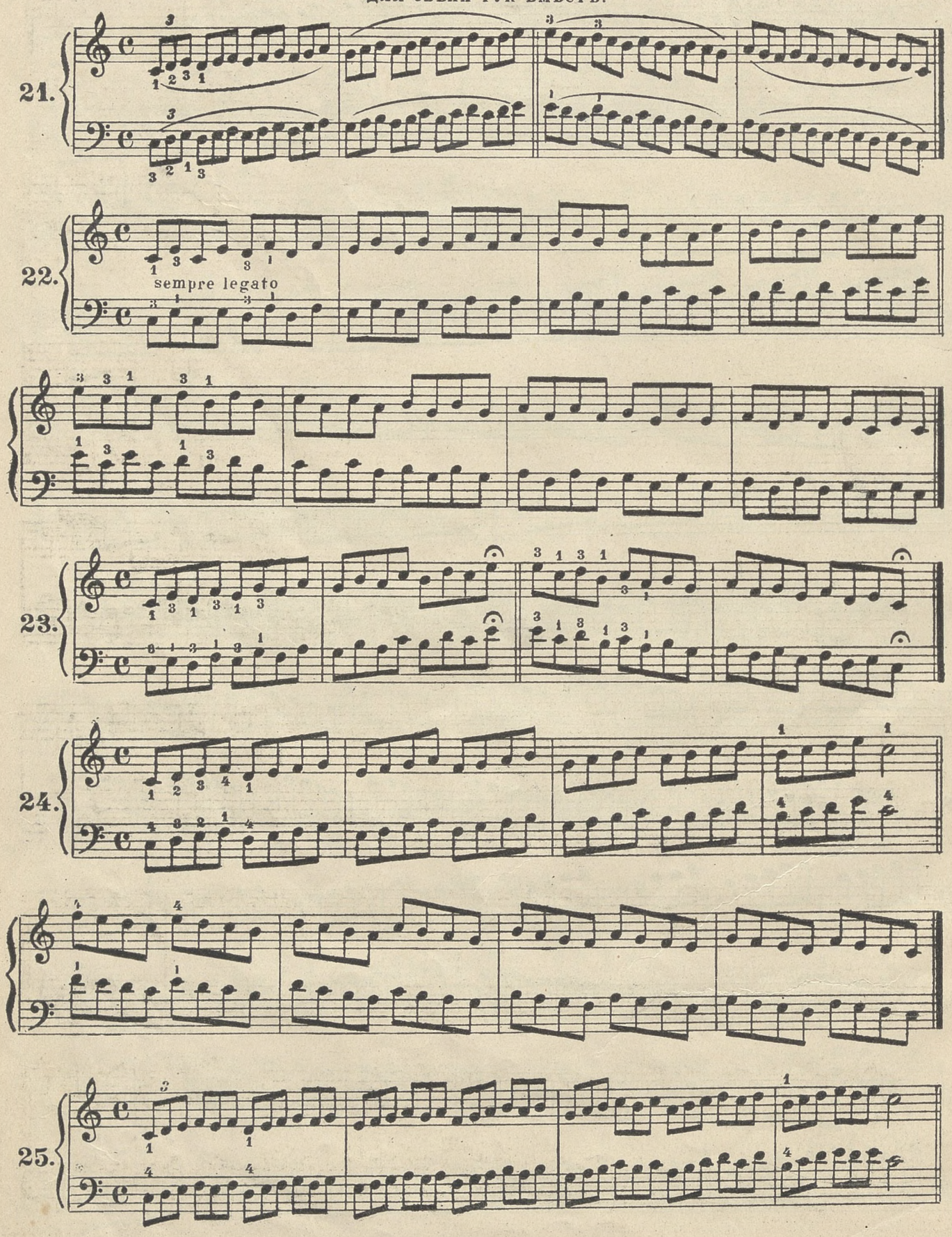

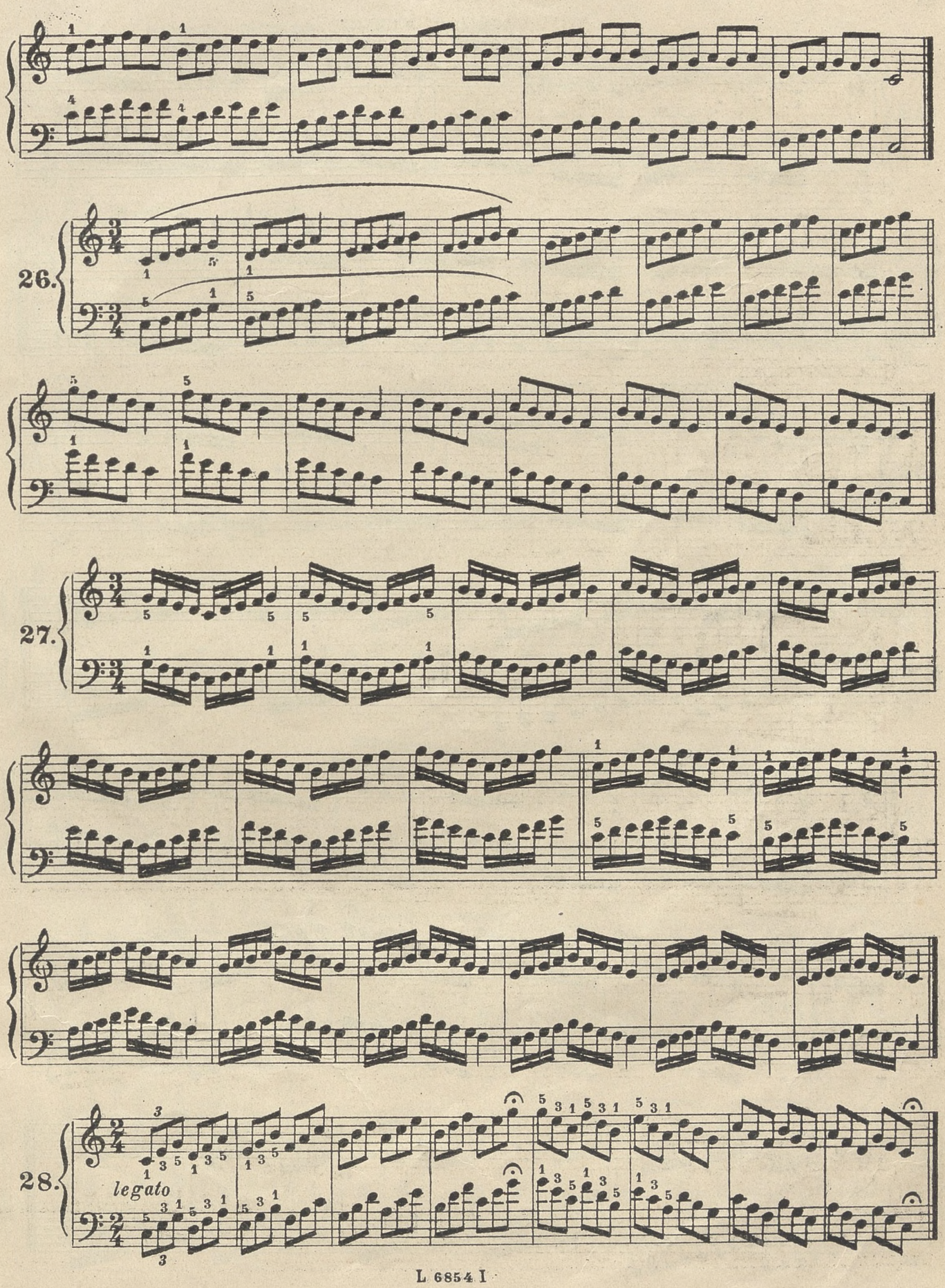
26.
27.
28.
legato

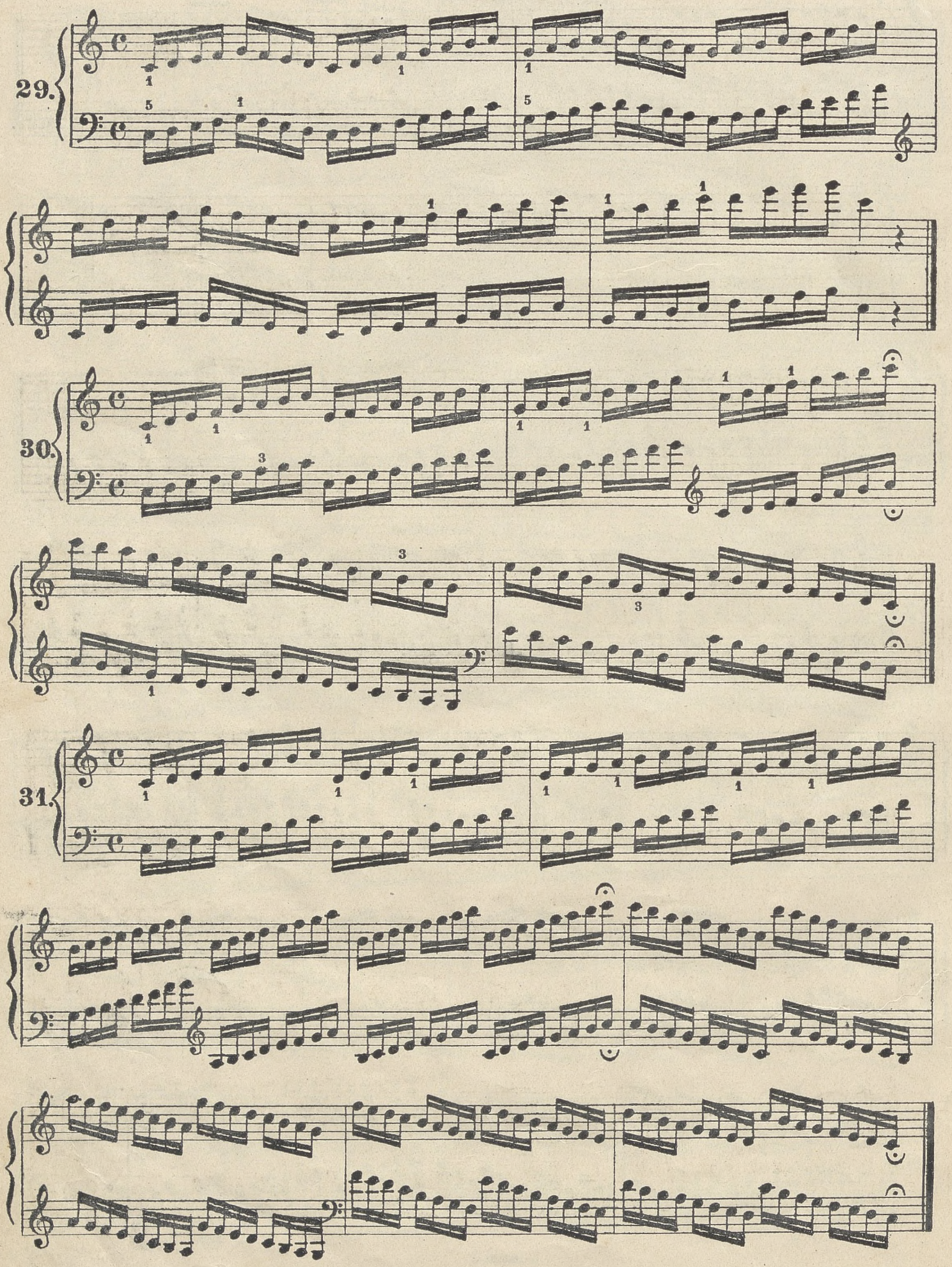
29.
30.
31.

32.

33.

34.

C 3854 I

24 GAMY MAJOROWE I MINOROWE,

rozłożone według podobieństwa układu palców i dla porównania tonacji majorowej z minorową.

24 ГАМЫ МАЖОРНЫЯ И МИНОРНЫЯ,

расположенныя по сходству аппликатуры и для сравненія тональностей дур и моль (мажор и минор).

1. C major. Це дур.

2. C minor. Це моль.

3. G major. Ге дур.

4. G minor. Ге моль.

5. D major. Де дур.

6. D minor. Де моль.

7. A major. А дур.

8. A minor. А моль.

9. E major. Е дур.

10. E minor. Е моль.

11. H major. Ха дур.

12. H minor. Ха моль.

13. F major. Эф дур.

14. F minor. Эф моль.

15. B major. Бе дур.

16. B minor. Бе моль.

17. Es major. Ес дур.

18. Es minor. Ес моль.

19. As major. Ас дур.

20. As minor. Ас моль.

21. Des major. Дес дур.

22. Cis minor. Цис моль.

23. Fis major. Фис дур.

24. Fis minor. Фис моль.

Niezależnie od powyżej przytoczonych rodzajów gam minorowych, są jeszcze dwa rodzaje użycia tychże gam.

Кромѣ вышеозначенных родов, минорныя гамы употребляются еще двояким образом.

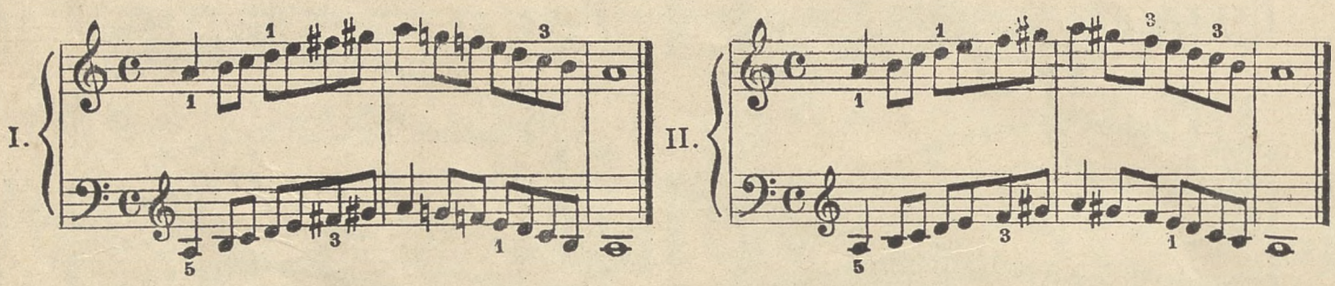

PORZĄDEK WSZYSTKICH RODZAJÓW TONACJI I ICH STOSUNKÓW.

ПОРЯДОК ВСѢХ ТОНАЛЬНОСТЕЙ И ИХ ОТНОШЕНІЙ

C major. Це дур. — A minor. А моль. — G major. Ге дур. — E minor. Э моль. — D major. Де дур. — H minor. Ха моль.

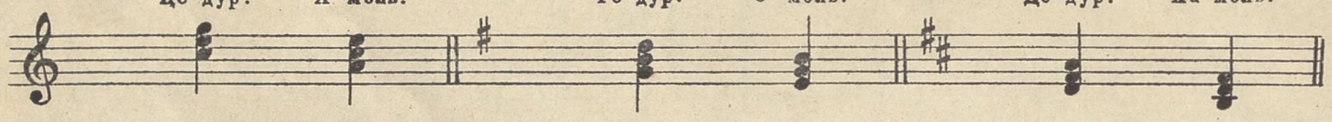

A major. А дур. — Fis minor. Фис моль. — E major. Э дур. — Cis minor. Цис моль. — H major. Ха дур. — Gis minor. Гис моль.

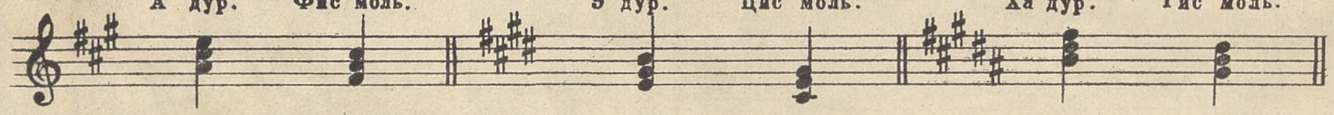

Fis major. Фис дур. — Dis minor. Дис моль. — Cis major. Цис дур. — Ais minor. Аис моль. — F major. Эф дур. — D minor. Де моль.

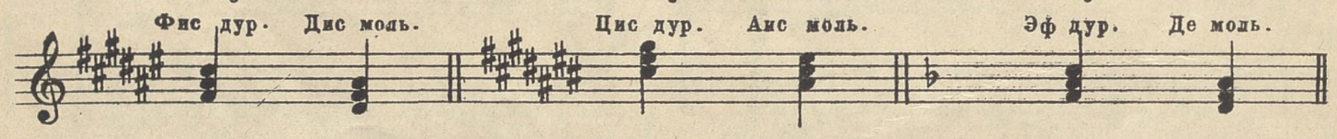

B major. Бе дур. — G minor. Ге моль. — Es major. Эс дур. — C minor. Це моль. — As major. Ас дур. — F minor. Эф моль.

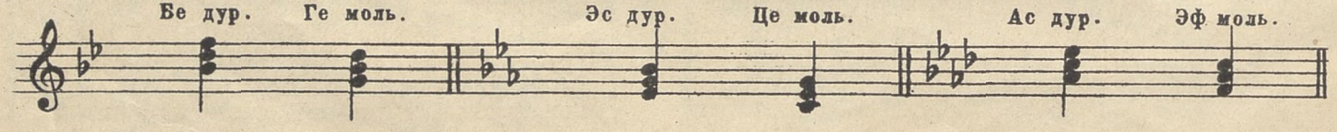

Des major. Дес дур. — B minor. Бе моль. — Ges major. Гес дур. — Es minor. Эс моль. — Ces major. Цес дур. — As minor. Ас моль.

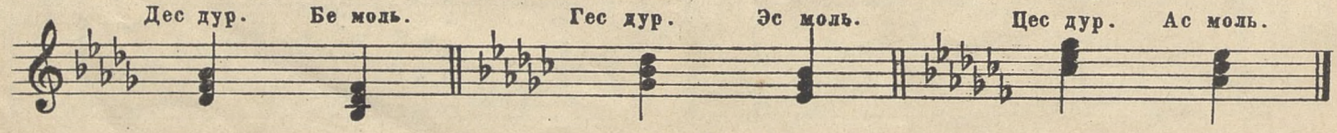

BIBLIOTHECA UNIV. JAGELL. CRACOVIENSIS